DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 3 | Penktadienis-Friday, Sausis-January 19, 1973 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N.Y. 11221 | 15 centų

KAIP BUVO NUTEISTAS RASEINIUOSE KUN. PROSPERAS BUBNYS

Į tikinčiųjų skundą dėl neteisingo teismo — jokio atsakymo

Kaip buvo nuteistas Raseiniuose kun. Prosperas Bubnys

Į tikinčiųjų skundą dėl neteisingo teismo — jokio atsakymo

(Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 1)

"1971 m. vasarą į Raseinius turėjo atvažiuoti vyskupas teikti Sutvirtinimo sakramentą. Rajono kunigai gavę vyskupo nurodymą patikrinti sutvirtinamųjų tikėjimo žinias ir išduoti korteles.

Girkalnio parapijos klebonas P. Bubnys tikintiesiem pranešė, kad tėvai vaikus patikrint atvestų į bažnyčią. Tėvai taip ir darė, kol vieną dieną į bažnyčią įsibrovė grupė Raseinių rajono vykdomojo komiteto atstovų. Radę bažnyčioje vaikus, belaukiančius kunigo, atstovai ėmė juos gaudyti ir per miestelį tempti į gaisrininkų būstinę; ten juos gąsdinimais ir grasinimais privertė rašyti pareiškimus, jog kunigas Bubnys juos mokęs tikėjimo tiesų. Vaikai buvo taip prigąsdinti, jog net verkė, o kai kurie paskiau net susirgo.

TEISMAS

1971 lapkričio 12 Raseiniuose įvyko liaudies teismas. Dalyvauti teisme turėjo teisę tik pareigūnai ir liudininkai. Tikintieji stovėjo lauke už durų. Niekas nesitikėjo, kad kun. Bubnys bus nubaustas — juk jį valdžios pareigūnai užtiko egzaminuojantį vieną vaiką, o kiti vaikai laukė savo eilės bažnyčioje. Tik tada, kai teismas išėjo pasitarti ir prie teismo būstinės privažiavo milicijos mašina, visiem pasidarė aišku — kun. Bubnys bus nuteistas. LTSR vardu teismas nusprendė pripažinti kun. P. Bubnį kaltu ir paskyrė vienerių metų bausmę, atliekant ją griežto režimo lageryje. Perskaičius sprendimą, kun. Bubnys buvo suimtas ir, žmonėms verkiant, išvežtas į Lukiškio kalėjimą.

APSIGYNIMO KALBA

Dar prieš teismą kun. P. Bubnys parašė savo gynimosi kalbą, kurią čia ir pateikiame,

'Gerbiamas teisme,

man tenka svarbi pilietinė pareiga pasisakyti svarbiu gyvenimo klausimu: ar esu kaltas dėl religijos mokymo? Čia kyla klausimas,

ar religijos išpažinimas (išpažinimas ne medžiam ar akmenim, bet žmonių akivaizdoje) ir tuo pačiu jos skelbimas yra esmėje blogas ir neleistinas? Jei leistas, tai ar aš turiu teisę ir pareigą tai daryti?

Suvienytų nacijų bendruomenė ir šalies konstitucija pakilo aukščiau viduramžių galvosenos dėsnio, — kieno valdžia, to ir religija, — pripažindamos sąžinės laisvę ir religijos laisvę. Pripažindamas nusikaltimu religijos mokymą, aš nusikalsčiau per ilgus amžius žmonijos sunkiai pasiektai žmogaus sąvokai ir dvasinei pažangai.

Aš gerbiu tėvų teisę patiem nuspręsti, ar jų vaikai turi būti religingi ar ne. Jie patys atvedė savo vaikus religinių žinių patikrinti. Niekam nebuvo nustatyta diena, kada kas turi atvesti savo vaikus. Taupant darbo žmonių laiką, buvo taikomasi prie vienintelio per Girkalnį kursuojančio autobuso. Aš nesistengiau tyčia nesiskaityti su pareigūnais ir jų reikalavimais.

Kun. Norbertas Pakalnis

Mirė kun. Norbertas Pakalnis

Kun. Norbertas Pakalnis, ilgametis Apreiškimo parapijos klebonas Brooklyne, mirė sausio 11. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo sekmadienio vakarą. Pirmadienio vakarą kūnas buvo atvežtas į Apreiškimo parapijos bažnyčią ir čia iš vakaro buvo koncelebracinės mišios. Sausio 16, antradienį, 10 v. buvo laidotuvių mišios su vyskupu.

Velionis buvo gimęs 1888 spalio 29, į kunigus įšventintas 1912 gegužės 27 Kaune. Į Ameriką atvyko 1915, trumpai vikaravo Brooklyne, Lewistone, Maine, Chicagoje nuo 1917 iki 1922. Čia Chicagos universitete studijavo psichologiją ir sociologiją ir baigė B.A. laipsniu, Loyolos universitete studijavo politinius mokslus ir baigė M.A. laipsniu. Anglijoj Oxfordo universitete 1922-23 studijavo anglų literatūrą.

Grįžęs nuo 1923 visą laiką gyveno Brooklyne, Apreiškimo parapijos klebonu buvo nuo 1934.

Aktyviai reiškėsi lietuviškoje visuomeninėje veikloje, buvo vienas iš pirmųjų **New Yorko Lietuvių Tarybos organizatorių.** (Plačiau kitame Darbininko numeryje).

SAVAITĖS ĮVYKIAI

Savaitės eigoje, sausio 8-15, dėmesio centre tebebuvo derybos dėl Vietnamo; savaitės pabaigoje prisidėjo prezidento paskelbtas algų ir kainų kontrolės atšaukimas.

VIETNAMO REIKALU

Po savaitės derybų tarp Kissingerio ir Š. Vietnamo atstovo Tho sekmadienį Kissingeris parvyko pas prezidentą Nixoną. Išvykdamas iš Paryžiaus pareiškė, kad derybos esančios "rimtos" ir tolesnis ėjimas priklausys nuo prezidento. Prezidentas pasiuntė gen. Haig pas P. Vietnamo prezidentą Thieu su naujais derybų duomenim.

Kas derybose nauja, Amerikos pusė nieko neskelbė. Š. Vietnamo atstovas pareiškė, kad "padaryta pažangos". Vietkongas skelbė, kad Amerika nuo kai kurių reikalavimų atsisakė. P. Vietnamo pusė skelbė, kad "'pažangos maža".

Prezidentas Nixonas tebespaudžiamas karą baigti. **Kongreso demokratai** pasisakė už pasitraukimą iš Vietnamo viena sąlyga — jei bus paleisti belaisviai; jei Nixonas karo nebaigs, siūloma nutraukti kreditus Vietnamo karui. Sen. Mansfieldas net dabar pasisakė prieš gen. Kraig siuntimą pas prezidentą Thieu — esą užtenka vieno "prezidento plunksnos pabraukimo."

Time žurnalas pripažino, kad "nuotaikos Kongrese nestiprina Henry Kissingerio rankos Paryžiuje", kitaip sakant, Kongreso nuotaikos stiprina Š. Vietnamo pozicijas.

Amerikos sąjungininkai taip pat prieš Nixono poziciją. Danija, Italija, Kanada, Vokietija, Prancūzija, Australija. Sąjunginių tokis nusistatymas gali pastūmėti Ameriką ta kryptimi, kurios europiniai sąjungininkai labiausiai baiminasi. O baiminasi jie, kad Amerika tariasi su Sovietais be jų žinios ir gali susitarti jų nenaudai.

Sovietai tai žino, ir dėl Vietnamo derybų jų balsai santūresni nei sąjungininkų.

Spauda viena santūriau, kita isteriškai kaltina Nixoną, kam nepasirašė anų 9 punktų, paskelbtų spalio 26. Išsiskyrė Daily News, atsisakydamas dėti net apmokamus skelbimus prieš bombardavimą. Dabar jau ir N.Y. Times pripažino, kad tie punktai reiškia P. Vietnamo valstybės naikinimą. O anksčiau buvo praleistas nepastebimai NYT gruodžio 1 paskelbtas Rice universiteto profesoriaus Francis L. Loewenheim apie tuos punktus pasisakymas: **"Nužėrus į šalį Kissingerio retoriką, telieka per-prieš komunistų terorą ir agresiją". Esą komunistų kariuomenės palikimas P. Vietname reiškia, kad subversija ir agresija atsinaujins. "Ar tokiu atveju JV stovės nuošaliai ir žiūrės, kaip P. Vietnamas bus sunaikintas — panašiai, kaip Vakarų demokratijos bejėgiškai žiūrėjo į Hitlerį, kuris į šešis mėnesius po sutarties Muenchene užpuolė Čekoslovakiją?"**

Prezidentas Nixonas Kongreso vadam prasitaręs, kad spaudimas jo neveiks, ir istorija parodys, kad jo linija buvusi teisinga.

— o —

Sausio 15 Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius R. Ziegler pranešė, kad prezidentas Nixonas derybose rado "pažangos" ir įsakė nuo sausio 15 rytosustabdyti šiaurės Vietname bombardavimą ir naujų minų dėjimą. Tai esąs vienos pusės gestas derybų eigai. Kissingeris artimiausiu laiku grįš į Paryžių.

Komentatoriai skelbė, kad surasta formulė: "viena tauta, dvi vyriausybės"; ja neįsakmiai pripažįstama demilitarizuota zona.

Nizonas tai formulei pritaręs. Laukiama, kad prezidentas Thieu bus priverstas su ja sutikti.

P. Vietname kovos tebeina.

ATLYGINIMAM IR KAINOM KONTROLĖ ATŠAUKTA

Prez. Nixonas gruodžio 11 atšaukė atlyginimą ir kainų kontrolę, išskyrus maisto, sveikatos bei statybos reikmenis. Paskelbė savanorišką kontrolę, kurią vykdys unijų ir kompanijų atstovų taryba.

Vyriausybė tikisi, kad savanoriška kontrolė sulėtins infliaciją, jei atlyginimų kėlimas neperšoks 5.5 proc., o pelno kėlimas 1.5 proc. Bus normalu, jei 1973 metais kainos pakils 2.5 proc.

Kontrolės panaikinimas yra ekonominės politikos trečioji fazė. Pirma buvo paskelbta 1971 rugp. 15 — kainos įšaldytos. Antra fazė — kainų kilimas prilaikytas, sumažinus mokesčius.

Kontrolės panaikinimas buvo staigmena, nes infliacijai augant buvo laukiama kontrolės griežtinimo. Vertinimai labai nevienodi.

-o-

— **Amerikos** laivai, kurie nuvežė kviečius Sovietam, grįš į Bostoną ir New Yorką vasario mėn. su sovietine nafta. Su Rumunijos nafta jau grįžo.

— **Sovietai** per 11 mėnesių pernai išleido į Vokietiją 3,200 repatriantų. Daugiausia tai buvę vokiečiai prie Volgos, kuriuos Stalinas išdeportavo į vidurinę Aziją. Remdami Brandtą rinkimuose Sovietai prieš rinkimus išleisdavo per dieną po 75, dabar tik 10-30. Išsivežti leidžia 90 rublių, laikrodį, žiedą ir kitų sidabrinių bei auksinių daiktų viso iki 400 gramų. Už vizą turi mokėti 400 rb.

— **Graikijoje** sausio 8 sutartimi Amerika gavo naudotis Atėnų uostu. Ten bus pagrindinė šeštojo laivyno bazė.

— **Sovietų** spauda sausio 13 ėmė aštriai kaltinti Japoniją, kad ji atgaivinanti militarizmą ir mezganti santykius su Kinija. Grasino, kad salų, kurias Sovietai paėmė karo pabaigoje, Japonijai neatiduos.

Be pareigų valstybei, aš, kaip kunigas ir klebonas, turiu pareigų religijai ir Bažnyčiai, įpareigojančių mano sąžinę.

Kunigo esminė, paties Kristaus uždėta pareiga yra skelbti Evangeliją, mokyti tautas ir dalinti Dievo malones teikiant sakramentus. Jei tarybų valdžia dar galutinai neuždarė kunigų seminarijos, kurioje mokosi bei studijuoja tikėjimo dalykus, tai ji sutinka, kad tos žinios būtų panaudotos tikėjimo mokymui.

Per šventinimus kiekvienas kunigas įsipareigoja pačiam Dievui, o per vyskupo duodamą paskyrimą gauna Bažnyčios nuostatais tvarkomą įsakymą mokyti ir pašventinti Dievo Tautą. Taigi jis, sąžiningai elgdamasis, negali neskleisti ir nemokyti religijos, anot apaštalo šv. Pauliaus: "...Vargas man, jei aš neskelbčiau Evangelijos" (I Kor. 9, 16).

Tėvai taip pat turi teisę mokyti savo vaikus religijos.

Jei jie savo lėšomis išlaiko kunigą, tai ar kunigas turi teisę atsisakyti patarnauti tėvam tuose dalykuose? Kokia atrodytų nesąmonė, turint teisę ir turint priemones, uždrausti jomis pasinaudoti? Tai būtų panašu į leidimą žmogui turėti rankoje plaktuką, bet versti jį vinį kalti kumštimi. Toks reikalavimas neatitinka sveiko proto sprendimų, todėl nenuostabu, kad daugumai žmonių yra visai nesuprantamas.

Jei jau kiekvienas padorus žmogus neturi būti abejingas tiesos ir doros dalykam, tai tuo labiau neturi tylėti kunigas, kuriam per Kristų leista pažinti dieviškoji tiesa. Nes neduota žmonėms kito vardo po dangumi, per kurį mes turime būti išgelbėti, kaip tik Jėzaus vardas (plg. Apd. 4, 12).

Kristaus mokslas yra žmonijos kultūros ir gėrio pagrindas. Kiek protingoji būtis yra aukščiau už neprotingąją, tiek dvasinė kultūra vertesnė už materialinę. Žmonių įstatymus keičia laikas ir vieta, ir jie darosi priešingi tiem, kurie buvo anksčiau. Kristaus įstatymai yra paremti pačia žmogaus prigimtimi, ir nesiliaus buvę, kol žmogus gyvens. Kristaus istorija nesibaigė mirtimi ant kryžiaus. Jis amžinai gyvas. Tai liudija ir čia ši diena. Jis ateina, kaip pažadėjo, nevėluodamas, su didele galybe ir didenybe, kaip tas, kuriam atiduota visa valdžia danguje ir žemėje. Jam priklauso ir visi tikintieji, ir visi bedieviai, kiek tik jų bebūtų. Jo vėtyklė yra jo rankoje, ir jis atskirs pelus nuo grūdų.

To akivaizdoje sąžinė verčia mane nuogąstauti ne dėl "nusikaltimo", kad vaikus mokiau tikėjimo tiesų, bet dėl apsileidimo taip svarbias pareigas vykdant, nes, sudėjus visą kaltintojų apskaičiuotą laiką, kiekvieno vaiko tik būtiniausiom žiniom (Pirmajai Komunijai) patikrinti neišėjo nė po 10 minučių. Tad ar galima kalbėti apie mokymą?

Mano vienintelis pasiteisinimas — tai per trumpas laikas iki vyskupo atvykimo į Rasei-

(nukelta į 9 psl.)

Ko nori Vakarai ir ko nori Sovietai iš saugumo konferencijos

Vakariečiai ir sovietai tikisi labai skirtingų pasekmių iš Helsinkyje įvyksiančios Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos.

Pereitą vasarą Vienoje įvykusiame (demokratinių) socialistų internacionalo suvažiavime Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt pabrėžė: "Mes turime užtikrinti, kad konferencija diskutuos pasikeitimo idėjomis ir kultūrinėmis vertybėmis praplėtimą ir sustiprinimą".

Buvęs Italijos socialistų partijos pirmininkas Pietro Nenni dar aiškiau: "Kontinento saugumas nėra vien karinio ar diplomatinio pobūdžio faktas, bet drauge ir žmogiškas bei kultūrinis faktas, glaudžiai susijęs su asmens laisve, masių demokratine buitimi ir tautine nepriklausomybe".

Panašias idėjas reiškė ir NATO generalinis sekretorius Joseph Luns pasikalbėjime su "Newsweek": "Sovietų akimis, Europos saugumo konferencijos tikslas yra europinio status quo patvirtinimas. Mes gi reikalaujame kruopščiai paruoštos konferencijos, kuri garantuotų konkrečias išdavas — laisvesnį pasikeitimą asmenimis ir idėjomis bei kontinento dvi puses skiriančių dirbtinių barjerų pašalinimą".

Iš sovietų ir jų satelitų girdėti visai kitokia daina. Brežnevas pereitą vasarą pareiškė Kremliuje, Fidel Castro lankymosi proga: "Sustiprinę taikingo sambūvio principą, mes suprantame, kad pasisekimas šiuo svarbiu reikalu nesuteikia galimybių ideologinei kovai sušvelninti. Anaiptol, mes turime būti pasiruošę tos kovos aštrėjimui, dar aršesniam dviejų visuomeninių sistemų priešiškumui". O "Izvestija" taip užgrojo (spalio 8): "Vakarai tikisi, kad pasikeitimas idėjomis palengvins pažangią evoliuciją socialistinėse šalyse. Čia, atrodo, ir pakastas šuo. Jau seniai žinoma, kad kai kurie Vakarų sluoksniai, siūlantys laisvą pasikeitimą žiniomis, tikrovėje verčiasi disinformacija ir veda aktyvią ideologinę kovą prieš socialistines valstybes, tikėdamiesi vadinamojo suartėjimo".

(Elta)

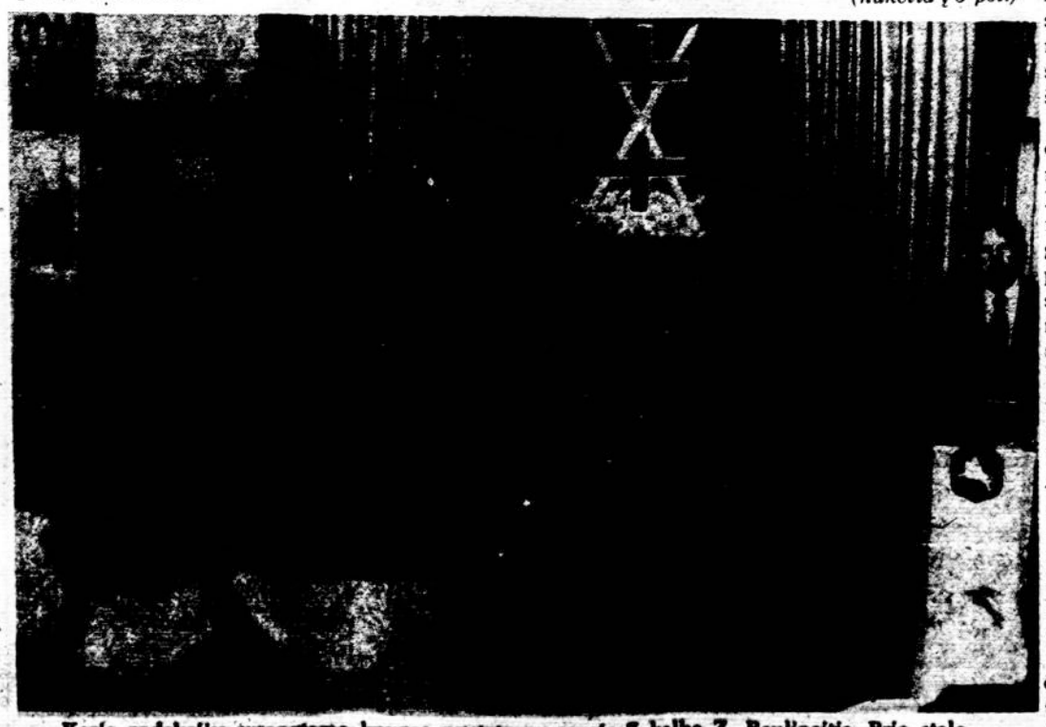

Karo redakcijos surengtame knygos pristatyme sausio 7 kalba Z. Raulinaitis. Prie stalo savanoriai kūrėjai iš k. K. Algenis, J. Kisunė, J. Šlepetys, L. Virbickas. Buvo pristatyta K Ališausko knyga apie Lietuvos nepriklausomybės kovas. Nuotr. L. Tamošaičio

ŽENKLAI KELIUOSE, KURIUOSE NUTIESĖ DVI SISTEMOS — K IR K

Abidvi atsidūrė sunkumuose, kuriuose kiekviena, gelbėdama save, turi paremti kitą

Amerika ir Sovietų Sąjunga šiuo metu yra galingiausios valstybės, kuriose gyvenimas tvarkomas skirtingų sistemų — kapitalistinės ir komunistinės.

Vieni ir antri tariasi tikį, kad jų sistemos duoda geriausius kelius į laimingą jų gyventojų ateitį. Ar jų gyventojai tikrai laimingi, vargiai galima pasakyti, nes Sovietuose žmonės to negali pasakyti, o Amerikoje žmonės pasako daugiau, nei jie galvoja; daugiau, nei jie jaučia; daugiau, nei iš tikrųjų yra.

Geriau tad įsižiūrėti ne į žodžius, bet į šios dienos kai kuriuos faktus, kurie yra sistemų padariniai.

-o-

Komunistinėje sistemoje, tiek Sovietuose, tiek Kinijoje, Jugoslavijoje, rytų Vokietijoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose

ūkinis gyvenimas tebėra nepažangus ir nepajėgus tenkinti gyventojų reikalus.

Nors arti 50 proc. gyventojų dirba žemės ūkyje, Sovietų Sąjunga ir po 50 metų nepajėgia pagaminti tiek, kad savo gyventojus padoriai išmaitintų. Reikia keturių darbo žmonių, kad pagamintų pramonėje tiek, kiek Amerikos pramonėje pagamina vienas; reikia 10 darbo žmonių žemės ūkyje, kad pagamintų tiek, kiek Amerikos žemės ūkyje pagamina vienas.

Kapitalistinėje Amerikoje hiperprodukcija — perteklius maisto ir pramonės gaminių.

Sovietų pereitų metų maisto trūkumas aiškinamas nepalankiu klimatu. Tačiau sovietinėje spaudoje prasitariama, kad kaltas ne tik klimatas. Nesutaisytos žemės ūkio mašinos neprikiauso nuo klimato. O jos buvo naudojamos kaip viena iš derliaus blogo suvalymo priežasčių. Vakarų spaudoje atsargiai, bet aiškiai pirštu parodoma: "Rusai gali kaltint dėl blogo derliaus ir kitų negerovių aplinkybes. Bet aiškus faktas, kad jų biurokratinę ekonomiją daro nepaslankią stoka laisvės ir iniciatyvos" (The Chr. Sc. Monitor vedamasis, gr. 15).

Tai jau sistemos padarinys. Bet komunistai vengia tai pripažinti. Jie tebetvirtina, kad dėl menko susigrojimo kalti ne muzikantai ir jų instrumentai, bet kėdės ne taip sustatytos. Ir Brežnevas 50 metų šventėje teminėjo, kad reikia kėdes perstumdyti — reikia tautines sienas pakeisti ekonominėm sienom.

-o-

Komunistinio kelio kitas ženklas — dirbančio asmens išnaudojimas. Už savo darbą jis negali gauti tiek, kad galėtų jis ir jo šeima pačoriai išgyventi.

Jis turi visą laiką būti arba "diržą priveržęs" arba "kombinuoti." Iš čia nuolatiniai skundai sovietinėje spaudoje apie "socialistinės moralės stoką", apie "valstybinio turto grobimą".

Tai neišvengiamas komunistinės sistemos padarinys.

Amerikos kapitalistinės sistemos priešingas ženklas: sakoma, kad

asmuo už savo darbą gauna daugiau, negu vertas jo pagamintas produktas.

Iš čia du praktiniai padariniai, jo darbo ir atlyginimo santykių palydovai. Vienas — didelis uždarbis skatina ir didelėm išlaidom, aukšto standarto patogumam.

(Amerikos gyventojai tesudaro tik šeštą dalį žemės gyventojų, bet jie suvartoja pusę visos žemės gamybos, žaliavų ir energijos).

Antras padarinys — didelis atlyginimas už darbą padaro Amerikos gaminį brangų, negalintį konkuruoti su kitų kraštų gaminiais. Iš čia Amerikos užsienių prekybos deficitas ir infliacija.

Užburtas ratas: pakelia prekės kainą, tada dirbantysis turi pagrindą reikalauti kelti atlyginimą. Pakelia atlyginimą, prekė vėl pabranginama. Daina be galo. Infliacija nesulaikoma.

Tai irgi sistemos padarinys.

-o-

Komunistinė sistema pirmumą skiria **kolektyvui**, teoriškai valstybei, praktiškai partijos centro komitetui. Asmuo tik kolektyvo interesui įrankis. Tokioje sistemoje nėra asmeniui laisvės. Nei politinės, nei kultūrinės, nei religinės laisvės.

Sistemos kelias nuvedė asmenį į vergiją.

Ir ši vergija priklauso ne nuo Stalino, Tito, bet nuo sistemos. Nors Stalinas iškeiktas, bet nėra vilties, kad laisvės būtų grąžintos. Mažas atolydis natūraliai kelia didesnių laisvių reikalavimus, O tai susilaukia vėl pagriežtėjusio režimo.

Ir šiuo metu Brežnevas jį sugriežtino akivaizdoje galimo susidūrimo tarp dviejų sistemų, rengiantis saugumo konferencijai ir galimam bendradarbiavimui. Time žurnalo vertinimu, "siekimas suvaržyti asmenines laisves ir intelektualinį gyvenimą artėja į Stalino eros dimensijas ... Pašto cenzūra sugriežtinta. Vienu iš įstatymų uždrausta vartoti telefoną 'prieš valstybės interesus' ... Novosibirsko partijos komitetas apribojo piliečių keliones į užsienius vienu sykiu per 10 metų" (Time sausio 1).

Amerikos sistemos centre asmens interesas yra aukštesnis už kolektyvo, valstybės, interesą. Vyriausias teismas jaučiasi esąs pašauktas asmenį ginti nuo valstybės.

Šios sistemos sudaryto klimatos. O pasukti atgal evoliucijos keliu sunkiai įmanoma ar beveik visai neįmanoma.

To negalėdamos, abi sistemos pasuko viena į kitą, viena kitoj ieškodamos atramos.

Komunistinė sistema griebėsi naudotis kapitalistinės sistemos pagaminto maisto perteklium ir technologijos bei kapitalo resursais. Kapitalistinės Amerikos magnatai džiaugiasi galėsią Sovietuose investuoti kapitalus, gauti savo gaminiam rinką, mažinti tokiu būdu užsienio prekybos deficitą ir mažinti infliaciją.

Koki kiti padariniai bus to bendradarbiavimo? Kapitalistinė pusė tikisi, kad nuo bendradarbiavimo komunistinės sistemos ragai sudils, ir ji nebenorės badytis. Komunistinė pusė tikis, kad kapitalistai padės sustiprėti Sovietų Sąjungai. O kada ji atsistos ant kojų ekonomiškai, tai galės kapitalistų investicijas nacionalizuoti ir tai pateisinti žodžiais, kuriuos Sovietų atstovas J. Tautose Malikas skyrė Amerikai gruodžio mėn.: esą Amerikos korporacijos padaro bilijonus dolerių, išnaudodamos kraštus ir tautas ...

Ar taip bus, kada — tai jau ne faktai; tai jau spėjimo sritis.

Tai kelias, kuris veda į priešingą rezultatą nei komunizmas — kelias į anarchiją.

Tame kely Amerika tiek toli pažengusi, kad bet kokios užuominos apie valstybines priemones anarchijai pašalinti, pareigingumui prieš bendrąją gerovę sustiprinti dabar sutinkamos aštriausiais šauksmais kaip laisvės, demokratijos ir konstitucijos laidojimas.

-o-

Abi sistemos nutiesė kelius į kraštutinumus, iki katastrofos ribos. O pasukti atgal evoliucijos keliu sunkiai įmanoma ar beveik visai neįmanoma.

To negalėdamos, abi sistemos pasuko viena į kitą, viena kitoj ieškodamos atramos.

Komunistinė sistema griebėsi naudotis kapitalistinės sistemos pagaminto maisto perteklium ir technologijos bei kapitalo resursais. Kapitalistinės Amerikos magnatai džiaugiasi galėsią Sovietuose investuoti kapitalus, gauti savo gaminiam rinką, mažinti tokiu būdu užsienio prekybos deficitą ir mažinti infliaciją.

Koki kiti padariniai bus to bendradarbiavimo? Kapitalistinė pusė tikisi, kad nuo bendradarbiavimo komunistinės sistemos ragai sudils, ir ji nebenorės badytis. Komunistinė pusė tikis, kad kapitalistai padės sustiprėti Sovietų Sąjungai. O kada ji atsistos ant kojų ekonomiškai, tai galės kapitalistų investicijas nacionalizuoti ir tai pateisinti žodžiais, kuriuos Sovietų atstovas J. Tautose Malikas skyrė Amerikai gruodžio mėn.: esą Amerikos korporacijos padaro bilijonus dolerių, išnaudodamos kraštus ir tautas ...

Ar taip bus, kada — tai jau ne faktai; tai jau spėjimo sritis.

SPAUDA

METUS PRADĖJOM SAVIKRITIKA

Keleivis sausio 2 plačiai pasisakė prieš "tulžies laistymą" vieni kitiem, ypačiai atvykstantiem iš Lietuvos.

"Šioje tulžinėje kovoje nuostabu tai, kad pastaruoju metu vėl laistoma tulžis ne į Lietuvos okupantą rusą, visų mūsų nelaimių kaltininką, ne į jam absoliučiai parsidavusį tarną ar lietuvių tautos išdaviką, o būtinai į lietuvį kultūrininką, dažniausiu atveju į čia iš Lietuvos atvykstantį, ar lai ir atsiųstą jauną dainininką, muziką bei kitą menininką ar mokslininką ..."

"Ar čia atvykusieji menininkai ar intelektualai, kalbėję apie tokią išvyką ilgai ir slaptai naktimis svajojo, be atodairos viešai mūsų spaudos tulžimi aplaistyti, Lietuvon grįžta su skaudžia širdgėla, beveik įsitikinę, kad išeivijoj, išskyrus juos dešrom su kopūstais vaišinusius vadinamuosius tamsokus "pažangiuosius", tegyvena tik sovietinės propagandos juodžiausiai piešiami piktybininkai, kurie nekenčia ne tik prievarta primestos okupacijos, bet ir visų Lietuvos žmonių, toje santvarkoje per nelaimę gyvenančių".

-o-

Draugo vedamasis (Al. B.) sausio 4 atsiliepė tos pačios rūšies tema, nurodydamas, ką giria komunistinė Vilnis ir Lietuvoje leidžiamas Gimtasis kraštas.

Vilnis gyrė tuos naujosios ateivijos, kurie buvo atėję į komunistų laikomą Mildos salę ir "pirmą kartą Mildos istorijoje svečius iš Lietuvos doryjų naujųjų ateivių vardu sveikino vienas jų".

Draugo vedamasis taip pat sumini Gimtojo krašto pagyrimus ateitininkam. Pagal to laikraščio žodžius — "atskirais kultūrinių ryšių aspektais gilesni ir doresni už liberalus (turima galvoje Akiračius. D.) pasirodė jauni katalikai — ateitininkai".

Sutikdamas, kad atskirų nuokrypų pasitaiko, Draugo vedamasis pakartojo Ateitininkų Federacijos 1962 metų pareiškimo žodžius, kurie galioja ir dabar — nepasiduoti "jokiam gundymui, nei koliaboravimui, nei koegzistencijai, nei vienašališkam kultūriniam bendradarbiavimui".

Vedamasis pakartojo ir Tėviškės Žiburių vedamojo pasisakymą: "Prie laisvės fronto kenkėjų skirtini ir tie, kurie gerų intencijų vedami bei užsidegę klaidingai suprastu "bendradarbiavimu", ima ...gyventi iliuzija, kad Lietuva nėra pavergta".

Draugas: "Tokius mes smerkiame, tokius giria komunistai".

-o-

Naujienos sausio 9 ir 10 pasisakė tos temos dalim, specialiai parūpusia Chicagoje — dėl vaikų vežimo į jaunimo stovyklas Lietuvoje. Prieš tokias ekskursijas rudenį pasisakė mokinių tėvų susirinkimas ir dėl to pakeitė tėvų komitetą, kuris pernai buvo tokiai ekskursijai palankus. Sausio 7 pasisakytą ir Cicero LB apylinkės susirinkime, kuris taip pat pakeitė apylinkės vadovybę.

-o-

Gal būtų sveikiau, kad ta opi ir nesenstanti problema būtų iš naujo ir vėl iš naujo apsvarstoma ir išsiaiškinama ne tiek spaudoje, kiek pačių organizacijų ar organizacijų telkinių viduje. Būtų tada ir mažiau tulžies, ir mažiau klaidų, ir gal mažiau priešui džiaugsmo, kad pasisekė mus sukiršinti.

Okupuotoj Lietuvoj

Kandidatai į rabinus

Mirus paskutiniam okupuotos Lietuvos žydų rabinui, religijų reikalų tarybos įgaliotinis okupuotai Lietuvai gavo Maskvos įsakymą mirusio rabino vietai surasti tinkamą kandidatą. Po poros savaičių religijų reikalų tarybos įgaliotinis rašo Maskvai:

— Visus jūsų reikalavimus atitinkančio kandidato nerandu. Radau vieną labai tinkamą, bet nemoka nei idiš, nei hebrew. Radau dar vieną, kuris gerai moka ir idiš ir hebrew ir yra kompartijos narys, bet ne žydas.

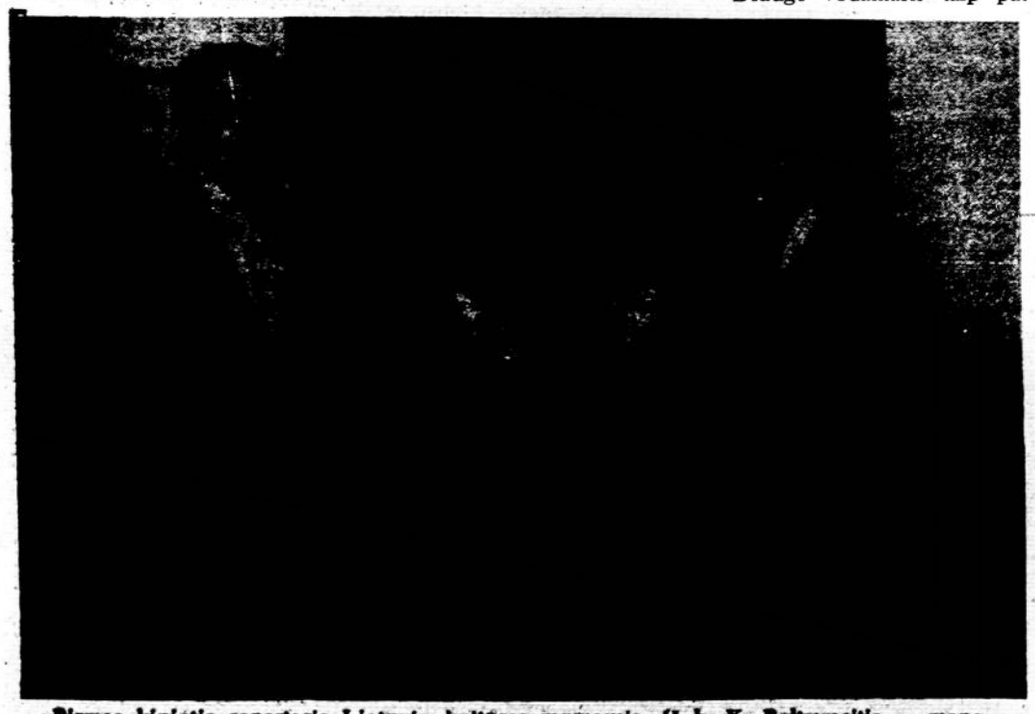

Pirmas kinietis reporteris Lietuvių kultūros muziejuje. Iš k. K. Baltramaitis — meno reikalų direktorius, Chu-an-Lai, Jurgis Kasakaitis — muziejaus bibliotekarijus, K. Petrauskas — kuratorius. Nuotr. zstasio Balzeko, Jr.

SPARTA — Radijos mažmenis įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Pranešikite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA atv.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0955.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 82-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. ŠHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius 84-03 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios patogiai pasiekiamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARŠVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 389 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazias, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 439 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

DIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

Darbininko spaudos kioske turimos lietuviškos muzikos plokštelės, knygos, vėliavėlės, vardinių ir gimtadienių atvirukai, suvenyrai, išsiuvinėtas lietuviškas himnas, Vytis, drožiniai, automobiliam trispalvė ir kt. gaunama ne tik Darbininko administracijoj, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, bet lietuvių patogumui ir ALICE'S gėlių krautuvėj, 107-04 Jamaica Ave., ir 107 St., Richmond Hill, N.Y. Krautuvė atidara 7 dienas savaitėj. Tel. 846-9527.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

TRAVELER'S VILLAGE

("VYTIS" INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:
LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:
INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
ŠEIMOMS

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina $8.00 — Subscription per year $8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Balsas iš Vatikano

Tai, kas pasakyta dabar Vatikane, skatina atversti netolimos praeities lapą . . .

The Tablet 1971 spalio 26 rašė, kad Ukrainos arkivyskupas kardinolas Slipyj, 79 metų, vyskupų sinode kaltino Vatikano diplomatiją tylint dėl Ukrainos rytų apeigų katalikų persekiojimo. "Mes esame Vatikano diplomatijos auka . . . Mes esame kliūtis Vatikano diplomatijai", kalbėjo kardinolas.

Tais pat metais lapkričio 2 N. Y. Times rašė apie ukrainiečių katalikų nepasitenkinimą, kad rytų apeigų katalikam ukrainiečiam nepripažįstamas patriarchatas, atskiras nuo Maskvos.

Ukrainiečiai tokioje padėtyje pasirinko akcijos kelią. Kardinolas Slipyj paskelbė ukrainiečių vyskupų sinodą. Nors Vatikanas laikė jį nelegaliu, ukrainiečiai vyskupai su tuo nesutiko.

Tokia padėtis buvo vaizduojama 1971 lapkričio mėn. Dabar kai kas joje naujo.

Nat. Cath. Register sausio 7 pranešė, kad popiežius Paulius generalinėje audiencijoje pristatęs gudų arkivyskupą Stephen Kocisco iš Munhall (Pittsburgh) ir trumpai pasakęs, kad Ukrainos ir Gudijos katalikai turi teisę pretenzijai atsiskirti nuo Maskvos patriarchato. Popiežiaus žodžiais, "Ukrainiečiai ir gudai — abeji yra didžiai reikalingi ir turi viltį atgauti savo nepriklausomybę ir laisvę".

Federico Alessandrini, Vatikano spaudos šefas, pasiskubino aiškinti, kad popiežius tuos žodžius pasakęs "grynai religine prasme", ne politine. Tačiau popiežiaus žodžiai, kaip pareiškė Wasvy Teodoronczuk, egzilų užsienių reikalų ministeris Romoje, ukrainiečius didžiai nustebino. "Tai pirmas kartas, kada jis (popiežius) prašneko apie nepriklausomybę ir laisvę mums". Teodoronczuk pasakęs, kad popiežiaus žodžius reikia suprasti tikrai religine prasme, ir juos reikia laikyti atsakymu į Maskvos ortodoksų neseniai paskelbtą nutarimą, kad Maskvos jurisdicijai priklauso visi Ukrainos krikščionys, tarp jų ir katalikai.

Nors ukrainiečiai, kurie Amerikoje turi 7 vyskupus, negauna atskiro patriarchato (jie yra Vatikano kongregacijos rytų bažnyčiom žinioje), tačiau popiežiaus žodžiai jau yra dalinis laimėjimas.

Vyksta pagal Evangelijos patarimą: belskite, ir bus atidaryta . . .

Balsas iš Maskvos

AP pranešė, kad sovietų laikraštis Trud papylė kaltinimus Vakarų radijam. Esą iš jų einanti "sąmoninga kovingų antikomunistų propaganda, siekianti pakirsti socializmą iš vidaus".

Ta propaganda — tai religinio turinio transliacijos. Esą "religinių advokatų balsai nesiliauja nei dieną nei naktį . . . Jie stengiasi eksportuoti į mūsų šalį sovietų liaudžiai svetimas idėjas. Jie stengiasi pakeisti įsitikinimus ir galvojimo būdą . . ."

Sumini, kad tie balsai eina iš Amerikos Balso, BBC, Deutsche Welle, Radio Liberty, kurie transliuoja ištisai ar bent dalį rusų kalba. Sumini taip pat Vatikano radiją, Monte Carlo, Manilos "Oriento balsą".

Ar tas Maskvos balsas reiškia defenzyvinį nusiskundimą, ar tai yra pasiruošimas ofenzyvai — reikalauti, kad mezgant santykius su Vakarais (ir su Vatikanu) tos religinės programos būtų stabdomos — neaišku. Bet ir vienu ir antru atveju tai rodo sovietų jautrią ir pažeidžiamą vietą.

STATISTIKA IR GYVENIMAS

BRONIUS NAINYS

Valstybės departamento žinių rinkimo skyriaus direktorius Ray S. Cline valstybės sekretoriui Rogers įteikė 160 puslapių raportą apie komunistų veiklą pasaulyje. Raportas yra išsamus ir vienintelis tokios rūšies dokumentas, bet kada buvęs paruoštas JAV valdžios įstaigų. Jis yra viešas.

Raporte nurodoma, kad šiuo metu viso pasaulio komunistų partijos, įskaitant ir atskilusias grupes, oficialiai turi 47.2 milijono narių. Didžiausias skaičius visų komunistų, 94.1%, yra jų pačių valdomuose kraštuose. Tokių kraštų yra keturiolika: Albanija, Bulgarija, Raudonoji Kinija, Kuba, Čekoslovakija, Rytų Vokietija, Vengrija, Šiaurės Korėja, Šiaurės Vietnamas, Išorinė Mongolija, Lenkija, Rumunija, Sovietų Rusija ir Jugoslavija. Pabaltijo kraštus raporto ruošėjai laiko Sovietų Rusijos dalim. Įdomu, kad tik 2.8 milijono, arba 5.9%, visų komunistų tėra nuo jų diktatūrų laisvuose kraštuose. Trisdešimt devynios valstybės komunistinę veiklą draudžia įstatymais.

Gausiausia komunistų partija yra Kinijoj. Ji turi 17 milijonų narių. Sovietų Rusijoj, kartu su jos pavergtais kraštais, yra 14.5 milijono komunistų. Šios abi komunistų partijos sudaro apie 67% visų pasaulio komunistų ir 70% komunistų, gyvenančių komunistų valdomuose kraštuose.

Nekomunistų valdomuose kraštuose komunistų skaičiai atrodo taip: Vakarų Europa ir Kanada — 2 mil. (4.2%), Azija ir Okeanija — 321,000 (0.7%), Artimieji Rytai ir Pietų Azija — 230,000 (0.5%), Lotynų Amerika — 227,000 (0.5%), Afrika — 9,900. Viso — 2.8 milijono (5.9%).

90% Vakarų Europos komunistų yra Italijoj (70.1%) ir Prancūzijoj (13.8%).

Rusų-kinų konfliktas tebevyksta

Nors 1971 rusų-kinų santykiai buvo atsargiai "korektiškai", aštresnių susikirtimų nebuvo ir prekyba padidėjo bent tris kartus, tačiau gilūs ideologiniai, o gal dar daugiau politiniai, skirtumai neleido ir, greičiausiai, neleis šių abiejų kraštų komunistų partijom suartėti. Gi pereitų metų gale įvairiomis progomis pasireiškęs kinų gnaibymasis išvedė Maskvą iš pusiausvyros: ji Kinijos atžvilgiu vėl pasireiškė aštresne polemika. Kinų norai savo santykius su rusais normuoti tik kaip valstybei su valstybe rusų nepatenkina, nes jiem atrodo, kad tai jau būtų nusileista iki "taikaus sugyvenimo" lygio, tinkančio tik socialistinio ir komunistinio kraštų bendravimui.

Kiek tai liečia kitų komunistų partijų pasidalinimą į "prorusiškas" ir "prokiniškas", paskutiniu laiku pasikeitimų nebuvo. Tik viena Albanija, kaip ir anksčiau, pasiliko stovėti Pekingo pusėje. Šiaurės Korėja ir Šiaurės Vietnamas laikėsi neutraliai. Kuba, Rumunija ir Jugoslavija liko nepriklausomos, bet nekritikavo nė vienos pusės. Visos kitos komunistų partijos pasiliko prisišliejusios prie Maskvos.

Rusų ir kinų komunistų partijos siekė plėsti savo įtaką. Abi stengėsi laimėti sau daugiau simpatijų kituose kraštuose, ypatingai Pietų Azijoj ir Rytų Europoj. Abi siekė išnaudoti partijų vidinius nesutarimus ir, remdamos priešingas grupes, bandė jas palenkti savo priklausomybei. Tai buvo aiškiai matyti Indijos-Pakistano ginče. Besiginčydama Jordano komunistų partija 1971 suskilo į prorusišką ir prokinišką, tuo padidindama suskilusių partijų skaičių iki 24. Kai kur tos anksčiau atskilusios grupės baigia nykti, kaip rodo Austrijos, Belgijos, Vakarų Vokietijos, Prancūzijos ir Meksikos pavyzdžiai.

Svarbesni įvykiai

Raporte galima rasti įdomios medžiagos apie komunistų veiklą 1971. Sužinome, kad per tuos metus Čilės komunistų partija savo narių skaičių padvigubino ir pakėlė iki 90,000. Generolo Nimari režimas Sudane, sušaudęs žymiuosius partijos vadus, o kitus privertęs pabėgti, didžiausią ir efektingiausią Afrikos ir Vidurinių Rytų komunistų partiją beveik sunaikino, nors pogrindyje jos veikla tebevyksta. Islandijos komunistų partija 1971 rinkimuose pasirodė tokia stipri, kad turėjo būti priimta į koalicinę vyriausybę ir gavo valdyti dvi ministerijas. Indiros Gandhi didelis laimėjimas labai sumažino komunistų įtaką Indijoj, gi Ceilono komunistai atsidūrė sunkioj padėty, kai juos labai smarkiai pradėjo pulti . . kairieji. Labai charakteringu reiškiniu reikia laikyti ir Lin Piao sunaikinimą, kurio pasekmes dar sunku pramatyti. Blogas cukraus derlius Kuboj privertė Castro iš Sovietų Sąjungos pasiskolinti dar 500 milijonų dolerių ir Kubos skolą padidinti iki trijų bilijonų. Jugoslavija dar labiau pagerino savo santykius su Amerika ir Vakarų Europa ir tuo būdu savo komunistų partiją dar daugiau numarksistino.

Ką ši statistika reiškia?

Raporto ruošėjų vadovas Ray S. Cline, be abejo, yra gerai susipažinęs su pasaulio komunistų veikla. Raporto pabaigoje jis daro tokią išvadą: "Mūsų tyrinėjimas parodė, kad šiuo metu komunistai turi dvi dideles problemas. Viena iš jų tai nuolat auganti komunistinė veiklos stagnacija nekomunistų valdomuose kraštuose, o antra — tai nuolat didėjąs plyšys tarp Maskvos ir kitų kraštų komunistų partijų, kurios vis labiau priešinasi Maskvos hegemonijai."

Raporte pateikti skaičiai rodo, kad iš dviejų bilijonų pasaulyje gyvenančių žmonių komunistai sudaro tik labai mažą (2.3) procentą. Atrodytų, kad tokia mažuma turėtų būti visai nereikšminga ir į ją nereikėtų kreipti didelio dėmesio. Bet kitaip galvoja tie, kurie komunizmą pažįsta. Daugiau kaip tūkstantį milijonų žmonių pavergę savo tikslam, komunistai visomis priemonėmis siekia sukelti pasaulinę revoliuciją ir pavergti likusią pusę laisvos žmonijos.

(nukelta į 6 psl.)

Jonas Karys, numizmatikas, kelių tos rūšies knygų autorius, lankėsi Maironio lituanistinėje mokykloje ir vyresniųjų skyrių mokiniam kalbėjo apie numizmatiką. Nuotr. P. Švitros

ŠYPSNIS IŠ ANAPUS GELEŽINĖS SIENOS

Karo vadai

Kosyginas telefonuoja Brežnevui:

— Pasakyk, kaip vadinosi tas generolas, kuris nugalėjo Napoleoną? Žinai, tas su viena akimi.

— Kutuzovas, — atsakė Brežnevas.

Netrukus vėl telefonuoja Kosyginas:

— O ar atsimeni, kaip vadinosi tas anglas, kuris laimėjo Trafalgaro mūšį 1805 ir sumušė jungtinį Ispanijos ir Prancūzijos laivyną? Jis buvo irgi vienakis.

— Nelsonas.

Kosyginas toliau klausia:

— Klausyk, o kaip vadinosi tas žydų vadas, kuris per šešias dienas sulamdė arabus? Jis taip pat tik viena akimi tematė.

— Dajanas, — atsakė Brežnevas. — Bet kam visos tos informacijos tau reikalingos?

— Ne, mes čia tik aptariame karinį reikalą. Sakytume, jeigu mes imtume ir išmuštume mūsų maršalui Grečko vieną akį?

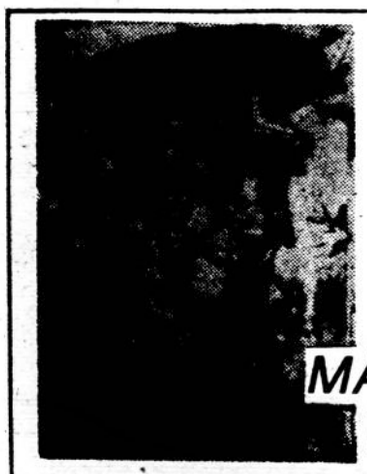

MARŠALAS GREČKO,

Sovietų karinis saugas

DR. P. MAČIULIS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Grečko greitu laiku buvo pastebėtas kaip uolus partijos narys, apdovanotas gabumais. Politrukai dažnai lankydavosi jo pulke. Niekas nebedrįso iš jo juoktis.

Po to, kai jis vedė Klaudiją Vladimirovną, jie gyveno tik patys sau, abu giliai įsitraukę į militarinių klausimų studijas. Kai iš Stalino brigados buvo renkamas karininkas į Frunzės vardo karo akademiją, drauge su Grečko norėjo vykti ir brigados vadas, sudaręs dokumentus apie Grečko gabumus vadovauti kariniam daliniui. Frunzės akademijoj Grečko greit įsigijo mokytojų ir studentų pagarbą. Dvejų metų bėgyje jis buvo pakeltas į majoro laipsnį. 1936 baigė akademiją pirmuoju.

1938 jis vadovavo pulkui, buvo pakeltas į pulkininkus ir paskirtas divizijos štabo viršininku. 1940 paskirtas į Vorošilovo vardo generalinio štabo akademiją. 1941 birželio 20, penktadienį, jis baigė gen. štabo akademiją, taip pat pirmuoju, su įsakymu šeštadienį prisistatyti armijos gen. štabe, o sekmadienį Hitleris pradėjo puolimą prieš SSSR.

Sunkus uždavinys

Tuomet prasidėjo tikras Grečko lavinimasis. Gen. štabo viršininkas maršalas Jurgis Žukovas pavedė jam negalimą uždavinį — nustatyti lūžtančio fronto liniją, kiekvienai dienai pateikiant naujos linijos žemėlapį. Priglušintas nesibaigiančių Žukovo pastabų bei reikalavimų, Grečko dirbo dienas ir naktis, tačiau jo žemėlapiai tebuvo tik spėliojimai ir pasikeitimų fronte prielaidos. Po dviejų savaičių dėl nesugebėjimo jis buvo atleistas ir pasiųstas vadovauti divizijai Ukrainoj.

Siaučiantiem Hitlerio tankam sulaikyti naujoj vietoj raudonosios armijos daliniuose jis rado ne didesnį apsiginklavimą kaip "Molotovo kokteilius". Ėjo nuolatiniai įsakymai iš viršaus: "Sunaikinti ateinantį priešą!" Vykdydamas įsakymus, Grečko siuntė vieną po kitos savo žmonių mases į kruvinus mūšius, pralaimėdamas juos vieną po kito.

Veikiant savistoviai

Savo užsispyrimo ir nuolatinio trynimosi karinėse viršūnėse dėka Grečko pasiekė generolo laipsnį. Ypatingai paveikė jį laikas. Pasikeitė jo išvaizda. Kiekvienu coliu jis atrodė generolas. Karininkai, kurie anksčiau iš jo pasišaipydavo, dabar juo pasikliaudavo. Jis dabar sutvirtėjo ir papilnėjo, išsidirbo šaltą ir nepajudinamą pozą. Jis vis dar nesiskaitė su publika. Bet šis subrendęs Grečko sugebėjo įsigyti draugų aukštuose komunistų rateliuose. Iš jų du buvo politrukai: generolas leitenantas Nikita Chruščiovas ir pulkininkas Leonidas Brežnevas. Politrukai nebuvo kariuomenės vadovai; jų uždavinys buvo sekti partijos interesus kariuomenėj. Nė vienas iš jų Grečko elgesy nepastebėjo jokių priekaištų.

Nors II-jame pasauliniame kare Grečko nepasižymėjo laimėjimais mūšiuose, tačiau jis pasireiškė kaip gabus taktikos planų kūrėjas. Gal vienas jo didžiausių planų buvo įvykdytas 1943. Eidamas vado padėjėjo pareigas, jis tada suplanavo pirmame Ukrainos fronte dideles motorizuotos armijos dalis slapta permesti per tris upes, kad suduotų vokiečiam smūgį jų užimtame Kijeve. Kai jis pajudino savo pagrindines dalis, užpakaly palikęs priedangą, kad apgautų vokiečius, lapkričio 6 vidurnaktį, prieš bolševikinės revoliucijos šventę, Grečko dalinšai riedėjo didžiausiomis Kijevo gatvėmis. Jis pasistengė, kad N. Chruščiovas būtų ukrainiečių sveikinamas kaip Kijevo išlaisvintojas. Tuo pelnėsi amžiną draugystę asmens, kuris vėliau tapo Stalino įpėdiniu.

Šaltojo karo scenoje

Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, Chruščiovas pasirūpino, kad gen. Grečko būtų paskirtas Kijevo karo apygardos viršininku. Vėliau, kai Chruščiovas tapo komunistų partijos generaliniu sekretorium, jis paskyrė Grečko sovietų kariuomenės vadu Vokietijoj, kur jo žiaurus žygis, malšinant 1953 m. sukilimą, jam suteikė aukščiausią kario laipsnį. Būdamas Vokietijoj, jis pamėgo prabangų gyvenimą, niekad nepamiršdamas, esant progai, prabangiškai pavaišinti Chruščiovo.

Anksčiau, negu iš Vokietijos 1957 buvo perkeltas sausumos kariuomenės vyriausiu vadu, jis Maskvos priemiesty jau buvo pasistatęs didelę vilą. Pasinaudojo raudonosios armijos transportacija, atsigabendamas namam įrengti tonas visokiausių gėrybių, tame skaičiuje ir 2000 kilogramų gėlių daigų bei dekoratyvinių krūmų vasarvietei apsodinti. Vaikėzas iš Golodajevkos perėjo didelį, ilgą kelią . . .

Jis nesivadovavo praeities idėjomis. Stengėsi pasinaudoti moderniosios technikos galimumais apsiginklavimo srityje; veikė pasisavinęs žinias apie Rusijos priešų militarinį pajėgumą. 1960 buvo paskirtas Varšuvos pakto pajėgų kariniu vadu.

Chruščiovo nuvertimas 1964 Grečko padėties nepalietė. Jis pradėjo stiprinti draugystę su jo įpėdiniu Brežnevu ir po trejų metų buvo paskirtas SSSR krašto apsaugos ministeriu.

Visą ketvirtį amžiaus šaltojo karo scenoje Grečko pasireiškia kaip vienas kiečiausių charakterių. Kai jis nusipurtė antrojo pasaulinio karo dulkes, jis padarė pareiškimą, pasižadėdamas, kad, jeigu kada jis įgys pasitikėjimą, Sovietų Sąjunga jau niekad nebebus užklupta nepasiruošus.

1967 gegužės mėnesį pirmoji jo kalba, kaip krašto apsaugos ministerio, atskleidė, kad jis savo įsipareigojimo nepamiršo.

Laisvas pasaulis taip pat neturi pamiršti to užsispyrėlio Andriaus Antonovičiaus Grečko pažado.

TORONTE PAMINĖTAS ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS

Lietuvių pranciškonų vadovaujamos Prisikėlimo parapijos salėj Toronte, Kanadoj, Nekalto Prasidėjimo Putnamo seselių rėmėjos gruodžio 3 surengė arkivyskupo Jurgio Matulaičio minėjimą. Programa susidėjo iš trijų dalių — paskaitos, koncerto ir vakarienės.

Nekalto Prasidėjimo Seserų Kongregacijos vyriausia vadovė seselė Margarita, atidariusi minėjimą, pasveikino svečius, kurių buvo arti trijų šimtų, padėkojo rėmėjom už kongregacijos darbų įvertinimą ir jų rėmimą, ypatingai už šio minėjimo suorganizavimą ir paruošimą.

Paskaita

Arkivyskupo Jurgio Matulaičio asmenį ir jo darbus pristatė prof. kun. Stasys Yla. Iš kruopščiai, išsamiai ir įdomiai paruoštos studijos prieš klausytojus iškilo šviesi, progresyvi ir dinamiška arkivyskupo Matulaičio asmenybė. Jo idėjos, siekiai, rūpesčiai ir darbai toli prašoko jo laikus.

Pirma Varšuvoj, o vėliau Kaune jis vedė specialius kursus, kuriuose buvo nagrinėjami tuometiniai ir ateities socialiniai klausimai. Jo iškeltų idėjų įkvėpti asmenys vėliau, atsiradus galimybėm, socialinio teisingumo reikalus konkrečiai vykdė Lietuvoj, įgyvendindami žemės reformą.

Iš paskaitos aiškėjo, kad, jei tokių asmenybių, kaip arkivyskupas Matulaitis, idėjos būtų buvusios pilniau suprastos ir plačiau įgyvendintos, gal ir Vatikano II susirinkimas nebūtų sušauktas taip vėlai. Iš kitos pusės, atrodė, kad, jei jis dabar gyventų, jo veikla daug prisidėtų prie dabar Bažnyčioj pasireiškiančių kraštutinumų suderinimo.

Klausantis paskaitos, norėjosi, kad arkivyskupo Matulaičio kilni asmenybė, jo gyvenimas ir darbai būtų labiau žinomi ne tik jo tautos žmonėm, bet ir plačiajam pasauliui.

Koncertas

Po paskaitos buvo Ginos Čapkauskienės koncertas. Solistė iš Montrealio. Jau pažįstama ne tik Toronto, bet ir kitom didesnėm Kanados ir JAV lietuvių kolonijom. Jos pasirodymai visada mielai laukiami ir šiltai priimami. To ji yra užsitarnavusi meninio lygio aukštumu ir savo asmens patrauklumu.

Šį kartą jos repertuare šalia klasikų — Gounod, Verdi, Strauss — buvo taip pat Stankūno, Kuprevičiaus ir Budriūno kompozicijos bei Banaičio ir Gudauskienės liaudies dainos. Visus kūrinius jauna solistė atliko su scenos veteranės laisvumu, su įsijautimu perduodama klausytojam ir poeto mintį, ir kompozitoriaus polėkį. Balsas išbalansuotas, švelnus, su savitu pastoviu tembru. Aukštose gaidose taip pat buvo jaučiama pilna kontrolė ir kartu sodrus balso laisvumas. Scenos manieros, teatriškumas — tikros primadonos. Tad ir šį kartą klausytojai buvo vėl maloniai sužavėti — ne tik jos arijom ir dainom, bet kartu ir tuo, kad dar viena lietuvaitė yra pasiekusi tokio aukšto meninio lygio.

Solistę pianinu palydėjo Dalia Viskontienė.

Vakarienė

Po koncerto visi dalyviai buvo pavaišinti skania vakariene, suorganizuota ir paruošta seselių rėmėjų grupės. Viskas vyko punktualiai, patraukliai ir pakiliai. Svečiai nesiskubino skirstytis, lyg norėdami ilgiau pratęsti pakilią nuotaiką.

Beatifikacijos klausimas

Lietuviai laukia arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos – iškėlimo į altoriaus garbę. Tad ir šio minėjimo pagrindinė mintis buvo noras artimiau supažindinti klausytojus su šia patrauklia, kilnia ir visai mūsų tautai svarbia asmenybe. O tuo pačiu tarsi priminti, kad arkivyskupo Matulaičio beatifikacijos reikalas yra visų mūsų rūpestis.

Visi lietuviai turėtų jausti pareigą aktyviai įsijungti į šį žygį. Dvasinėj plotmėj visi galim melstis į arkivyskupą Jurgį, į jį ir per jį, kad visagalis Dievas išoriniais ženklais — stebuklais parodytų jo parinkimą šiam išaukštinimui. Antra — šalia maldų turim klebenti Romos duris, kad šis procesas būtų pagreitintas. Lietuvių Kunigų Vienybės centro valdyba mielai tarpininkaus įvairiom lietuvių organizacijom, persiųsdama jų prašymus šiuo reikalu į atitinkamas įstaigas Romoj.

(S.Z.)

Arkiv. J. Matulaičio paveikslas jo minėjime Toronte gruodžio 3. Nuotr. S. Dabkaus

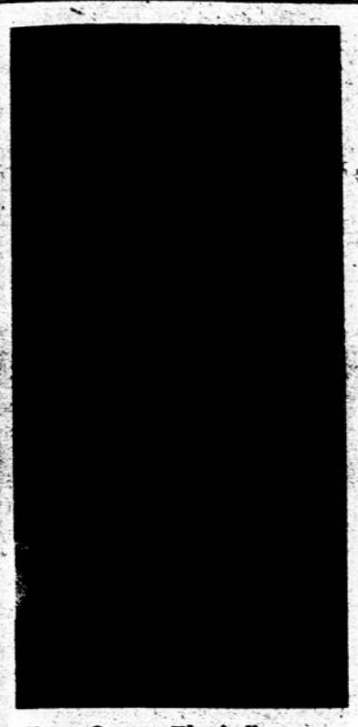

Kun. Stasys Yla kalba arkivyskupo J. Matulaičio minėjime gruodžio 3 Toronte. Nuotr. S. Dapkaus

Mintys apie kunigystę

IŠ TAMSYBIŲ Į DIEVIŠKĄJĄ ŠVIESĄ

"Mes esame karališkoji kunigystė, kad skelbtume dorybes to, kurs mus pašaukė iš tamsybių į savo įstabią šviesą" (1 Petro 2, 9).

Dievas mus pašaukė iš nebūties tamsybių į savo įstabią garbės šviesą.

Gimę iš nebūties, mes turėtume grįžti į nebūtį, jei būtume palikti visiškai vieni sau

Besileidžianti vakaro saulė savo spinduliais veržėsi pro vitražus ir besikeičiančiomis spalvomis dažė galutinę baltos koplyčios sieną. Kryžiaus šešėlyje didžiajame altoriuje su aureole buvo Atpirkimo Avinėlis. Už jo aukštai soste sėdėjo Kristus, galingasis karalių Karalius ir viešpataujančiųjų Viešpats, tik vienas turįs nemarumą (1 Timot. 6, 15-16). Jo dešinėje buvo Švč. Marija, Dievo Motina Mergelė. Kaip Angelų Karalienės bažnytėlėje, prieš juos klūpojo šv. Pranciškus . . . Pasiprašęs Šv. Dvasios, meldžiausi šv. Pranciškaus Asyžiečio žodžiais: "Dieve, duok, kad pažinčiau tave, kad pažinčiau save!"

Nuo paviršiaus iki savo būties gelmių peržvelgiau save. Visa, ką tik dėvėjau ar turėjau, buvau gavęs iš kitų. Net mano kūnas buvo gyvas dėka kitų, kurie jį palaikė maistu iki mažiausios ląstelės. Visas savo žinias turėjau iš dar tebegyvenančių arba gyvenusių prieš šimtus ir tūkstančius metų, kurių išmintis pasiliko raštuose. Toliau įžvelgiau, kad ir savo gyvybę turiu ne pats iš savęs, bet tai yra Dievo ir tėvelių nuostabi meilės dovana, lyg stebuklas. Likau tik vienas su savo nuodėme, kuri tikrai buvo mano. Dabar gerai supratau, kad, paliktas visiškai vienas sau, negalėčiau ne tik egzistuoti, bet ir būti išganytas. Kaip gėlė po žiemos savo žiedu atsiveria pavasario saulei, taip ir aš, kad nežūčiau iš visiško skurdo, turėjau savo būtimi atsiskleisti visokios malonės ir palaimos Dievui ir kartu su kitais džiaugtis ir dalintis dvasiniu ir medžiaginiu gėriu. Iš nebūties ir nuodėmės prarajos savo žvilgsnį kėliau į Dievą, visų aukščiausią Tėvą, kurs yra visur ir veikia visuose (Efez. 4, 6).

-o-

Dievas, kurs įsakė šviesai prašvisti iš tamsybių, begaline meile mus numylėjęs nuo amžių, nušvito mumyse (Apr. 22, 5; 1 Petro 2, 9), kad žibėtume jo garbe ir galybe Jėzuje Kristuje (Petro 5, 10).

Jis mus sutvėrė į savo panašumą, kad viskame mes būtume jo dieviškasis atspindys. Tokia begaline meile Dangiškasis Tėvas mus numylėjo, kad savo vienatinį Sūnų mūsų išvaizdoj siuntė į šį pasaulį, jog, atpirkti jo krauju, apvalyti atgimimo vandeniu ir atnaujinti Šventąja Dvasia (Tit. 3, 5), būtume Kristaus Mistinio Kūno nariai, tobuli Dievo šviesos vaikai, o ateityje "į jį panašūs" (1 Jono 3, 2).

"Mes esame išrinktoji giminė, **karališkoji kunigystė**, šventoji tauta, įsigytieji žmonės, kad skelbtume dorybes to, kurs pašaukė mus iš tamsybių į savo įstabią šviesą".

"Viešpats prisiekė, ir jis nesigailės. Tu kunigas per amžius" (Žyd. 7, 21).

Kai Dievas Dovydą pašaukė nuo kaimenės būti savo išrinktosios tautos karaliumi, Dovydas iš džiaugsmo ir dėkingumo visą savo gyvenimą Aukščiausiajam kūrė giesmes ir giedojo šlovės himnus. Dėkingesni turime būti mes, kuriuos Dievas pašaukė tapti jo altoriaus tarnais, kad vienytume žemę su dangumi ir kaip Dievo ir Kristaus kunigai karaliautume su juo (Apr. 20, 6). Kristus, pagal šv. Karolį Baromiejų, į kunigo rankas sudėjo savo turtus, visus sakramentus ir malones; sudėjo sielas, kurios jam tokios brangios, kaip akies lėliukė, kurias mylėdamas, iškėlė aukščiau už patį save, atpirkdamas savo krauju; į jo rankas davė dangų, kurį kunigas gali kitiem atidaryti ir uždaryti . . . tardamas: "Kas jūsų klauso, tas manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina. O kas mane niekina, niekina tą, kurs yra mane siuntęs" (Luko 10, 16). Tai dangiškojo Tėvo balsas: "Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kurį aš sau pamėgau, jo klausykite" (2 Petro 1, 17).

-o-

Pagal Šv. Raštą, šv. Augustiną, Pijų XII, II Vatikano susirinkimo dokumentus ir daugelį teologų, ne tik Bažnyčios vyskupai ir kunigai, bet ir Kristuje atgimusieji krikščionys yra "karališkoji kunigystė", nes mes visi kartu esame Vyriausiojo Kunigo Kristaus Mistinio Kūno nariai. Krikšte Kristus visiškai apima krikščionį, kurį jis įjungia į savo žmogiškąją prigimtį ir per savo šventą Žmogystę veda į sąlytį su savo įsikūnijusiu dieviškuoju Asmeniu, padarydamas jį vienu iš savo narių. Šv. Izidorius sako: "Kai mūsų Viešpats, tikrasis Karalius ir amžinasis Kunigas, buvo Dievo Tėvo paslaptingai pateptas dangiškuoju aliejumi, ne tik kunigai ir karaliai, bet visa Bažnyčia yra pakonsekruota patepimo chrizma, nes kiekvienas yra amžinojo Karaliaus ir Kunigo narys. Kadangi esame karališkoji kunigystė, esame patepti po krikšto, kad galėtume vadintis Kristaus vardu krikščionimis" (Bažnyčios pareigos, 2, 26).

"O Dieve, kuris visus atgimusius Kristuje padarei karališkosios ir kunigiškosios kilmės, duok, kad mes kartu trokštume ir pajėgtume įgyvendinti tai, ką tu įsakai, kad tavo amžinajam gyvenimui pašauktųjų žmonių tikėjimas ir šventas elgesys eitų išvien!" (Gelazo Velykų malda).

Karališkosios Kunigystės pareigos

Mes esame daugiau negu karališkosios kilmės. Ypatinga dangaus malone mum lemta paties Dievo veikalą atbaigti žemėje, kad ne pavieniui, bet visi kartu pasiektume Pilnutinį Triumfuojantį Kristų, išsiskleidusį kiekviename gėryje Viename, Triasmeniame Dievuje, ir taip turėtume savo būties atbaigimą ir gyvenimo pilnybę. Visiškai išsijungę, nesidžiaugdami ir neatsiskleisdami vieni kitų dvasiniam gėriui, mes turėtume atsidurti skurde iki pražūties. Kad mes būtume tobuloje vienybėje ir, kaip vienos galvos nariai, laike ir amžinybėje ne savanaudiškai, bet kartu naudotumės visais begaliniais gamtiniais ir antgamtiniais Žmogaus-Dievo turtais Jėzuje Kristuje, Išganytojas mum įsakė Dievą mylėti už viską labiau, o savo artimą — kaip patiem save, kaip jis mus numylėjo (Mato 22, 37-40; Jono 13, 34). Tai yra amžinasis gyvenimas, kad mes pažintume vienatinį tikrąjį Dievą ir jo siųstąjį Jėzų Kristų (Jono 17, 3). Vyriausiojo Kunigo maldoje Atpirkėjas prašo: "Švenčiausias Tėve, saugok juos savo vardu (Jono 17, 11), išaukštink mane juose (Jono 17, 1 ir 10) ir pašventink juos tiesoje (Jono 17, 17). Kad jie visiškai turėtų mano džiaugsmą (Jono 17, 13), garbę (Jono 17, 22) ir būtų mylimi ta meile, kuria mane numylėjai nuo pasaulio įkūrimo (Jono 17, 24), Tėve, prašau, kad jie visi būtų tobuloje vienybėje (Jono 17, 23), kaip tu, Tėve, esi manyje ir aš tavyje, kad jie būtų mumyse viena, kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs (Jono 17, 21).

Dievas norėjo, kad tobulybės pilnybė būtų Kristuje, kurį davė galva visai Bažnyčiai (Efez. 1, 22-23). Tačiau mum Dievas davė gyvybę Jėzuje Kristuje (1 Kor. 1, 30), kad mes jame turėtume savo būties atbaigimą (Kolos. 2,9) ir kartu būtume Kristaus Kūnas, Bažnyčia (Kor. 12, 27) . . .vienas kūnas ir viena dvasia (Efez. 4, 4). "Gyvendami tiesoje ir meilėje, visais atžvilgiais augsime Kristuje . . ., kurio visas kūnas taip sujungtas, kad kiekvienas narys prisidėtų savo jėga pagal savo paskirtį, kol kūnas bus atbaigtas meilėje" (Efez. 4, 15-16), kol bus Pilnutinis Triumfuojantis Kristus — galva su visais savo nariais. Žmogus ir jo menkumas pranyks, lyg išdildyta ir panaikinta klaida; žmogus ir jo didingumas pasiliks, pasinėręs Dievo didybėje, kaip žibąs Dievo atspindys.

Šio pasaulio karalystė teks mūsų Viešpačiui ir jo Kristui (Apr. 11, 15). Kai galiausiai bus sunaikinta ir mirtis (1 Kor. 15, 26) ir visa pavergta Kristui (1 Kor. 15, 28), tada jis atiduos karalystę Dievui Tėvui (1 Kor. 15, 24), pats pasiduodamas jam, kad Dievas būtų viskas visame (1 Kor. 15, 28). Tada bus naujas dangus ir nauja žemė (Apr. 21, 1) su Dievo ir Avinėlio sostu (Apr. 22, 1). Nakties daugiau nebebus, ir nereikės žiburio šviesos, nė saulės šviesos, nes Viešpats Dievas apšvies savuosius (Apr. 22, 5) Sėdinčiam soste ir Avinėliui, kurs atpirko mus Dievui savo krauju iš visų giminių, kalbų, tautų ir padarė iš mūsų karalystę ir Dievo kunigus, kad valdytume žemę (Apr. 5, 9-10), gyvybė, dievystė, išmintis, tvirtumas, palaiminimas, gyrius, garbė ir valdžia per amžius (Apr. 5, 10-13). "Tam gi, kurs savo mumyse veikiančia jėga gali padaryti nesuskaitomai daugiau, negu prašome ar vaizduojamės, tebūnie garbė Bažnyčioje ir Kristuje per visų amžių kartas. Amen" (Efez. 3, 20-21).

(nukelta į 6 psl.)

Chicagoje viršum durų į jėzuitų koplyčią yra šis reljefas, sukurtas skulptoriaus R. Mozoliausko. Čia vaizduojama, kaip 1569 metais jėzuitai atvyksta į Vilnių.

BAŽNYČIOS TARNYBOJE

— **Kardinolą Mindszenty**, komunistų kalintą Vengrijos primą, aplankė vysk. A. Deksnys ir prel. L. Tulaba. Nežiūrint sunkių išgyvenimų ir ilgos izoliacijos, kardinolas atrodo žvalus, vikrus, daug dirba, asketiškai gyvena. Kardinolas labai domėjosi Lietuvos Bažnyčios padėtimi ir daug klausinėjo apie lietuvių emigrantų veiklą. Apie savo išgyvenimus užsiminė tik atsisveikinant, kaip komunistai stengėsi jį, kaip Vengrijos arkivyskupą primą, pažeminti, išniekinti, nepaisydami jokių tarptautinio mandagumo ir teisingumo dėsnių.

— **Vysk. Antanas Deksnys** ruošia smulkų pranešimą apie lietuvius išeivius Vatikano emigracijai, įkurtai prie vyskupų konferencijos.

— **Kun. Antanas Kazlauskas ir kun. Albinas Spurgis**, Adelaidės lietuvių parapijos kunigai marijonai, buvo gražiai pagerbti jų 65 metų amžiaus sukakties proga. Lietuvių katalikių moterų draugija paruošė jaukias vaišes, kuriose dalyvavo 110 asmenų. Kartu buvo paminėta ir vietos choro 10 metų sukaktis.

— **Kun. Vytautas Meménas**, Švč. Marijos parapijos klebonas, Mokena, Ill., Jolieto vyskupo R. Blanchette paskirtas Will-Minooka dekanato dekanu ir vyskupo patarėju. Tuo kun. Meménas tampa ir Jolieto kunigų senato nariu. Jolieto vyskupija yra padalinta į keturis dekanatus. Will-Minooka dekanate yra 40 parapijų ir virš 100 kunigų. Kun. V. Meménas studijas baigė Romoj, kunigu įšventintas 1957.

— **Kun. dr. J. Prunskis** tėvų marijonų provincijolo kun. J. Dambrausko pakviestas redaguoti "Laivą", mėnesinį marijonų bendradarbiam leidžiamą žurnalą. Anksčiau šias pareigas ėjo neseniai miręs kun. K. Barauskas.

— **Lietuvių Kultūros Draugija** Urugvajuj surengė Montevideo lietuvių išvyką į statomus poilsio namus Shangrila, kur visi turėjo bendrus pietus. Sklypą dovanojęs ir gausiomis aukomis statybos darbus remiąs Edvardas Jusys kun. J. Giedriui įteikė 50 pezų auksinę Meksikos monetą. Jo pavyzdžiu pasekė ir kiti išvykos dalyviai. Per 10 minučių statybai buvo sutelkta 200,000 pezų.

— **Prel. M. Krupavičiaus** antkapiui statyti komitetas, vadovaujamas prof. dr. J. Meškausko, Chicagoj įvykusiam posėdy nutarė skelbti projekto konkursą, kuriame galės dalyvauti viso pasaulio lietuviai menininkai. Komitetas taip pat išleis ir prel. M. Krupavičiaus monografiją. Lėšom telkti bus sudarytas visus kontinentus apimantis garbės komitetas.

— **Kun. S. Morkūno**, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono, Sioux City, Iowa, pastabas apie įvairius okupuotos Lietuvos gyvenimo įvykius įsidėjo The Sioux City Journal laiškų redakcijai skyriuj. Kun. S. Morkūnas amerikiečių spaudoj dažnai rašo okupuotą Lietuvą liečiančiais klausimais.

— **Vysk. A. Deksnys**, Kalėdų šventes praleidęs Romoj, sausio pabaigoj pradės kelionę į tarptautinį eucharistinį kongresą Australijoj. Sausio 28 dalyvaus Belleville vyskupo A. Zurowesto sidabrinio vyskupystės jubiliejaus iškilmėse.

— **Toronto, Ont.**, Prisikėlimo parapijoj, kuriai vadovauja lietuviai pranciškonai, šios gavėnios metines rekolekcijas praves tėv. Anicetas Tamošaitis, jėzuitas.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖ DIDŽIOJOJ DETROITO BIBLIOTEKOJ

Lietuviškasis Detroitas turi veiklius ir kultūros požiūriu turtingus šaulius. Jis turi ir Lietuvių Kultūros Klubą, kuris šiemet švęs savo veiklos 20 metų sukaktį. Klubui sumaniai ir išradingai vadovauja Antanas Musteikis. Jis yra organizavęs daugelį kultūrinių parengimų.

Po Lietuvos universiteto atkūrimo 50-ties metų minėjimo Detroite Lietuvių Kultūros Klubas pasiūlė Detroito Stasio Butkaus šaulių kuopai bendromis jėgomis surengti didžiojoj Detroito bibliotekoj lietuvių tautodailės parodą. Leidimą tai parodai išrūpino pats vienas Antanas Musteikis. Tuo tarpu parodos rengimo darbais daugiausia rūpinosi Stasio Butkaus kuopos šauliai. Talkinimo pažadą davė ir jį įvykdė LB Detroito apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Vladas Selenis.

Visuose šios parodos organizavimo darbuose labiausiai iškeltini šie šauliai: Stefanija Kaunelienė ir LŠST c.v. pirmininkas ir Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas.

Paroda buvo garsinama amerikiečių spaudoje, taip pat ir per abi Detroito lietuvių radijo valandas, Ralfo Valatkos ir inž. Vacio Urbono vedamas. Amerikiečiam buvo siuntinėjami kvietimai anglų kalba.

Paroda buvo atidaryta lapkričio 11 ir tęsėsi iki š. m. sausio 14. Per didžiulę salę, kur lietuvių tautodailės lobių buvo prikrauti 8 didžiuliai langai, perėjo tūkstančiai lietuvių, o ypač Wayne universiteto studentų. Be to, vienas langas, išpuoštas lietuviškais lobiais, buvo pirmame aukšte.

-o-

Eksponatų rinkimo darbuose daugiausia pasireiškė šaulė Stefanija Kaunelienė ir Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas, kurio vairuojama mašina aplankė daugybę lietuvių. Buvo surinkta net 210 eksponatų. Kadangi teko susitalpinti iš viso devyniuose parodai skirtuose languose, tad beveik pusė jų netilpo. Labai gaila, nes teko nustebti, sužinojus, kiek daug įvairiausio meninio, spaudos, tautosakinio, gintaro ir kitokio lobio detroitiečiai turi savo namuose. Ne veltui amerikiečiai visur rašė: **Grand Exhibit of Lithuanian Treasures of Culture.**

Jei mes patys būtume dėstę vitrinose savo gintarą, knygas, paveikslus, tikriausia, būtume sutalpinę daugiau, bet . . .amerikietės bibliotekininkės nemėgsta meninių vertybių sugrūsti. Eksponatus dėstė Dorothy Manty taip, kaip jai atrodė tinkamiau. Atskirais langais buvo suskirstyti eksponatai Lietuvos istorinei didybei pavaizduoti, muzikinei kūrybai, tautiniam šokiam, spaudai, gintarui, medžio drožiniam; sidabro, vario bei popieriniam pinigam parodyti buvo skirtos atskiros vietos, taip pat ir pašto ženklam, tautosakai, tautodailei ir t.t. Eksponatai buvo apdrausti 7,861 dol.

Čia minimus eksponatus paskolino šie detroitiečiai lietuviai: J. Baublys, F. Blauzdys, D. Jankienė, O. Janavičienė, L. Heiningas, Stef. Kaunelienė, K. Kirvelaitienė, Em. Kutkienė, Br. Kviklys (iš Chicagos), E. Karvelienė, J. Kučinskienė, Vt. Liesiunaitis, V. Majauskienė, M. Mikailienė, Vk. Norvilaitė, A. Musteikis, Detroito Kultūros Klubas, B. Marčiukaitytė, Vl. Pauža, Vl. Staškus, Vl. Mingėla, Jn. Švoba, Rb. ir Vl. Seleniai, Edv. Vasiliauskas, Jr., Vc. Tamošiūnas, Graž. Urbonienė, Alg. Valtiekaitis.

Stefanija Kaunelienė ir Vc. Tamošiūnas šiuos eksponatus ne tik surinko ir atvežė parodon, bet taip pat sudarė ir paskolų bei draudimo sąrašus. Eksponatus vežti bibliotekon padėjo inž. Vytautas Vitkus ir Saulius Kaunelis. Visą laiką su biblioteka ryšį palaikė Stefanija Kaunelienė, Vincas Tamošiūnas ir Antanas Musteikis.

Parodos atidarymas

1972 lapkričio 29 vakarą neapsiėjo be šiurpulį sukėlusio įvykio. Buvo išgyventa nemaža susijaudinimo ir baimės, kai sužinota, jog visi šilainiečiai šokėjai, kurių buvo 24, besileisdami keltuvu iš 4-to aukšto apačion, dėl per didelio svorio (nes kabina buvo skirta tik dešimčiai žmonių) įstrigo prie 3-čio aukšto durų, kurių nebuvo galima atidaryti. Trūko kvėpavimui deguonio. Šokėjai duso. Kol atvyko specialistai, jaunieji šokėjai, atrodo, nebemanė iš viso daugiau šokti . . . Vėliau darbininkai pumpavo orą vidun. Kiek palengvėjo. O galėjo atsitikti ir blogiau. Ačiū Dievui, kad viskas užsibaigė laimingai. Apie 8 val. 30 min. vakaro Šilainė, tiek išgyvenusi, vis dėlto dar gražiai pašoko. Bet . . . tas jų įstrigimas keltuve pasiliks jų atsiminimuose.

Dėl to įstrigimo parodos atidarymas buvo pavėlintas apie valandą. Nemažas skaičius svečių nelaukė ir išėjo. O vis dėlto atidarymo metu žiūrovų dar buvo apie 250; daugiau lietuvių negu amerikiečių.

Vėliavos buvo paskolintos iš Stasio Butkaus šaulių kuopos. Jas aptarnavo tos pačios kuopos šauliai. Jų vadovas F. Blauzdys. Ilgą, beveik per visą salę ištįsusį, kaspiną pasiuvo Gražina Urbonienė. Kaspiną ilgokai laikė ir laukė atidarymo linksmos ir besišypsančios mergaitės: Audrutė Baužaitė, Laura Leonavičiūtė ir Ramona Urbonaitė.

Parodai atidaryti buvo pakviesta šios didžiulės bibliotekos direktorė Clara Jones. Ją pakvietė Jolanda Baužienė.

Clara Jones, prieš perkirpdama kaspiną, tarė šiuos žodžius:

"Man buvo labai malonu girdėti ponios Jolandos Baužienės kalbą. Man atrodo, būtų kur kas teisingiau, jei aš padėką išreikščiau jum, o ne jūs man. Ši lietuvių kultūros lobių paroda bent laikinai praturtino mūsų biblioteką. Jos dėka amerikiečiam, ypač studentam, atsidaro **auksinė proga giliau pažinti jūsų kultūros lobingumą** ir per ją — jus pačius."

"Tik esu grįžus iš Europos, kur teko dalyvauti tarptautiniame bibliotekininkų suvažiavime Frankfurte, Vokietijoje. Ten skambėjo daugybės skirtingų tautybių bibliotekininkų žodžiai: jie kalbėjo įvairiomis kalbomis. Tos kalbos buvo skambios, gražios ir neužmirštinos. Anuomet aš prisiminiau, kad mūsų Amerikoj yra tiek daug tautybių ir skirtingų kalbų, nemaža ir rasių. Visi čia moka sugyventi ir bendrauti. Tas nepaprastas įvairumas bei spalvų skirtingumas sudaro įspūdį, tartum tai būtų didžiulė skirtingų spalvų gėlių puokštė, — puokštė laisvų ir laimingų žmonių. Toj skirtingoj masėj telpa visa Amerikos kultūros, laisvės ir ekonominės gerovės ateitis ir visokeriopa Amerikos stiprybė."

Clara Jones pasidžiaugė lietuvių tautos kultūringumu. Pareiškė tikinti, jog šios šešių savaičių parodos lobiais pasinaudos daug amerikiečių, o ypač studentų-jaunimo. Taip pat pasidžiaugė, kad šia proga jai teks vėl pamatyti Halinos Gobienės vadovaujamos Šilainės grupės lietuviškų šokių meną.

Pagaliau direktorė perkirpo mergaičių laikomą kaspiną. Visi svečiai buvo pakviesti pasivaišinti kavute, sviestainiais, pyragaičiais, tortais ir visokiais saldumynais. Ir visiems visko užteko!

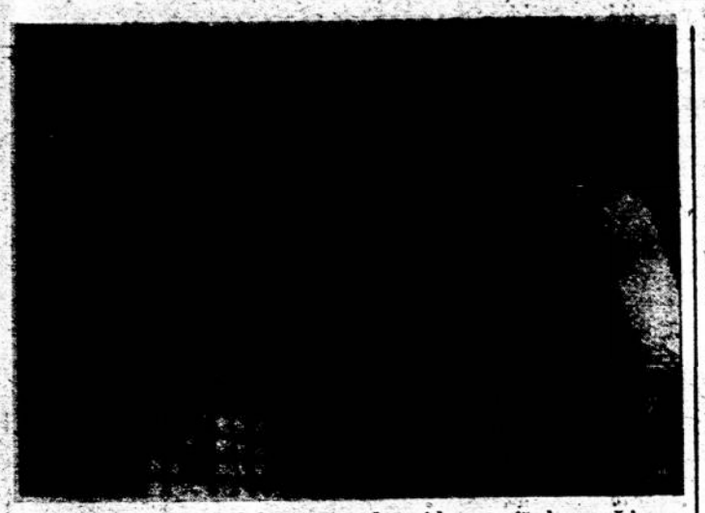

Lietuvos kultūros lobyno parodą atidarant, iš k. — Lietuvių kultūros klubo pirm. Antanas Musteikis, LB Detroito apylinkės pirm. Vladas Selenis, šokių grupės Šilainės mokytoja Galina Gobienė, Jolanda Baužienė, sėdi bibliotekos direktorė Clara Jones, LŠST c.v. pirm. ir Stasio Butkaus šaulių kuopos pirm. Vincas Tamošiūnas ir šaulė Stefanija Kaunelienė.

Vaišėmis rūpinosi S. Kaunelienė, E. Kutkienė ir E. Musteikienė. Po parodos atidarymo svečius vaišino Rožė Bilaitienė, Mirga Michaels, Pranė Televičienė, Mar. Zubrickienė, Elzbieta Juodinskienė ir kitos ponios.

-o-

Šiai lietuvių kultūrinei demonstracijai Detroito lietuviai nesigailėjo nieko.

Vaišėm ponios prinešė, privežė visko.

Jei redakcija būtų šiais metais dosnesnė, tai suprastų jūsų korespondento norą ir skirtų daugiau vietos Detroite gerbiamam laikrašty Darbininke, paminėdama bent labiausiai nusipelniusias ponias: Pranę Balandienę ("tortų karalienę"), Jadvygą Černiauskienę, Eleną Baublienę, Kristiną Daugvydienę, Danutę Jankienę, Stefaniją Juškienę, Stefaniją Gladkauskienę, Eleną Gerulaitienę, Emiliją Kutkienę, Mariją Mikailienę, Mariją Bajorūnienę, Stasę Miltakienę, Rožę Ražauskienę, Pranciška Televičienę, Gražiną Urbonienę, Eugeniją Zubrickienę, Erną Garliauskienę, Bronę Plečkaitienę, Sofiją Dryžienę ir Stašienę.

-o-

Stasio Butkaus šaulių kuopa ir Detroito Lietuvių Kultūros Klubas visiem taria ačiū. Visų lietuvių vieninga paslauga neužmirština; ji, be to, stiprina kovą dėl Lietuvos laisvės. Šiais laikais svarbu reikštis ne vien savų tautiečių tarpe; reikia rodytis ir kitataučiam.

Šalia šios bibliotekos, Detroit Public Library, Woodward ir Kirby gatvių kampe išdidžiai stovinčiame Detroito istorijos muziejuje daugybė amerikiečių dvi savaites gėrėjosi bei grožėjosi lietuviška Kalėdų eglute: ji buvo gana aukšta ir gražiai išpuošta kalėdiniais šiaudinukais.

V. Mingėla

PO CHICAGOS DANGUM

Su naujais metais ateina įvairūs darbai, užsimojimai, pasižadėjimai. Lietuviškoji Chicaga judės: vyks vakarai, banketai, minėjimai, koncertai ir t.t. Turim net dvi operas. Turim spaudą, radijo valandėles, lietuvišką televiziją, lituanistines mokyklas, parapijas. Visai šiai lietuviškai veiklai reikia talkos. Reikia, kad mūsų jaunimas lankytų lituanistines mokyklas, jungtųsi į šokių grupes, chorus, teatrus, organizacijas. Užsakykim jam lietuviškos spaudos, leiskim mėginti savo talentus!

Lietuvių žurnalistų pastogėj vyksta judėjimas. Sausio 3 Gintaro salėj buvo susirinkta kultūriniam trečiadieniui. Aloyzas Baronas skaitė paskaitą "Mūsų kritikos nuosmukis". Prelegentas, daugelio knygų autorius ir laureatas, straipsnių rašytojas, Spyglių ir Dyglių redaktorius, yra veiklus ir Žurnalistų Sąjungoj. Gruodžio 30 jis deklamavo humoristinius eilėraščius Lietuvių Radijo Forume. Lietuvių žurnalistų Chicagos skyrius savo veiklą pagyvins. Jis padėjo ir padės centro valdybai, ypač spaudos baliuj.

Per šventes Chicagoj nuo smurto veiksmų žuvo daugiau kaip 16 žmonių: vieni buvo nušauti, kiti nudurti ar kitaip užmušti. Ieškoma naujų būdų kovai prieš nusikaltimus.

Chicagos autobusų kelionės kainą nuo vasario 1 norima pakelti 5 centais, bet naujai išrinktas gubernatorius pareiškė rasiąs būdų važmos nepakelti. Jos pakėlimas paliestų beturčius, pensininkus ir moksleivius, todėl būtų skaudu, jei taip atsitiktų.

Skautų veikla pasižymi įvairiom sueigom, stovyklom, Skautų Aidas švenčia savo 50 metų sukaktį. Jis gimė Lietuvoj, Šiauliuose, 1923 kovo 15. Prieš Kalėdas čia pasirodė du numeriai.

Aidutės — tai muz. Alice Stephens vedamas studijuojančių mergaičių choras. Neseniai išleidusios savo plokštelę, jos ir dabar tebėra veiklios. Sausio 13 buvo surengusios įdomų linksmavakarį su neolituanų orkestru ir akt. Vitaliu Žukausku iš New Yorko. Aidučių choras pasirodo daugely vietų, turi gražų repertuarą.

Bal. Brazdžionis

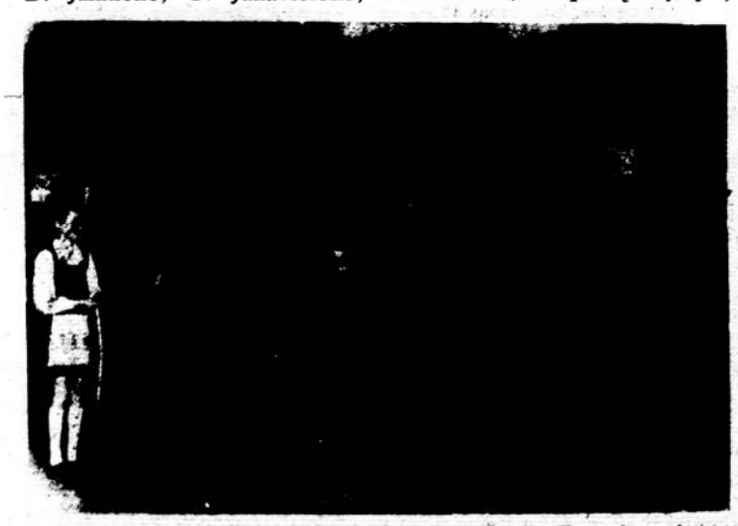

Trys lietuvaitės laiko kaspiną, kurį perkerpa Detroito miesto bibliotekos vedėja Clara Jones.

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

RICHMOND HILL, N.Y.

O. Budraitienė 80, anksč. 20.
J. K. Krivickai, 45, anksč. 20, pažad. 300.
St. Citvaras, 4.
A. I. Vakseliai 100, anksč. 300.
Ed. J. Leleivai 250, anksč. 60.
A. E. Ošlapai 100, anksč. 255.
Jonas Mikalauskas 100, anksč. 150, pažad. 500.
V. L. Galiniai 50.
J. V. Galiniai 25, anksč. 75.
W. Sidas 25.
A. R. Puras 40, anksč. 62.

WOODHAVEN, N.Y.

B. F. Redikiai 100, anksč. 100.
J. Matiukas 50, anksč. 55.
V. M. Oniūnai 100, anksč. 125.
A.B.R. 100, anksč. 342, pažad. 1000.
P. I. Švitrai 100, anksč. 260.
J. V. Šileikiai 200, anksč. 260, pažad. 600.
A. J. Vytuvis 200, anksč. 100.
K. V. Lakickai 500, anksč. 530.
Stasys Alvyra Liogiai 50, anksč. 120.
Vytautas Gerulaitis 35, anksč. 90.

BROOKLYN, N.Y.

Kun. A. Račkauskas, 500, anksč. 410.
V. K. Šventoraičiai 100, anksč. 305.
J. A. Petrauskai 70, anksč. 30.
N. Johnson 100, anksč. 1160. (Persikėlė į Stamhope, N. J.)
V. Paražinskas 70, anksč. 70.
P. Bielskus 150, anksč. 550.
A. Chaplick 25, anksč. 165.
W. Klosis 60, anksč. 40.
Stella Willworth 100, anksč. 310, pažad. 500.

ĮVAIRIOS VIETOVĖS

A. G. Dauniai, Syosset, N. Y., 250, anksč. 25, pažad. 500.
W. M. Primavera-Rūtenytė, Yorktown Heights, N.Y., 15.
Kun. Juozas Grabys, Watervliet, N. Y., 200, pažad. 1000.
J. Skersys, Lawrence, Mass. 5.
R. Kėzys, Middle Village, N. Y., 100, anksč. 105 (radio skelb.)
A. Elskus, N. Y. City, N.Y., 100.
Ana Aušrotas, White Plains, N. Y., 50, anksč. 50.
A. Kašubienė, N. Y. City, N. Y., 17.50 (Dailininkų Sąjungos vardu).
J. A. Alyta, Elmhurst, N. Y., 50, anksč. 70.
A. Antanaitis, Kings Park, N. Y., 80, anksč. 20.
Giedrė Kumpikaitė, Hollis Hills, N. Y., 100, anksč. 200.
A. D. Bobeliai, Massapequa, N. Y., 50, anksč. 50.
T. I. Jasaitis, Great Neck, N. Y., 100, anksč. 300.
J. C. Simaitis, Forest Hill Gardens, N. Y., 200, anksč. 1000.
P. Paprockas, Forest Hill Gardens, N. Y., 100, anksč. 125.
Ch. Petranis, Jersey City, N. J., 50, anksč. 400, pažad. 1000.
B. Stankus, Newark, N. J., 20, anksč. 60.
V. Ruokis, White Plains, N. Y., 10, anksč. 250, pažad. 300.
H. Urbaitytė, Wantagh, N. Y., 10, anksč. 20, pažad. 300.
Elaine Tolle, Huntington, N. Y., 10, anksč. 10, pažad. 50.
P. S. Zuyus, Maspeth, N.Y., 10, anksč. 120, pažad. 200.
A. Narvydas, M.D., E. Northport, N. Y., 450, anksč. 950.
J. Murphy, Sag Harbor, N.Y., 25, anksč. 25, pažad. 100.
V.L. Milukai, Plainview, N.Y., 50, anksč. 210.
Juozas Puodžiūnas, Waterbury, Conn., 20.
Petras Stikūnas, Miami, Fla., 25.
Stasys Miknius, New London, Conn., 25.
Pranas Gvildys, Staten Island, N. Y. 100.
Kun. dr. V. Cukuras, Pomfret, Conn., 500, anksč. 300.
R.A. Povell, Mountain Lakes, N. J., 25.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukas siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Vasario Šešioliktosios minėjimam Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paruošė nutarimo projektą. Norį šiuo projektu pasinaudoti prašomi rašyti: VLIKas, 29 W. 57th Str., New York, N. Y. 10019. (E)

— **Pabaltijo valstybės antrajame pasauliniame kare** — šia tema ypatingą konferenciją ruošia Association for the Advance- Association for the Advancement of Baltic Studies, baltiečių akademikų draugija ir Hooverio Institucija bei Californijos Universitetas (California State University). Konferencija įvyks San Jose, Calif., 1973 balandžio 13-15. Numatomos šios pagrindinės sritys: 1. Prieškariniai režimai ir jų politika; 2. Pabaltijo valstybės sovietų okupacijoje (1940-1941); 3. Pabaltijo valstybės vokiečių okupacijoje (1941-1945); 4. Pabaltijo valstybės karo meto ir pokarinėje diplomatijoje (1941-1972). (E)

— **Romos Kalantos tragedija** bus įamžinta dramoj. Taip nutarė Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Dr. Vydūno skyriaus nariai metiniame susirinkime. Geriausios dramos autoriui skiriama 1000 dol. premija.

— **Kun. Boleslovas Liubauskas,** Port Allegany, Pa., siųsdamas auką Kultūros Židiniui, paskyrė ir 100 dol. Darbininko spaudos reikalam. Darbininko administracija geradariui už lietuviškos spaudos reikalų įvertinimą ir sunkumų supratimą nuoširdžiai dėkoja.

— **Povilas Kesiūnas,** Chicagoj gyvenąs kultūrininkas, sausio 8 sulaukė 80 m. amžiaus. Tai teisininkas, besireiškiąs ir rašytojoj bei tapyboj. Mokslus ėjo Vytauto Didž. universiteto humanitariniame bei teisių fakultete. Baigė Jones prekybos mokyklą Chicagoj. Buvo gimnazijos mokytojas Rokišky, Kaune, advokatavo Kaune, Chicagoj įsteigė sąskaitybos mokyklą. Prieš I pasaulinį karą ruošdavo vakarus kaimuose. Hanau stovykloj buvo įsteigęs teatrą Ažalyną. Yra parašęs apysakų, dramų, romanų. Redagavo Jaunimą.

— **Prof. dr. A. Šlepetytė-Janačienė** Prancūzų Draugijos Amerikoj Pi Delta Phi (Societe d'Honneur Francaise) už nuopelnus pakelta garbės nare.

—**Lietuvių Paštininkų Sąjungos** visuotiniame metiniame susirinkime Chicagoj buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. — Jona. Tiūnas, vicepirm. — Otonas Kapteinis, sekr. — Stasė Cecevičienė, ižd. — Julius Pocius, reikalų vedėjas — Vincas Kuliešius. Revizijos komisiją sudaro: pirm. — Jonas Indriūnas ir nariai — Jonas Miceika ir Romualdas Nemickas. Senojoj valdyboj yra išbuvę 25 metus nuo įsisteigimo dienos: Jonas Bereiša, Justinas Gečiauskas ir Jurgis Janušaitis.

— **Elena Meškauskienė** laimėjo pirmą premiją už lietuvišką lėlę Sioux City, Iowa, banko (First National Bank) paskelbtam konkurse "Dress a Doll".

— **Darbininko kreipimasis** "Kviečiame talkon" susilaukė vaisių. Užpildant mirusių skaitytojų tarpus, sulaukta apie šimtas naujų skaitytojų. Laukdama skaitytojų talkos, administracija dėkoja skaitytojam, kurie prie progos paragina naujus skaitytojus ar jiem prenumeratą ir padovanoja. Patys užsisakė: J. Asiūnas, Hartford, Conn., K. Matusevic, Lawndale, Calif., Z. Šipaila, Rochester, N. Y., dr. J. C. Urbaitis, Kane, Pa., R. Latvėnas, Culver City, Calif. Kitiem užsakė: A. Jonynienė, E. Haven, Conn., užsakė trim naujiem skaitytojam: L. Sudnickui, Woodmont, Conn., P. Naiduškevičiui, W. Haven, Conn., ir V. Žemliauskienei, E. Haven, Conn.; A. Ramonaitienė — Algimantui Ramonaičiui, abu iš Detroit, Mich. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata tik 7 dol. pirmiem metam.

"AŠ VIS JAUČIUOSI LYG NEĮKURDINTAS . . ."

Arch. Arvydo Barzduko pavyzdžiu Washington Post apibūdino Washingtone esančių etninių grupių savijautą tarp dviejų kultūrų.

Washington Post (gr. 3) korespondentė Betty Medzger serijoje rašinių etninių grupių aprašymą pradėjo nuo architekto Arvydo Barzduko pasipasakojimo.

Arvydas Barzdukas esąs vienas iš šimtų tėvų Washingtono srity, kurie savo vaikus gabena į bažnyčias ir mokyklas šeštadienio rytą mokytis jų tėvų kalbos ir kultūros. Barzdukas veža savo dukteris taip pat į lietuvių skaučių susirinkimus. Kitą vakarą kas savaitė jos eina į Amerikos skaučių sąjungos susirinkimus.

Korespondentė apklausinėjo apie 40 etninių grupių tėvų ir jų psichologinį dvilypumą apibūdina pavyzdžiu Barzduko, kuris jai kalbėjo:

"Aš galvoju apie save kaip apie egzilą. Tai daugiausia pasąmonio dalykas. Ir aš tikrai nežinau, kodėl aš jaučiuosi egzilas, bet taip yra. Aš neturiu jokių realių ryšių su Lietuva, jokių kontaktų su ten esančiais giminėm, nors ir turiu ten pusbrolių. Iš tikrųjų, jei net politinė padėtis ten pasikeistų, aš negalvočiau ten grįžti pastoviai gyventi. Aš esu taip prisisunkęs Amerikos meno ir technologijos.

"Bet aš tebejaučiu lyg nesąs įkurdintas; lyg nieko dar nėra galutinio; lyg aš tebesu egzilėje."

Ir korespondentė pati komentuoja: "Gyvenimas, kuriuo jis gyvena, gabendamas vaikus į lietuviškas pamokas ir skautus, kalbėdamas lietuviškai kaip pagrindine namų kalba, vadovaudamas visuomeninei organizacijai, domėdamasis JV politika, skaitydamas reguliariai 16 lietuviškų laikraščių — tokį gyvenimą jis vadina 'dvilype egzistencija'".

"Aš sąmoningai turiu perjungti vieną po kitos, o būtų labai lengva visiškai absorbuotis vietinėje bendruomenėje ir užmiršti savo lietuviškuosius ryšius."

Tokis yra dvilypis, sako autorė, pirmos ir gal antros imigrantų generacijos gyvenimas Washingtone.

-o-

Korespondentė sumini Washingtono ir jo priemiesčių etninių grupių narių skaičių pagal 1970 metų surašymą.

Washingtone ir priemiesčiuose viso gyventojų yra 2,861,102. Tarp jų ne Amerikoje gimusių yra 129,988.

Pastarųjų bei jų vaikų daugiausia yra vokiečių — 38,052; toliau italų— 31,345, U.S.S.R.— 29,976, kanadiečių —29,000, lenkų — 17,648, airių — 17,194, austrų — 10,945, graikų — 9,297, prancūzų — 8,710.

Lietuvoje gimusių ar jų vaikų yra 4,337. Pagal daugumą jie yra 16-je vietoje.

Latvių ir estų bendro skaičiaus nėra. Tėra tik skaičius gyvenančių Columbijos distrikte. Jame latvių yra 351, estų 64; lietuvių ten 953. Kiti lietuviai, dauguma, gyvena Marylando priemiesčiuose — 2,526 ir Virginijoje — 858.

Washingtone, D.C., p. Barzdukienė savo dukrelėm skaito lietuviškai. Šią nuotrauką buvo įsidėjęs The Washington Post 1972 gruodžio 3.

IŠ TAMSYBIŲ . . .

(atkelta iš 4 psl.)

Kadaise iš Moab lygumų ant Nebo kalno užlipęs Mozė gėrėjosi jam Dievo rodoma Pažadėta Žeme. Tačiau jis turėjo mirti į ją neįžengęs ir jam patikėtųjų į ją neįvedęs. Nežiūrint, koks bebūtų likimas, tikėjimo akimis matau daug didingesnę žemę ir nuostabiai žavią Dievo vaikų ateitį.Tai ne žemės menkutis kampelis ir ne visa žemė, kuri yra tik krislas visatoj, net ir ne visa visata, nežiūrint, kokia plati ir didinga ji bebūtų. Mūsų ateitis ir paveldėjimas yra pats Dievas. "Pati Dvasia duoda liudijimą mūsų dvasiai, kad mes esame Dievo vaikai. O jei vaikai, tai ir tėvoniai: tėvoniai Dievo ir bendratėvoniai Kristaus" (Rom. 8, 16-17). Dieve, tu sukūrei mus į savo panašumą, ir tol nerami mūsų būtis, kol nešviesime tavimi, mūsų Dieve ir mūsų viskas!

Vienas Triasmeni Dieve, visiškai susivienijęs su mumis, perimk mus savo visur buvimu, kad tavyje mes su pasitikėjimu gėrėtumės savo atbaigta būtimi ir gyvenimo pilnybe su visais tavo begaliniais turtais, su jaunyste, grožiu, džiaugsmu ir ramybe. Šviesk mumyse savo visažinojimu, kad mes turėtume visą tiesą, pažinimo pilnybę ir visą išmintį. Padaryk, kad tavo begalinė dieviškąja meile mylėtume tave, vieni kitus ir visą tavo visatą. Visagalybės Dieve, triumfuok mumyse, kad mes būtume tavo atspindys, kiekvienos tobulybės ir visos kūrybos Dieve, su viso gėrio tobulu džiaugsmu tavo amžiname "dabar"!

Tėv. J. K. Butkus, OFM.

Hartford, Conn.

Nauja valdyba

Šv. Jurgio Evangelisto draugijos susirinkimas įvyko sausio 7. Apsvarsčius draugijos reikalus, išrinkta šiem metam nauja valdyba: pirmininkas Antanas Stanulis, vicepirmininkas Stasys Šrupšas, finansų raštininkas Albertas Petraitis, nutarimų raštininkas Albinas Stanulis, iždininkas Danielius Medaška.

Visi valdybos nariai yra jauni, čia gimę (išskyrus vicepirmininką), sutartinai ir nuoširdžiai darbuojasi draugijos naudai. Šie jaunuoliai veikloj prisimena savo tėvus, kurie šią draugiją įsteigė. Draugija buvo išaugus iki 700 narių. Šiuo tarpu dar yra 105 nariai.

Kitas susirinkimas bus vasario 4, sekmadienį, 2 val. popiet. Pradedant kovo mėnesiu susirinkimai bus kviečiami kiekvieno mėnesio pirmą pirmadienį 7 val. vak.

Senas narys A.J.P.

Statistika . . .

(atkelta iš 3 psl.)

Kažin ar tokių raportų ruošėjam, pateikiant komunistų skaičius, nevertėtų nurodyti bent vieną kitą faktą ir apie jų darbus. Ar nevertėtų bent trumpai paminėti, kiek komunistai yra iššudę žmonių, kiek yra išvežę į priverčiamųjų darbų stovyklas, kokia jų pavergtuose kraštuose yra žodžio, spaudos ir religijos laisvė. Kokie ten teismai, kokie teisėjai, kokia vieša ir slapta policija, kokios kankinimų kameros.

Tokie daviniai beveik visuomet nurodomi, kai kalbama apie nacių veiklą, bet kažkodėl jie nutylimi, kai kalbama apie komunistus.

Pristačius komunistų darbus, gal ne vienam pasaulį tvarkančiam politikui plačiau atsivertų akys, ir nereikėtų pavergtiesiem degintis, kad atkreiptų pasaulio dėmesį.

Skaitmenų statistika dar tikro vaizdo neparodo, nes gyvenimas kalba ką kita.

DR. RŪTA JAUNIŠKIENĖ NAUJOJ TARNYBOJ

Ryšium su dr. Rūtos Jauniškienės paskyrimu naujom pareigom, Kings Park, N.Y., laikraštis pateikia šias žinias:

"Kings Park valstybinės ligoninės direktorius dr. Shepherd Nathan su džiaugsmu pranešė, kad dr. Rūta Jauniškienė yra paskirta direktore prie šios ligoninės naujai organizuojamo vieneto, apimančio Huntington-Smithtown miestų rajonus.

"Draugiško būdo, švelnaus balso moteris, dr. R. Jauniškienė turi didelį patyrimą psichiatrijoj. Prieš paskyrimą dabartinėm pareigom, ji penkerius metus buvo Suffolk psichiatrinės ligoninės direktoriaus padėjėja, vadovaudama Islip-Smithtown miestų rajonus apimančiam skyriui iki pastarosios ligoninės išskirstymo.

"Gimusi Rusijoj iš lietuvių tėvų (jos tėvas mokytojas Orlauskas tuo laiku studijavo Maskvos universitete), dr. R. Jauniškienė baigė Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą Kaune. Medicinos praktiką atliko Raudonojo Kryžiaus ligoninėj, kuri buvo surišta su V. D. universitetu.

"Raudonajai armijai pradėjus ofenzyvą prieš vokiečių karines pajėgas, okupavusias jos tėvynę, dr. R. Jauniškienė pasitraukė į vakarus. Čia ją sekė ilga grandis įvykių, kol 1948 ji atvyko į JAV. Atlikusi reikalingą stažą ir specializavimąsi bendroj medicinoj Mounds Park — Midway ligoninėse, St. Paul, Minnesotoj, kurį laiką vertėsi privačia gydytojos praktika. 1957 perėjo dirbti į psichiatrinę valstybinę ligoninę Fergus Falls, Minnesotoj.

"Pasiryžusi tęsti savo karjerą psichiatrijoj, dr. R. Jauniškienė persikėlė į Marylando valstybę, kur trejus metus specializavosi toj srity veteranų administracijos ligoninėj, surištoj su John Hopkins universitetu. Po to dvejų metų privalomą tarnybą atliko v.a. ligoninėj Danville, Illinois. Sutarčiai pasibaigus, buvo paskirta į veteranų administracijos ligoninę Northport, Long Island, N.Y. Dirbdama šioj ligoninėj, dr. Rūta Jauniškienė 1966 išlaikė specialybės egzaminus Amer. Board of Psichiatry and Neurology. Čia ji išdirbo ketverius metus, kol buvo pakviesta į Suffolk psichiatrinę ligoninę".

Dr. Rūta ir jos vyras ekonomistas (dabar pensininkas) Mečys Jauniškiai turi dukterį Eglę Duobienę, kurios vyras advokatas Valdas Duoba yra vaistų bendrovės Squibb juriskonsultas.

Dr. Rūtos Jauniškienės biografinės žinios yra įdėtos į medicinos specialistų knygą (Directory of Medical Specialists), taip pat į žymesniųjų Amerikos moterų biografijų rinkinį (Who's Who of American Women) ir kitur.

NAUJŲ METŲ DŽIAUGSMAI IR RŪPESČIAI

Paskutinė 1972 metų valanda . . .

Prasidėjo 1973 metai.

Naujųjų Metų šventė — tai lyg naujų gajų vilčių diena.

Ši diena priverčia mus susimąstyti.

Prisimenam pereitų metų laimingus ir nelaimingus įvykius. Įvertinam, kas buvo pasiekta ir ko nepavyko pasiekti.

Į daugelį mūsų šeimų įsibrovė mirtis. Daugeliui mūsų reikalinga užuojauta, lietuviška širdis.

Praeitis, dabartis, ateitis — laikas bėga taip greit.

Jau nebepasivejam savo mylimųjų . . .

Niekas nestovi vietoj. Štai mūsų žemės kamuolys taip greit skrieja aplink motulę saulę — 60,000 mylių per valandą. Keičiasi visa, kas gyva ir kas negyva.

Keičiasi kartos. Jaunieji pasensta, pavargusieji pasitraukia, išeina amžinybės keliais.

-o-

Mes, lietuviai, kur bebūtume, esame tik sudužusio laivo laimingai išsigelbėję keleiviai, turį gyventi viltimis, turį būtį stiprūs ne tik kūnu, bet ir dvasia. Kol gyvi, negalime išsižadėti tautos laisvinimo darbo.

Vienas milijonas mūsų jau žuvo Lietuvos miškuose, Maskvos koncentracijos stovyklose, kalėjimuose, Sibiro ir Kazachstano beribiuose plotuose. Pasaulinė spauda, rašydama apie rezistenciją Sovietų Rusijoj, tur būt, ryškiausiai išskiria žydus, ukrainiečius ir lietuvius. Jeigu toji spauda būtų pastebėjusi ankstyvesnes mūsų partizanų laisvės kovas (kada jų žuvo daugiau kaip 50,000), kažin, ar ji nebūtų pripažinusi lietuviam pirmosios vietos.

Pereitais metais prasiveržė visa grandinė tragiškų įvykių. Tik prisiminkim susideginusius: Romą Kalantą, Stonį, Andriuškevičių. Pilėnais virto Kaunas.

Kompartijos pareigūnai labai nustebo, kaip Kauno jaunimas, 30 metų auklėtas komunistinės sistemos, išdrįso demonstruoti prieš vergiją ir reikalauti Lietuvai laisvės.

Į Vilnių ir Kauną masiškai gabenami rusai. Net atimami butai iš lietuvių ir atiduodami rusam.

Dar neužmiršom kankinio Simo Kudirkos, sūnaus ir tėvo Brazinskų, pabėgusių į Turkiją.

-o-

Tokios naujųjų metų mintys.

Kad nepritrūktume kovos dvasios, melsdamiesi prie Tėve mūsų ir prie Sveika Marija kasdien pridėkim: "Dieve, gelbėk lietuvių tautą", "Aušros Vartų gailestingumo Motina, gelbėk mūsų tėvynę Lietuvą".

Vl. Mingėla

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo

SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atliksime.

SIUNTINIAI, DOVANOS

į Lietuvą ir USSR

Sena patikima firma

toliau aptarnauju nuolatos didėjantį klijentų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klijentų, *mes dėkojame Jums* už pasitikėjimą. Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir *Jūs* būsite dėkingas *mums*.

SIUNTINIAI PASIEKĘ MUS PAŠTU ISSIUNČIAMI TĄ PAČIĄ DIENĄ

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

Centrinės įstaigos New Yorke:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10001
Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	WA 5-6678
BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave.	DI 2-2274
SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway	AN 8-6764
CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave.	BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119 — 787 E. 185th Street	486-1636
DETROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave.	TA 5-7660
ELIZABETH, N.J. 07201 — 956a Elizabeth Ave.	354-7008
HAMTRAMCK, Mich. 48212 — 11415 Joe. Campau Ave.	365-6350
HARTFORD, Conn. — 11 Charter Oak Avenue	203—249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102 — 18 So. Bethany	AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2941 Sunset Blvd.	382-1566
MIAMI, Fla. 33138 — 6406 Biscayne Blvd.	FR 9-6712
MINNEAPOLIS, Minn. 55413 — 2422 Central Ave. NE	788-2545
NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave.	224-6029
OMAHA, Nebr. 68107 — 5624 So. 33nd Street	731-6577
PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road	749-3663
PITTSBURGH, Pa. 15222 —346 Third Avenue	GR 1-5712
ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue	BA 5-6663
NEW YORK, N.Y. 10009 — 101 First Avenue	OR 4-3866
SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue	LO 4-7901
SEATTLE, Wash. 98108 — 1812 N. 36th Street	ME 3-1866
SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 169 Whitehead Ave.	257-6113
WORCESTER, Mass. 01604 — 62 Harrison St.	756-3947
TRENTON, N.J. 08611 — 739 Liberty Street	LY 9-6166
VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave.	691-6488

Jurgio Spurgio nuotykiai

SĄŽININGUMAS

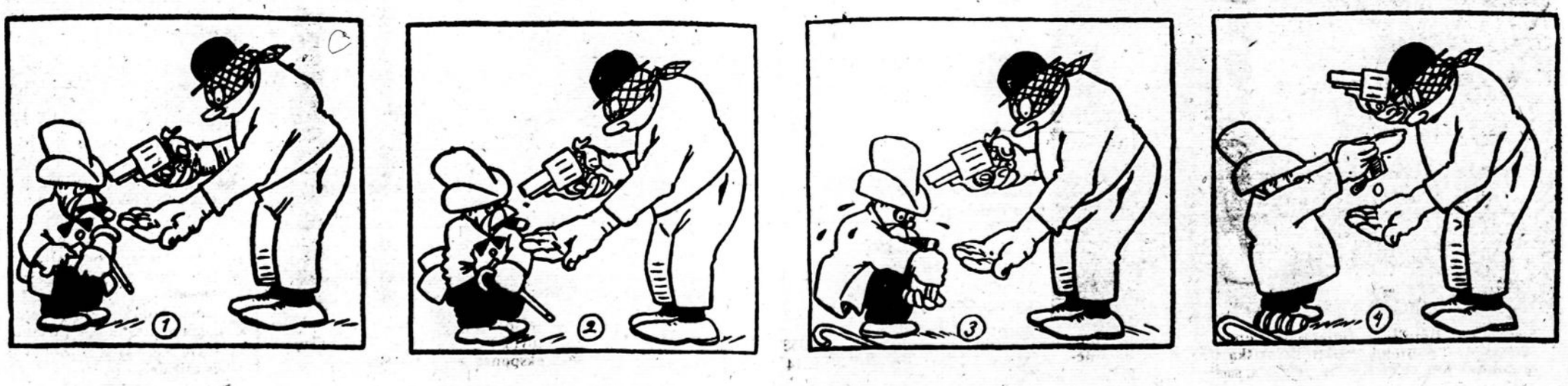

SUVAŽIAVIMAI VASARIO 16 GIMNAZIJOJ

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavimas Vasario 16 gimnazijoj arba Romuvoj vyko lapkričio 17-19. Padaryta atskirų apylinkių ir asmenų pranešimai.

J. K. Valiūnas, Vokietijos LB valdybos pirmininkas, tarp kitų dalykų pranešė ir žinią, kad baigiamas ruošti spaudai lietuvių kalbos vadovėlis vokiečių kalba ir netrukus bus atiduotas spaudai. Federalinė vokiečių vyriausybė noriai remia vargo mokyklas. Prašė apylinkių vadovus stengtis kuo daugiau jų įsteigti.

Lietuviškas kryžius pereitą vasarą atgabentas į Romuvą iš Seligenstadto. Čia jis buvo atnaujintas ir lapkričio 18 pastatytas. Kryžių nedarbo dieną nemokamai pastatė J. K. Valiūno vadovaujamos lietuvių 8591 LS inžinerijos kuopos vyrai. Lapkričio 19, sekmadienį, vysk. A. Deksnys kryžių pašventino.

V. Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, aptarė gimnazijos veiklą ir suteikė smulkią statistiką apie mokinius ir mokytojus. Šiuo metu čia mokosi 78 mokiniai. Moksleivių skaičius iš užsienio didėja, o iš Vokietijos mažėja. Šiemet naujų mokinių iš užsienio įstojo daugiau negu iš Vokietijos. Mokslo metų gale egzaminus laikys 3 abitueientai.

Jaunimo suvažiavimas Romuvoje įvyko gruodžio 1-3. Ruošė Vokietijos LB jaunimo sekcija. Susirinko maždaug tiek pat jaunuolių, kiek Vokietijos lietuvių jaunimo delegatų dalyvavo II PL jaunimo kongrese, t.y. apie 20.

V. Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, pasidžiaugė, kad suvažiavimas vyksta gimnazijos patalpose. Tai rodą, kad gimnazija lietuvišką jaunimą traukia. Atkreipė dėmesį į salėje esantį jauną belgą Lanszweet, kuris dėsto lietuvių kalbą Bonnos universitete.

Po pranešimų apie II PL jaunimo kongresą, diskusijose išreikšta mintis, kad rengiant III PL jaunimo kongresą, reikėtų apsiriboti tik šimtine delegatų ir žiūrėti, kad būtų brandesnio amžiaus ir mokėtų pakankamai lietuviškai. Vengti blokavimosi paties kongreso metu. Siaurintina programa. Kongreso darbas paskirstytinas ant daugiau asmenų pečių.

Jaunimo vakaras su koncertu ir šokiais surengtas gruodžio 2, šeštadienio vakarą Lampertheime (Huettenfeldas yra Lampertheimo miesto dalis), Marijos Apreiškimo bažnyčios salėj.

Renginį pradėjo mokyt. M. Saulaitytė, perduodama savo brolio tėv. Saulaičio, SJ, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininko, sveikinimus. Kun. V. Damijonaitis pristatė programos atlikėjus.

Asta ir Andy Šalčiai, prieš 10 metų mokęsi Vasario 16 gimnazijoj, bet pirmą kartą su daina pasirodą Huettenfelde, padainavo: Sutems tamsi naktužėlė, Gražių dainelių daug girdėjau ir Neišeik, neišeik. Mažieji Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių šokėjai, vadovaujami mokyt. E. Tamošaitienės, nuotaikingai pašoko Mikitienę. **"Baltijos" kvintetas** (J. ir St. Jasulaičiai, V. Lemkė, H. Bertulaitis ir E. Rotkis), praeitų vasarą susilaukęs didelio pasisekimo H PLJK JAV ir Kanadoj, padainavo: Kokiais keliais bekeliaučiau, Pilki kalneliai dunda ir Kauno studentų valsą. Juos pakeitė mažieji gimnazijos šokėjai, raiškiai pašokdami Lenciūgėlį ir Suktinį. Grįžęs į sceną "Baltijos" kvintetas pradžiugino klausytojus nauja daina Dobiluos, Karių daina ir Batukais (P. Amerikos daina). Mažieji šokėjai savo pasirodymą baigė Noriu miego ir Kalveliu. A. ir A. Šalčiai atliko lietuviškai išverstus šlagerius: Už kalnų toli, toli, Iškelkime stikliuką, Judi, I love you, Gera man namuos ir Peteliškę (Butterfly). Visi programos dalyviai susilaukė daug katučių, o dainininkai buvo šaukiami pakartoti.

Kalėdų atostogos Vasario 16 gimnazijoj vyko gruodžio 20-sausio 7.

— Iš VLB Inf.

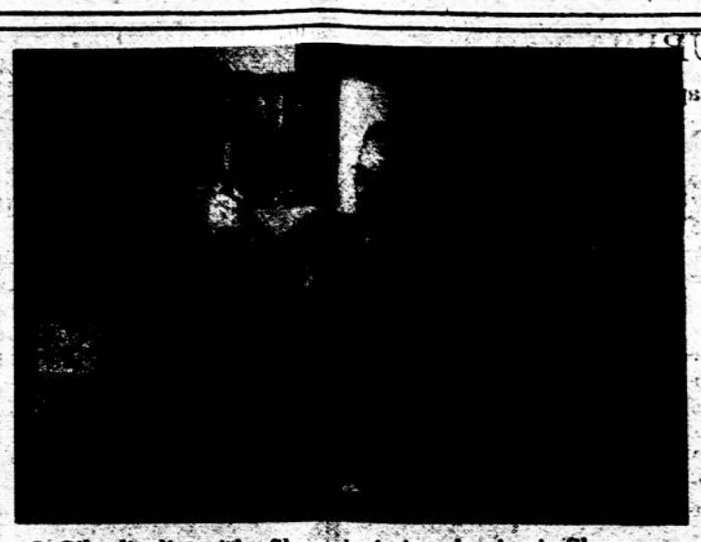

J. Gilvydis, lietuviškų filmų pionierius, daugiausia filmavęs savaitės kronikas, dabar gyvena P. Amerikoje ir atšventė savo darbo 40 metų sukaktį.

LENKIJOS LIETUVIUS APLANKIUS

SEINUOSE NĖRA NĖ VIENO LIETUVIO KUNIGO

Seinai yra nedidelis apskrities miestelis. Kadaise čia buvo vyskupija. Gyveno čia ir vyskupas Antanas Baranauskas. Čia katedroje jis yra ir palaidotas.

Pačiame mieste lietuvių nedaug, bet apylinkėse gyvena jų daug. Yra ištisi lietuvių kaimai. Prie Dusios ežero pakrantėje yra didelis kaimas Burbiškiai, Vidugiriai ir daug kitų lietuviškų kaimų.

Tuose kaimuose lietuvaitės senu papročiu gražiai audžia. Pagarsėjo savo rankšluosčiais, į kuriuos įaudžia Lietuvos himno žodžius, Kur bėga Šešupė, Lietuva Brangi. Įaudžia ir vytį. Audžia ir medžiagas tautiniam drabužiam.

Apylinkės labai gražios, pilna ežeriukų, miškų. Šiose apylinkėse dažnai išgirsi lietuviškas jaunimo dainas. Žmonės čia geri ir malonūs.

Gaila, kad iš šešių Seinų kunigų nėra nė vieno lietuvio kunigo, kai beveik pusę parapijos sudaro lietuviai.

Punske

Punskas yra ištisai lietuviškas. Čia yra du kunigai ir abu kalba lietuviškai. Čia pamaldos, didžioji suma, laikoma lietuviškai ir pamokslai sakomi lietuvių kalba.

Punskas ir Seinai yra visai netoli Lietuvos sienos. Tad čia malonu praleisti vasaros atostogas, pavaikščioti prie slenksčio į Lietuvą. Malonu pasikalbėti su lietuviais. Ten aš ir atostogavau praeitais metais.

Pas Wroclawo lietuvius

Wroclawo mieste yra lietuvių kultūros klubas. Čia sekmadieniais būna lietuvių susirinkimai.

Prisirenka pilną salę, kokia 100 žmonių. Į tokį vieną susirinkimą patekau ir aš. Susirinkimą pradėjo trys valdybos nariai. Du iš jų buvo lankęsi Lietuvoje. Antanas Žukauskas buvo Vilniuje ir Kaune ir papasakojo savo įspūdžius. Papasakojo paprastai, ką matė. Kitas buvo Zarasuose.

Vėliau parodė lietuvišką filmą apie senovės kaimą, su senukų kalbom, dainom, senovės kaimo vaizdais. Filmas buvo įdomus, be jokios politinės propagandos.

Susirinkimo valdybos nariai gana šiltai priėmė mane ir net apdovanojo. Davė dail. M. K. Čiurlionio albumą. Linkėjo man ir visiem Amerikos lietuviam sėkmės lietuviškuose darbuose. Prašė ir jų neužmiršti, prie pirmos progos — aplankyti.

Juozas Siminkas.

AUSTRALIJA LAUKIA SVEČIŲ

Nesunku atspėti: laukiama svečių į 40-tąjį tarptautinį eucharistinį kongresą. Jis įvyks Melbourne vasario 18-25. Yra didelė garbė katalikiškam pasaulyj tam kraštui ir ypač tam miestui, kuriam pavesta organizuoti tokį kongresą, lygiai kaip ir sportiniam pasauly organizuoti pasaulinius olimpinius žaidimus.

Šis kongresas bus didelio masto — su keliolika kardinolų, daugiau kaip 100 vyskupų ir daugybe kitų bažnytinių ir civilinių dignitorių. Australijos katalikam, kurie šiame protestantiškame krašte sudaro vos apie 25% gyventojų, tai yra milžiniškas uždavinys; be vietinių gyventojų pagalbos nebūtų įmanoma įvykdyti. Šiuo atveju visos didžiosios krikščioniškos religijos, paskatintos ekumeninio judėjimo, remia kongreso organizavimą, pažadėdamos visokeriopą bendradarbiavimą, svečių apgyvendinimą bei prezentaciją religinėse apeigose.

Paruošiamieji kongreso darbai vyksta jau seniai. Dabar jie yra jau baigiamojoj stadijoj.

Pagrindinis šio kongreso tikslas — dvasinis atsinaujinimas Eucharistijoj. Toji atsinaujinimo akcija vykdoma labai gyvai visose australiškose parapijose, per bažnyčias, diskusijų ratelius ir pavienius instruktorius, kurie aplanko net šeimas. Meldžiamasi už kongreso pasisekimą.

-o-

Kiek mum, lietuviam, kaip tautiniam vienetui, bus leista pasireikšti šiame tarptautiniame kongrese? Turint galvoj, kad tai yra religinis kongresas, jungiąs visas tautybes, negalima laukti, kad mes būtume dėmesio centre, o iš antros pusės, Australija, kaip misijų ir imigrantų kraštas, nori tą faktą pabrėžti ir kongrese. Mum, kaip ir visom kitom ateivių tautybėm, skirta pirmoji kongres diena — vasario 18-ji. Ją mes atšvęsim grynai savo aplinkoj, pagal mūsų pačių sudarytą programą ir savomis jėgomis. Kadangi toji diena beveik sutampa su mūsų Nepriklausomybės šventė, L. Katalikų Federacijos valdyba, susitarusi su L. B-nės apylinkės valdyba, įsipareigojo šią tautinę šventę pravesti tarptautinio eucharistinio kongreso dvasioj.

Taip vasario 18-tą bus iškilgos pamaldos, su koncelebracinėmis mišiomis, kuriose dalyvaus bent du Vakaruose esantieji mūsų vyskupai.

Po pamaldų įvyks nepriklausomybės jubiliejaus minėjimas eucharistinio kongreso fone. L. K. Federacijos valdyba deda visas pastangas, kad tas minėjimas pagautų kongreso dvasią ir kartu pagerbtų mūsų istorinę dieną bei nepriklausomybės kovų aukas. Mūsų aukštieji užsienio svečiai, tiek dvasiškiai, tiek civiliai, kurių laukiama iš pačių viršūnių, bus centriniai ir aktyvūs minėjimo asmenys. Bus ir meninė programa, kurią atliks mūsų stipriausios meninės pajėgos. Mūsų įnašas į bendrą tarptautinio eucharistinio kongreso meninę dalį bus viešas religinis koncertas vasario 24 vakarą. Programoje — jungtinis lietuvių parapijos ir Dainos sambūrio choras bei mūsų vokalistai.

Antroji proga mum, kaip tautiniam vienetui, pasireikšti bus bendros mišios visiem imigrantam su po to einančia religine procesija tautinių grupių tvarka. Čia bus mūsų vienybės, solidarumo ir religinės dvasios demonstracija.

Tikimasi, kad į kongresą atvyks ir Šv. Tėvas. Lig šiol dar negauta nei jo sutikimo, nei atsisakymo, bet galimybė yra reali. Tai galimybei mes ruošiamės ir projektuojam atsilankymo proga jam įteikti liaudies menu motyvais pagamintą religinį prisiminimą.

-o-

Laukiama daug tūkstančių užjūrinių svečių. Jų tarpe ir lietuvių. Daugelis iš jų pasinaudos ta proga aplankyti savuosius ir pamatyti tą pasaulinio žemėlapio kampe esantį kontinentą — Australiją. Mūsiškiam svečiam priimti ir apgyvendinti yra sudaryta atskira komisija, kuri norėtų kaip galima anksčiau žinoti, kam bus reikalingos jos paslaugos. Todėl prašomi visi, kurie numato vykti į kongresą, tuoj pat susirišti su L.K. Federacijos valdyba, rašant jos pirmininkui šiuo adresu: Mr. V. Laukaitis, 69 Devon St., Cheltenham, Vic. 3192, Australia. Juo anksčiau jam bus pateiktos visos žinios bei pageidavimai, juo lengvesnis bus komisijos darbas.

Eucharistinio kongreso savaitė yra pilna įvairiausių religinio pobūdžio įvykių ir parengimų. Kaip minėta, visa programa yra koncentruojama į dvasinį atsinaujinimą per Eucharistiją. Visi lietuviai yra skatinami į šią akciją įsijungti visa širdimi. Taip pat kviečiami mūsų užjūriniai tautiečiai pasinaudoti šia reta proga: atsinaujinant dvasiškai, kartu aplankyti Australiją.

J. Petraitis

PAS BRAZILIJOS LIETUVIUS

Brazilijos LB akademinio sambūrio pirmasis susitikimas įvyko gruodžio 8 Sao Paule. Dalyvavo 13 aukštąjį mokslą baigusių asmenų, kurie pasitarė apie ateities veiklą, susipažino su lietuvių profesiniais leidiniais bei draugijomis.

Maldos dienos už Lietuvą atšvęstos Sao Paule gruodžio 21 Šv. Kazimiero parapijoje ir 22 Šv. Juozapo bažnyčioje. Pagerbta iš Lietuvos gauta nuversto ir sudeginto kryžiaus "Kančia."

Antroje metinėje Sao Paulo arkivyskupijos imigrantų dienoje lietuviam atstovavo apie 40 asmenų, įskaitant "Nemuno" šokėjus ir "Žilvičio" narius. Gruodžio 3 iškilmėse koncelebravo trys lietuviai kunigai. Savo pamoksle arkivyskupas Paulo Evaristo Arns ragino visus atleisti tiem, kurie jiem ir jų kraštam yra padarę skriaudos, ir tiem, kurie imigrantų neužjaučia; skatino tėvus ir senelius savo palikuonim perduoti atsivežtą kultūrinį lobį.

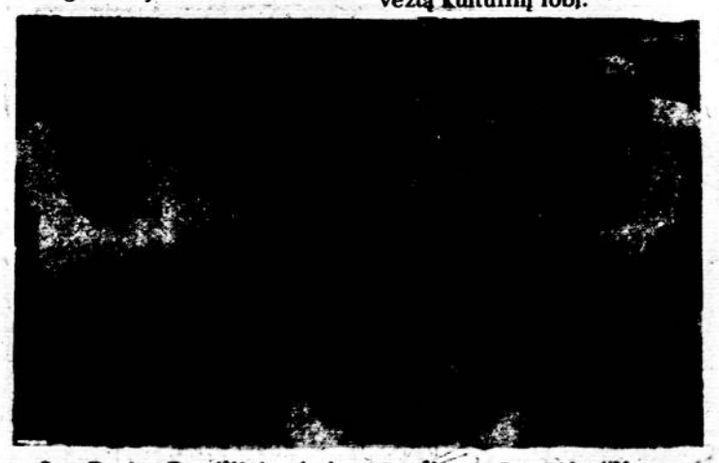

Sao Paulo, Brazilijoje, imigrantų dienos šventėje "Nemuno" šokėjai pasirengę atlikti lietuvišką programą. Dešinėje vadovas Jonas Lukoševičius. Nuotr. A. Saulaičio

MARŠKINIAI SU LIETUVIŠKAIS ŽENKLAIS

Kanadoje išleido marškinius (T Shirts) jaunimui su lietuviškais ženklais. Marškinių yra dvi rūšys, — viena su vytimi, kita — su tautinių šokėjų pora. Marškinių kainos vaikam (m., vidut. ir did.) — 2.00 dol., suaugusiem (m., vidut. ir did.) — 2.50 dol. Išleido "Beržai" Amerikoje jų adresas yra: 3053 Main St., Buffalo, N.Y., 14214.

Brazilijoje, Sao Paulo mieste spalio 13-22 buvo baltų paroda. Lietuvių skyrių rengė Lietuvių Bendruomenė. Nuotraukoje — publika apžiūri parodos eksponatus. Nuotr. A. Saulaičio

LIETUVIŠKI FILMAI P. AMERIKOJE

Buenos Aires, Argentinoje, gyvena J. Gilvydis, lietuviškų filmų pionierius. Jis atšventė savo veiklos 40 metų sukaktį ir ta proga pademonstravo savo gražiausius filmus iš Lietuvos gyvenimo. Jis buvo įvykių filmuotojas, apžvalgininkas. Tad šioje demonstracijoje ir buvo parodytos ištraukos iš Lietuvos

Kaip gražioje pasakoje čia pasirodė sodai, upės, Dubingių ežeras, kaimo sodybos. Tartum patys vaikščiojom Vilniaus, Kauno, Klaipėdos gatvėmis, tartum svečiavomės Palangoje.

Buvo ir prezidento Smetonos laivas su jūrininkais, skautų šventė, įspūdingos Dariaus ir Girėno laidotuvės, sporto olimpijada ir nepaprasto grožio dainų ir šokių šventės. Per tautines šventes žygiavo karių pulkai ir žmonių minios.

Kitoje dalyje buvo parodyti spalvoti filmai iš lietuvių gyvenimo Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje ir K. Matuzo filmuota Š. Amerikoje lietuvių diena.

J. Gilvydis ne kartą važinėjo po Pietų Ameriką ir rodė savo filmus, sutraukdamas daug publikos, ir tuo prisidėjo prie kultūrinio bei patriotinio darbo.

Parodžius filmus, buvo vaišės. Sukaktuvininką sveikino organizacijų ir spaudos atstovai. Sugiedota ilgiausių metų.

Dalyvis

IŠ VISUR

— **Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės** tarybon išrinkti šie asmenys (Eilė pagal gautų balsų skaičių): kun. Jonas Petrošius, Lietuvių Katalikų Misijos direktorius Prancūzijoj, ekonomistas Ričardas Bačkis, prof. dr. Algirdas Greimas, skulptorius Antanas Mončys, gen. št. pulk. Juozas Lanskoronskis, mokytoja Žibutė Klimienė, intendantas kariuomenėj Jonas Tomkus, pareigūnas vertėjų mokykloj Petras Klimas, žurnalistė Monika Toussaint-Lanskoronskytė, mechanikas Eduardas Vaiciekauskas, grafikas Žibuntas Mikšys. Tarybos pirmininku išrinktas Ričardas Bačkis. Valdybą sudaro pirm. kun. Jonas Petrošius ir nariai — Antanas Mončys ir Petras Klimas. Garbės teisman išrinkti: prof. dr. Georges Matoré, adv. Pierre Ch. L. Japy ir Ona B. Greimienė-Bagdonaitė.

— **A. Rinkūnas,** PLB švietimo tarybos pirmininkas, gilinęs pedagogikos mokslus Toronto universitete, gavo pedagogikos (magistro (Master of Education) laipsnį.

— **Visi svarbesni pasauliniai įvykiai,** kurie liečia Lietuvos laisvės bylą ar padėtį okupuotoj Lietuvoj, vis dar randa palankų atgarsį demokratinėj Urugvajaus spaudoj, nors beveik pusė jos jau yra komunistų įtakoj. Didysis dienraštis El Dia persispausdino iš pasiuntinybės leidžiamo biuletenio La Voz Lituana komentarus apie rengiamą Europos saugumo konferenciją. Gruodžio 13 šiame dienrašty tilpo Veraxo straipsnis apie Butkų pareiškimus Chicagoj. Katalikų tautinio jaunimo sąjūdžio organas Nuevo Amanecer taip pat nuolat prisimena sovietų pavergtų tautų išsilaisvinimo kovą.

— **Apie Prancūzijos lietuvius** Prancūzijos LB ir Prancūzijos LK Misija ruošia sukaktuvinį leidinį. Sudaryta speciali leidimo komisija kviečia visus Prancūzijos ir anksčiau Prancūzijoje gyvenusius lietuvius rinkti medžiagą šiam leidiniui. Fotografijas, rašinėlius ir prisiminimus apie lietuvių gyvenimą Prancūzijoj siųsti Prancūzijos LB valdybai. 25 metų sukakčiai paminėti ruošiamas ir metalinis ženklelis.

— **Toronto lietuviai turi visai** realią viltį iš daugelio Toronto mieste esančių parkų vieną iš jų vadinti "Park Lithuania" vardu. Toks parkas numatomas tarp gatvių: Annette, Indian Grove, Humberside ir Keele. Tam reikalui sudarytas komitetas, kurio pirmininku ir iniciatorium yra Stasys Jokubaitis, nariai: K. Rusinas, B. Saplys, D. Keršienė, adv. H. Steponaitis. Parko reikalais rūpinamasi LB vardu. Lietuvių Bendruomenei čia atstovauja pirm. J. Karpis.

— **Pietų Amerikos Lietuvių** kongreso komitetas Sao Pauly kongreso naudai suruošė Naujų Metų sutikimą. Ligi tol lėšų jau buvo surinkta apie 6,000 kruzeirų.

— **Prof. Romas Vaštokas,** Trento universiteto antropologijos departamento vedėjas, gyvenąs Peterboro mieste, Ont., gavo Kanados vyriausybės sudarytos kultūros tarybos, vadinamos Canada Council, 13,479 dol. paramą finansuoti tyrinėjimam akmeninių paminklų Ontario provincijoje. Tuose paminkluose, statytuose 1500 m. pr. Kristų, yra įvairių graviūrų, tapybos. Prof. R. Vaštokas tyrinėjimus administruos, o juos vykdys S. Dewdney, talkinamas universiteto studentų.

— **Vilma Šimonytė,** Sao Paulo universiteto studentė, sausio mėnesį išvyksta į Brazilijos kraštо vidurį su kitais "Projeto Rondon" talkininkais, siunčiamais aptarnauti mažai apgyventų sričių sveikatos, švietimo ir kitais reikalais.

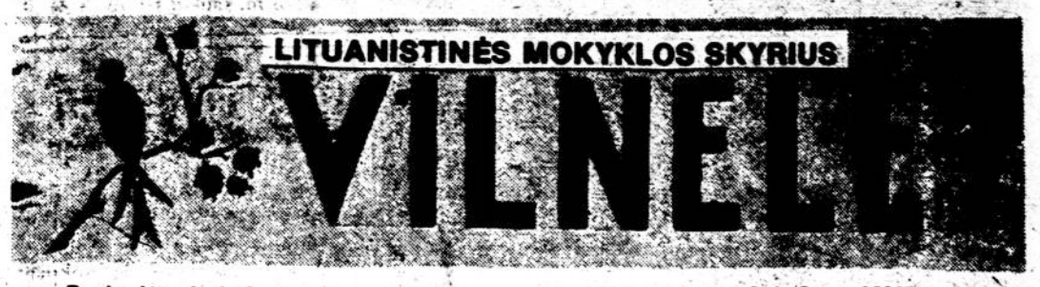

Puslapį tvarko L. Gudelienė. Medžiagą siųsti: 14 Cat Rock Rd., Coe Cob, Conn. 06807

Kalėdų šventės

Kalėdų šventės prasideda gruodžio 24 — Kūčių dieną. Kūčios Lietuvoje buvo labai iškilmingai švenčiamos. Visi stengdavosi praleisti Kūčių vakarą su savo šeima, kartu valgant vakarienę. Per vakarienę šeima prisimindavo savo mirusius artimuosius, palikdami jiems tuščią vietą, kur jie paprastai sėdėdavo. Kūčių vakare būdavo įvairių burtų ir spėliojimų. Kūčios būdavo užbaigiamos Bernelių mišiomis.

Amerikoje dabar Kūčios neturi tiek daug reikšmės. Vien tik vaikai rūpinasi Kūčių naktį, ar Kalėdų senis juos gerai apdovanos.

Kalėdos yra svarbiausia šventė iš visų. Kalėdos yra džiaugsmo šventė. Taip pat turėtų būti ramybės ir taikos šventė. Net ir fronte kariaiviai kuriam laikui sustoja kariauti.

Kalėdos yra žinomos ir švenčiamos visame pasaulyje. Nors Kalėdos turi tą pačią reikšmę, bet kiekviena tauta turi savo skirtingus papročius.

R. Šližys

KALĖDŲ SENELIS
rašo antro skyriaus mokiniai

Kalėdų senelis yra labai mielas. Mūsų namuose per Kalėdas mes visuomet laukiam Kalėdų senelio, bet Kalėdų senelis vis neateina. Bet kartais mes atidarom duris ir matom dovanėles, kurios yra sudėtos į labai didelį maišą.

Vieną kartą, kada aš buvau pirmam skyriuje lietuviškoje mokykloje, aš tikrai mačiau Kalėdų senelį. Ir ar jūs žinote, ką jis davė man? Labai labai gražių dovanėlių. Kalėdų senelis atrodė šitaip: ilga barzda, raudona ir balta kepurė, o paltas irgi baltas ir raudonas.

Monika Vygantaitė

Vieną kartą gyveno Kalėdų senelis. Buvo gruodžio 24-ta diena, ir visi nykštukai visą dieną dirbo. Kai atėjo naktis, nykštukai pabaigė visus žaisliukus daryti.

Kalėdų senelis atėjo į kambarį, peržiūrėjo visus žaisliukus ir sakė, kad visi yra geri. "Dabar sudėkit žaislus į mano krepšį. Kai pabaigsit tą daryti, įdėkit į roges!"

Nykštukai įdėjo žaislus į krepšį, paskui jie įdėjo krepšį į roges, ir Kalėdų senelis išvažiavo dalinti vaikams dovanų.

Auksė Jankauskaitė

Kalėdų senis yra labai geras ponas. Vieną kartą prieš Kalėdas jis pametė savo barzdą. Jis visur ieškojo barzdos. Jis paklausė savo stirnyčių, ar jos matė, bet stirnos nematė. Tada jis paklausė nykštukų, bet jie irgi nematė. Tai per Kalėdas Kalėdų senis paklausė nykštukų, ar jie negalėtų pasiūti jam naują barzdą. Ir nykštukai taip ir padarė.

Laura Gudelytė

Man labai patinka Kalėdų senelis. Pas mus jis ateina Kūčių vakarą. Kalėdų senelis atneša man daug dovanų. Jis visuomet yra apsirengęs raudonai ir neša didelį baltą maišą. Jis visuomet prašo manęs padainuoti lietuviškai. Pas mus Kalėdų senelis kalba lietuviškai.

Roma Gvildytė

ŽIEMA MIESTE

Kai žiema ateina ir pradeda snigti, tai vaikai būna labai linksmi. Jie gali rogėmis važinėti, čiuožti, slidinėti ir vaikščioti per sniegą. Mieste būna labai šalta, ir žmonės negali atidaryti mašinos durų. Gražiai atrodo namai su snieguotais laiptais, langais ir kiemais.

Vaikai pastato sniego senį ir namelį ir žaidžia lauke, kol sušala. Kai prisninga sniego daugiau negu per pėdą, vaikams nereikia eiti į mokyklą. Tokia žiemos diena yra pati gražiausia.

Audronė Alinskaitė

GRANDINĖLĖS KONCERTAS

Mes pamatėm Grandinėlę. Man labai patiko, kaip berniukai ir mergaitės šoko. Aš sutikau daug žmonių. Šokėjai turėjo gražius kostiumus. Grandinėlė atvažiavo iš Clevelando į New Yorką. Po koncerto mes nuvažiavom pas mūsų draugus. Važiuojant namo, aš mašinoje užmigau.

Rūta Bobelytė, 3 sk.

PADĖKOS DIENOS SAVAITGALIS

Padėkos dieną mes važiavome pas mano močiutę. Tenai valgėme didelį kalakutą. Pas močiutę miegojau tris naktis. Mes ėjome į krautuvę, ir močiutė nupirko man naujus batus. Man patinka būti pas mano močiutę.

Jonas Reventas, 3 sk.

Ruduo

Rudenį gamta yra labai graži. Žali lapai pradeda keisti spalvas. Vieni pasidaro geltoni, kiti raudoni, dar kiti rudi. Vėliau visi lapai pradeda kristi.

Ūkininkai rudenį turi labai daug darbo. Reikia kasti bulves, rauti daržoves, skinti obuolius ir kriaušes.

Laukiniai gyvulėliai pradeda ieškoti šiltų namų ir rinkti žiemai maisto. Visi paukščiukai taip pat ruošiasi žiemai. Varnos, žvirbliai ir dar kai kurie pasilieka visą žiemą. Kregždės, gervės ir daug kitų paukščiukų išskrenda į šiltus kraštus.

Tėveliams ruduo yra sunkaus darbo laikas. Reikia grėbti lapus, apkarpyti krūmus. Vaikams rudenį linksma: tėvelių sugrėbtų lapų krūvose jie šokinėja, spardosi ir žaidžia.

Arūnas Gudaitis, 5 sk.

Rudenį visi laukai būna nuspalvinti labai gražiom spalvom. Prie mėlynai žibančio upelio stovi senas ąžuolas be jokių lapų. Jis žiūri, kaip vikrios žuvytės plaukioja į vieną ir į kitą pusę. Čia vėl kiškiai po lapus šokinėja, kaip maži sviedinukai. Paukščiukai pradeda skristi į pietus, kur šilta saulutė linksmai šviečia.

Kai ruduo ateina, tai būna daug darbo, bet ir daug džiaugsmo.

Tomas Ivaška, 5 sk.

Mūsų namai

Mano namas stovi ant kalnelio. Kai lyja, vanduo bėga žemyn. O žiemą, kai yra sniego, važiuojam su rogutėmis į pakalnę. Mūsų namas yra didelis. Turi tris miegamus viršuj ir tris kambarius apačioj. Yra kiemas, kuriame laksto mūsų šuniukas. Mūsų gatvėje yra daug medžių. Mano draugės nekalba lietuviškai.

Zina Aukštikalnytė, 2 sk.

Mano namai yra dviejų aukštų. Pirmame aukšte aš gyvenu, o antrame mano močiutė. Mes turėjome tris auksines žuveles. Viena iššoko ir liko tik dvi.

Audrė Lukoševičiūtė, 2 sk.

Aš gyvenu New Yorke. Mano namas yra geltonas. Pas mus auga gėlės ir žolės. Mes turim daug medžių ir akmenų.

Jonas Žukauskas, 2 sk.

RUDUO

Ruduo, ruduo
Tas šaltas akmuo.
Jis šaldo žmones,
Kaip varlės kojas.
Ruduo - tai blogas asmuo.
Jis šaldo mus
Ir daro ledus.

Nuskynė lapus,
Kaip žalius krapus.
Nušaldė gėles,
Kaip ausines šliures.

Algis Alinskas, 5 grupė
V. Kudirkos
Lituanistinė Mokykla

PASIJUOKIME

— Prašau išvardinti tris Afrikos žvėris, — sako mokytojas.

— Du krokodilai ir vienas liūtas!

●

— Mamyte, mūsų mokytoja niekad kiškio nematė!

— Kodėl tu taip manai?

— Aš nupiešiau, o ji klausia, kas čia toks?

●

— Jonai, kiek kartų aš tau sakiau, kad netriukšmautum!

— Septynis kartus, mamyte!

●

— Ko taip spoksai į mane? — klausia moteriškė kaimynų mergaitę.

— Mama sakė, kad jūs esate dviveidė: aš noriu pamatyti kur jūsų antrasis veidas.

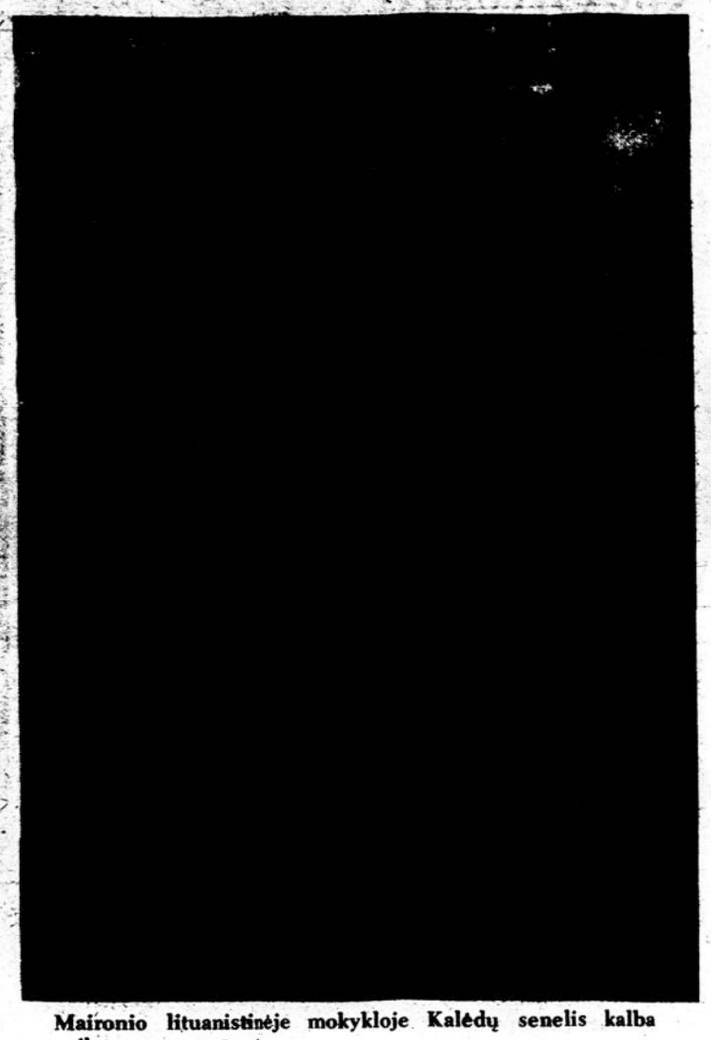

Maironio lituanistinėje mokykloje Kalėdų senelis kalba vaikam. Nuotr. G. Peniko

SEPTINTOKAI ŽADINA APETITĄ

— Mano mėgiamiausias valgis yra kiaulienos šonkauliai. Mano mamytė padaro su specialiu sosu. Tą valgį reikia labai ilgai kepti. Kai iškepa, lieka daugiau kaulų negu mėsos.

V. Blažaitis

— Mano mėgiamiausias valgis yra koldūnai. Juos verda pas mus šventėms. Mano mama nueina pas močiutę ir paruošia tešlą. Vėliau įdeda mėsą, užvynioja kraštus ir išverda.

R. Alinskas

— Mano mėgiamiausias valgis yra "ravioli". Tai yra itališkai pagaminti koldūnėliai su pomidorų sosu. Jų būna su varške arba su mėsa. Man abeji labai patinka. Mano mama nelabai moka juos gaminti, tai aš prašau, kad ji nupirktų sušaldytus arba gatavus skardinėse dėžutėse.

S. Birutis

— Mano mėgiamiausias valgis yra steikas. Jis yra man skaniausias, kai iškepa ant ugnies. Tada man patinka jį padažyti į A-1 sosą.

R. Sabalytė

— Mano mėgiamiausias valgis yra bananai, nes nesenai gavau vieleles ant dantų. Sunku kartais įkąsti kietą maistą, tai valgau bananus... Bet svajoju apie riešutus, gerą steiką, morkas ir obuolius, kietus saldainius, o daugiausia svajoju apie gumą.

A. Bulotaitė

— Pizza su aštriais prieskoniais yra vienintelis valgis, kurį aš mėgstu. Pizza paplito Amerikoje iš italų tautos žmonių. Pizza yra padaryta iš tešlos, sūrio ir padažo... Aš manau, kad aš galėčiau valgyti pizzą kiekvieną dieną ir man nenusibostų.!

V. Leleivaitė

— Aš valgau beveik viską, bet mano mėgiamiausi valgiai yra bulvinės dešros ir balandėliai. Aš su tėveliu dažniausiai darome visokius lietuviškus valgius. Mes darome balandėlius, kugelį, bulvines dešras, cepelinus, naliesnikus ir kartais koldūnus. Man visi tie valgiai labai patinka.

D. Miklaitė

— Aš iš tikrųjų neturiu mėgiamiausio valgio, nes man netinka valgyti. Ir kai valgau, valgau mažai, o kai nepatiks, nevalgysiu visai. Bet jei turėčiau pasirinkti, tur būt būtų jautienos "bourguignon". Tai yra jautiena tušinta raudoname vyne su grybais. Kaip trečią patiekalą labiausiai mėgstu bavarišką kremą. Tai yra plakta grietinėlė su apelsinais. Aš galėčiau gyventi su juo. Kai tik tokio kremo yra, aš suvalgau pusę dubens. O gėrimas (Šulaičių džiaugsmas!), kurį aš sukūriau, padaromas iš "ginger ale", marašino vyšnių sunkos ir daug citrinos sunkos. Tik nepasisavinkit mano recepto!

D. Sulaitytė

Pagalvok ir pasakyk!

1. Ko žmogus ir arti nemato?
2. Kur lekia varna, pabaigusi trečiuosius metus?
3. Kokių akmenų upėje daugiausia?
4. Jeigu tavo dėdės sesuo nėra tavo teta, kas ji tokia?
5. Ką visi žmonės matė, bet niekad daugiau nematys?
6. Kokios būtybės gali gyventi ir jūroje ir sausumoje?

Atsakymai: 1. Savo ausies. 2. Į ketvirtuosius. 3. Šlapių. 4. Tavo mama. 5. Vakarykštę dieną. 6. Jūreiviai.

Mokykloje

Mokytojas:

— Kaip tu gali padaryti tiek kiaulysčių per vieną dieną?

Mokinys:

— O, aš atsikeliu labai anksti.

PAGALVOKIME

Skersai

1. Atsiklaupkime.
4. Juokiasi puodas, kad katilas ———
6. Pirmasis asmuo.
8. Neris arba Nemunas.
9. Prašau eiti.
10. Kartu.
11. Aštri.
12. Išlyginta.

Žemyn

1. Kaimo gyventojai.
2. Virimo indas.
3. Gėlė, kurios sėklas valgome.
4. Linksmas garsas.
5. Ne šlapiai, o ———
7. Katėms pienas, o——— kaulai.

Atsakymai 11 psl.

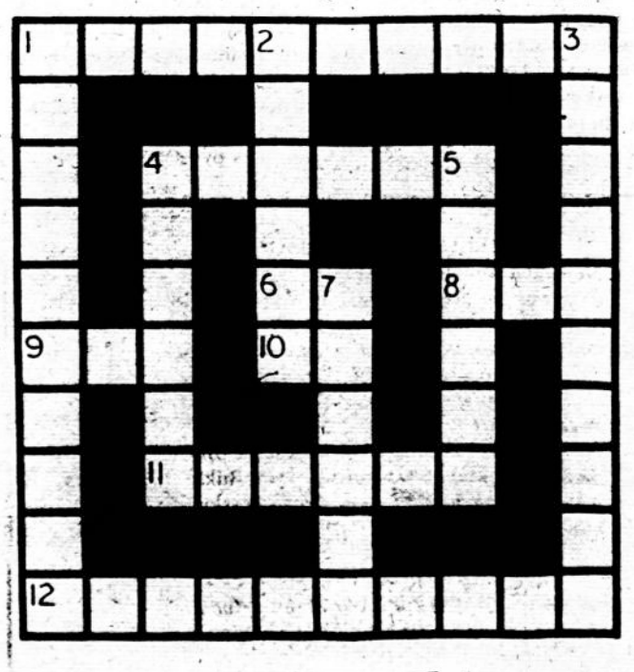

Vinco Kudirkos mokyklos Elizabethe 5 grupės mokiniai rašo apie savo gyvulius

Mano šuniukas yra pudelis. Jo vardas Rossi. Jis yra keturių metų. Jam patinka kramtyt kaulus, kilimus ir šliures. Jis bijo dėžių, maišų, lietsargių ir daug daugiau dalykų. Jam patinka nauji žmonės. Rossi mėgsta daug valgyti. Jis visas juodas.

Regina Brazinskaitė

Mano šuniuko vardas yra Žužus. Jis yra mažas, vienuolikos metų senumo. Mano šuniukas yra labai gražus. Jis turi baltus ir rusvus plaukus ir mažą snukutį. Jo uodega yra gražiai užriesta. Aš myliu Žužų tiek, kad neduočiau kitam žmogui nei už šimtą dolerių.

Rūta Raudytė

Aš turiu jūros kiaulytę, kurios vardas yra Lėlytė. Ji yra apie septynių colių ilgumo ir yra balta. Ji neturi uodegytės, bet vistiek yra labai graži.

Lėlytė bėgioja rūsyje. Ją labai sunku pagauti. Ji turi daug gerų vietų pasislėpti. Lėlytė daug ėda ir labai mažai miega. Man patinka žaisti su Lėlyte. Jeigu ją pašauki vardu, ji cypia kaip kiaulytė. Lėlytė yra mano geriausia draugė.

Vytautas Rubonis

Kalėdų eglutės programą Maironio mokykloje atlieka patys mokiniai. Nuotr. P. Švitros

KAIP BUVO NUTEISTAS KUN. PROSPERAS BUBNYS

(atkelta iš 1 pl.)

nius. Aš negaliu sau priskirti nei nuopelnų pas Dievą, nei kaltės prieš įstatymus.

Jei šiandien man reikia viešai pasakyti, ar mokiau religijos, tai aš negaliu to išsiginti ar apgailestauti, nes tai reikštų sąžinės kreivumą ir Kūrėjo teisių nepaisymą dėl žmonių įstatymų. Jei žmonių įstatymai nesiderina su Kūrėjo duotais prigimties įstatymais, tai ne prigimtis klysta, bet žmonių supratimas; o dėl to žmonės kenčia ir kentės, kol apsižiūrės, kur padarė klaidą, nukrypdami nuo Kūrėjo plano.

Šią iškilmingą man, žemės dulkei, paskirtą valandą aš negaliu išsižadėti mus mylinčio Jėzaus, raginančio netrukdyti mažutėliam ateiti pas Jį. Aš noriu pasakyti: **Tebūnie garbė Jėzui Kristui!"**

TIKINČIŲJŲ PAREIŠKIMAS

Praslinkus mėnesiui po nuteisimo, 1971 gruodžio 9 Aukščiausias teismas patvirtino Raseinių liaudies teismo sprendimą.

Girkalnio ir kaimyninių parapijų tikintieji, skaudžiai pergyvendami dėl padarytos kunigui skriaudos, nusivylę vietine valdžia, kreipėsi pareiškimu į TSRS generalinį prokurorą.

Pareiškimas

1971 m. lapkričio 12 d. Raseiniuose (Lietuvos TSR) buvo nuteistas vieneriem metam kalėjimo kun. Prosperas Bubnys, gyvenantis Raseinių raj. Girkalnio parapijoje. Gruodžio 9 d. Lietuvos TSR Aukščiausias teismas tą nuosprendį patvirtino.

Kunigo "kaltė" buvo ta, kad jis sąžiningai ėjo savo pareigas: padėjo tėvam paruošti jų vaikus Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui.

Mes nenorime tikėti, jog čia nebuvo klaidos. Juk mūsų konstitucija garantuoja religijos ir sąžinės laisvę, o Lenino dekretas dėl Bažnyčios atskyrimo nuo valstybės sako: "Piliečiai turi teisę mokyti ir mokytis religijos savo iniciatyva".

Mūsų klebonas savo iniciatyva ir mokė: juk jis nėjo vaikų mokyti į mokyklą. Įvyko kaip tik priešingai: Raseinių raj. vykdomojo komiteto atstovai, pasikvietę mokyklos mokytojus, tiesiog įsibrovė į bažnyčią ir, radę vaikus, belaukiančius klebono (tikėjimo žinių patikrint), sukėlė triukšmą. Atstovai gaudė išsigandusius vaikus ir per miestelį tempė į gaisrininkų būstinę; ten juos uždarę, grasinimais vertė rašyti kleboną kaltinančius pareiškimus (kai kurie vaikai nuo gąsdinimų net susirgo). Grasinami, išsigandę ir verkdami, vaikai rašė pareiškimus, visai neskirdami žodžių "mokyti" ir "patikrinti". Tuo ir pasinaudojo sąžinės laisvės priešai, kad galėtų kunigą apkaltinti sistemingu vaikų mokymu.

Na, o jei kunigas ir mokė vaikus nevogti, neišdykauti, gerbti tėvus, mylėti artimą, — argi tai nusikaltimas? Iš savo gyvenimo patirties mes aiškiai matome, jog tikėjime išauklėti vaikai išauga geresni žmonės, be blogų įpročių. Todėl mes ir norime savo vaikus tokius išauklėti, tačiau neturime jokių vadovėlių, iš kur galėtume vaikus mokyti tikėjimo tiesų. (Juk socialistinės Lietuvos metais nė karto nebuvo išleista katekizmų ar kitokių religinių vadovėlių). Belieka vienintelė išeitis: prašyti klebono, kad jis mum padėtų. Deja, ši religinę paslaugą mūsų klebonas nuteistas kalėti.

Ateistų ir valdžios savivaliavimas mus, tikinčiuosius, labai įžeidžia ir pažemina, nes tokia prievarta parodomas tikinčiųjų nelygiavertiškumas su netikinčiaisiais.

Tik ateistam suteikiama galimybė auklėti savo vaikus nevaržomai, t.y. ateistiškai, o tikintiesiems atimamos visos teisės ir galimybės auklėti savo vaikus pagal savo įsitikinimus. Dar daugiau:

ateistam suteikiama daugiau teisių kištis į mūsų vaikų auklėjimą, negu patiem tėvam.

Jie stengiasi svetimus vaikus prievarta paversti bedieviais, vaiko juos iš bažnyčių, gąsdina, neleidžia prieiti Pirmos Komunijos, o kunigą, kuris prašomas tėvų "sava iniciatyva" pamokė vaikus tikėjimo ir doros — baudžia kalėjimu.

Mes jus prašome **neleisti tokio savivaliavimo, kai pažeidžiamos mūsų, tėvų, teisės į savo vaikus. Prašome sąžinės laisvės ir lygių teisių, kaip yra žadėjęs Leninas ir kaip skelbia tarybinė konstitucija.**

Prašome išleisti katekizmų, kad turėtume iš ko mokyti savo vaikus.

Prašome kunigam leisti bažnyčioje vaikus mokyti tikėjimo tiesų, — laikytis Lenino dekreto.

Taip pat prašome jūsų pagalbos, kad kun. P. Bubnys būtų paleistas iš kalėjimo.

P.S. Po šiuo pareiškimu pasirašė 1344 Raseinių raj. tikintieji, tame tarpe 570 — iš Girkalnių parapijos, 43 parašų lapai pridedami prie šio pareiškimo.

Laukiame atsakymo šiuo adresu:

LTSR, Raseinių raj.,
Girkalnis,
Lukinskaitei Blazei,
Kazimerskytei Anelei.

1971.XII.11.

-o-

Nors girkalniečiai prašė apginti jų teises ir paleisti iš kalėjimo kun. P. Bubnį, tačiau tas liaudies balsas tarybinės vyriausybės liko neišgirstas.

Gi kun. P. Bubnys tuo tarpu valgo kalėjimo duoną Kapsuko griežto režimo lageryje ir savo likimu nesiskundžia. Šventų Kalėdų proga jis rašė: "Patekdamas į kalėjimą, aš dalinai jo ilgėjausi ir džiaugiausi galimybe atsiskirti nuo pasaulio, likti niekam nežinomu ir sąmoningai prisiimti atgailos bei aukos dvasią . . ." (Elta)

STAMFORD, CONN.

Stamfordo L.M. Fed. klubas gruodžio 17 surengė vaikam eglutę, kuri buvo papuošta lietuviškais šiaudinukais, padarytais pačių klubo narių. Klubo pirm. Irena Žemaitaitienė paruošė ir pravedė atitinkamą kalėdinę programą. Po to Kalėdų senelis įteikė vaikučiam dovanų, kurių dalis buvo paaukota labdaros tikslam. Vaikai ir svečiai buvo pavaišinti kavute ir klubo narių suneštais pyragais.

Ta proga buvo įdėtas straipsnis į vietinį laikraštį apie lietuviškus kalėdinius papročius, primenant, kad dabar Kalėdų šventės yra uždraustos Lietuvoj. Taip pat klubo rūpesčiu buvo įrengta miesto bibliotekoj mažytė liet. eglutė ir gintaro, juostų ir kitų dirbinių parodėlė. J.V.

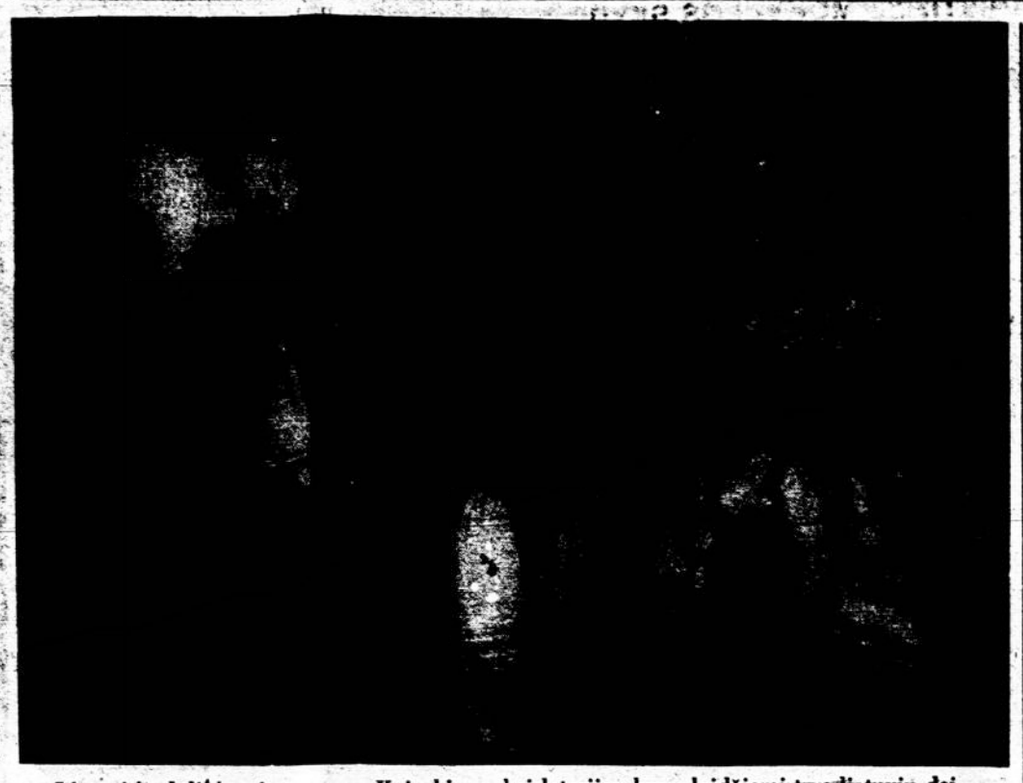

Lietuviškų lėlių komitetas su p. Kajeckiene, kai loterijon buvo leidžiami trys lietuvių dailininkų paveikslai. Komitetui priklauso narės prisisegusios kortelę ir su tautiniais kostiumais. Nuotr. C. Binkins.

KAS BUVO TAS "LIETUVIŠKŲ LĖLIŲ KOMITETAS"?

Lietuviškų lėlių kampelis New Yorko pasaulinėje parodoje 1964-1966. Nuotr. C. Binkins.

Darbininko 53 nr. buvo paskelbta, kad, mirus Aldonai Savičiūnienei, buvęs lietuviškų lėlių komitetas Kultūros Židinio statybai paaukojo 30 dol. Užrašant žinią telefonu, įsivėlė klaida. Buvo suprasta, kad tame lėlių komitete buvo tik 4 narės.

Dabar į redakciją atsilankė Kazimiera Genevičienė ir atitaisė tą klaidą. Lietuviškų lėlių komitete buvo visa eilė žmonių. Keturios merginos nuolat dirbo 1939 pasaulinėje parodoje New Yorke prie išstatytų lietuviškų lėlių, kurios vaizdavo lietuviškas vestuves.

Tos lėlės nuo 1939 parodos išliko Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone. Kai buvo 1964-1966 paroda, lėlės vėl buvo atvežtos ir išstatytos, nors paties Lietuvos paviljono ir nebuvo.

Lėlėm išstatyti vietą gavo Kazimiera Genevičienė Better Living Center. Jų atvežimu iš Washingtono pasirūpino Helen Kulber. (Taip pat ir nuvežimu).

Gavus vietą, reikia dar padaryti specialią dėžę. Dail. Jonas Subačius atliko reikiamus įrašus ir nupiešė paaiškinimus.

Reikėjo tas lėles prižiūrėti, praeinantiem žmonėm reikėjo paaiškinti, kas tos lėlės, kas toji Lietuva. Taip ir susidarė globos komitetas — Lietuviškųjų Lėlių Komitetas (Lithuanian Doll Committee.)

Tos moterys nuolat budėjo, praeiviam aiškino, kas toji Lietuva, kokia jos istorija, kokia dabartinė padėtis. Komitete dirbo ir velionė Aldona Savičiūnienė. Iš tų keturių merginų, dirbusių 1939 parodoje, ji buvo vienintelė, įsijungusi į šį lėlių komitetą.

Šios buvusio komiteto narės a.a. Aldonos Savičiūnienės brangiam prisiminimui susidėjo ir užprašė mišias ir Kultūros Židiniui paaukojo 30 dol.: K. Genevičienė, H. Kulber, Marytė Shalins, Lillian Paulik, Antoinette Binkins, Bronė Spudienė, Aldona Zaunius, Marija Virbickienė, Marija Žukauskienė, Loretta Stukas, Anne Petrash, Bronė Oniūnienė, Stella Willworth.

Baigiant parodą, buvo loterija. Laimėjimam buvo trys paveikslai. Juos paaukojo Aleksandra Merker-Vitkauskaitė, M. Žukauskienė ir a.a. W. Witkus. Kai buvo traukiami laimėjimai, dalyvavo ir p. Kajeckienė iš Washingtono. Ji ir ištraukė laimėtojus.

Atsiųsta paminėti

MARIJOS LITANIJA. Eilėraščiai. Perspausdinta iš Tėviškės Aidų. Išleido kun. Pr. Vaseris Australijoj 1972 m. 66 psl. Kaina nepažymėta.

Į mažo formato knygutę sudėti 65 vienodo ilgio ir vienodo ritmo eilėraščiai Marijos litanijos motyvais. Tituliniame puslapy sakoma: "**V. Mykolaičio-Putino** vardu ši Marijos Litanija žinoma Lietuvoje, iš kur šis tekstas rankraščiu ir gautas. Ar ji tikrai yra Putino kūryba, tikrų žinių nėra."

Vienodai sklandus eiliavimas išlaikytas visuose eilėraščiuose. Matoma, kad autoriaus esama talentingo poeto.

Pradedama šiuo ketureiliu:

Atverk man lūpas, Motina Mergele,
Kad aš galėčiau garbinti Tavel
Leisk padėkoti Tau už savo kelią
Ir už malonės plaukiančias srove.

Litanija, kaip ir visi eilėraščiai, baigiama dvieiliu:

O melsk už mus, Marija, melsk už mus!
Tau siunčiam lūpų ir širdžių šauksmus.

Gruodžio AIDAI

Straipsniai: St. Yla —Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija; A. Paškus — Teilhard's krikščionybė; D. Kolbaitė — Dail. Z. Kolbos kūryba; A Šešplaukis — Novalis — mėlynosios gėlės poetas; K. Keblys — Žmogiškoji Mikelinsko giesmė.

Iš grožinės literatūros: L. Andriekus — Eilėraščiai; O. Mikailaitė — Eilėraščiai; A. Baltakis — Eilėraščiai; J. Mikelinskas — Mūsų mokykla (novelė).

Apžvalgoje: J. Kojelis — Momentas jėgoms suglaudinti; J. Masilionis — Šimtas metų Lindei-Dehilui; R. Šliažas — Nobelio laureatas — Heinrich Boell; V. V. Gaigalas — Mirė konvertito E. Psichardi sesuo, Renano anūkė; Mūsų buityje.

Recenzijos: A. Vaičiulaitis, J. Grinius — J. Kralikausko "Vaišvilkas"; Pr. Visvydas — Žodinga P. Orintaitės romantika; M. Girniuvienė — A. Baltakio "Akimirkos"; Pr. Skardžius — R. Mirono kalbos mokslo vadovėlis; 1972 metų turinys.

Viršelis 1 psl. — Z. Kolba: Angelas (mozaika linoleume), 4 psl. vitražų detalės (iš kairės): Šv. Jurgis, Malda už Tėvynę, Šv. Pranciškus.

Šis numeris iliustruotas Zenono Kolbos kūrinių nuotraukomis.

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas T. dr. Leonardas Andriekus, OFM; administruoja — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

IŠ VISUR

Klaipėdos prisijungimo prie Lietuvos 50 metų sukakties minėjimą rengia Los Angeles mažlietuviai sausio 21, sekmadienį, 1:30 val. popiet Tautinių namų salėj, Glendale, Calif. Žodį tars mažlietuvių atstovas Algirdas Glažė. Po to bus prof. Jono Kuprionio paskaita: Mažoji Lietuva praeityje ir dabar. Įspūdžiais pasidalins buv. paskutinis neprikl. Klaipėdos komendantas pulk. Jonas Andrašiūnas. Po to meninė dalis.

— **JAV LB leidinį** The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania užsisakė Toronto universiteto biblioteka ir Christian-Albrechts universiteto, Kiel, Vokietija, teisės ir politinių mokslų fakultetas. Lietuvos konsulatui New Yorke prašant, JAV LB centro valdyba papildomai padovanojo 70 egz. leidinio, kad jis būtų paskleistas kitataučių tarpe.

— **Lietuvos vyčių centro valdybos** susirinkimas įvyks sausio 20, šeštadienį, lietuvių parapijos salėj 7 gatvėj, So. Bostone. Bus svarstoma 60-sis seimas, kuris įvyks Brocktone rugpiūčio 16-19.

— **Prel. Jonas Kučingis,** Los Angeles, Calif., kiekvienais metais prisųsdamas Darbininko spaudos reikalam didesnę auką, ir šiemet paaukojo 50 dol. Darbininko administracija už paramą spaudai maloniai dėkoja.

— **LB Kultūros Fondas** stato A. Škėmos 3 veiksmų dramą "Trys apie traukinį", vaidina LB Dramos studijos auklėtiniai, režisuoja Živilė Numgaudaitė. Spektakliai vyks Chicagoj, Jaunimo centre, vasario 3-4.

— **Kun. Pranas Dauss-Dausa** jau treti metai gyvena Floridoj, Pinellas Park. Dirba Sacred Heart parapijoj. Jis Amerikoj gimęs ir augęs, gerai kalba lietuviškai ir mielai lietuviam patarnauja. Įvairių švenčių proga atlieka dvasinius susikaupimus, klauso išpažinčių ir aukoja mišias lietuviškai. Apie St. Petersburgą susispietę lietuviai, jei norėtų kokių patarnavimų, prašomi kreiptis adresu: Kun. Pranas Dauss-Dausa, 8001 46th Street North, Pinellas Park, Fla. 33565. Telef. 546-1949 Lietuviam mielai patarnaus ir kitas lietuvis kunigas: **Kun. Jurgis Malin, St. Michael's Rectory, 125 Honeysuckle Lane, Jasmine Lakes, Port Richey. Fla. 33568.**

— **Živilė Šlekytė,** torontiškių lietuvių dukra, nuo 1972 liepos keliauja per didžiuosius pasaulio miestus su "Royal Shakespeare Company" trupe. Grupei vadovauja režisorius Peter Brook. Živilė, 1966 baigusi Toronto universitetą, išvyko į Europą. Paryžiaus universitete studijavo prancūzų kalbą ir laimę bandė Londone Royal Academy of Dramatic Art konkurse. Šią akademiją ji baigė 1969 su specialia The Arthur Woutner premija. Pagal nuostatus galėjo pasilikti tik vieną iš turimų vardų. Pasirinko Živilę, o iš pasiūlytų artistės karjerai pasirinko Roche. Yra vaidinusi daugely teatrų ir filmuose televizijai. Laikraščių kritikose dažnai primenama jos lietuviška kilmė.

— **Vytautas Volertas,** inžinierius ir rašytojas, gyvenąs prie Philadelphijos, yra penktasis iš eilės JAV LB centro valdybos pirmininkas. Pirmuoju pirmininku buvo prel. Jonas Balkūnas New Yorke, vadovavęs JAV LB laikinajam organizaciniam komitetui ir formaliai prieš 20 metų įkūręs JAV Lietuvių Bendruomenę. Vėliau JAV LB c.v. pirmininkais buvo Stasys Barzdukas, Jonas Jasaitis ir Bronius Nainys.

K. Ališausko stambus veikalas **"Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės"** I tomas, redaguotas prof. Prano Čepėno, jau atspausdintas ir įrištas. Knygoje aprašoma Lietuvos valstybės ir kariuomenės organizavimasis, kovos su rusų bolševikais ir bermontininkais. Knyga yra didelio formato, virš 500 puslapių, daug fotografijų, kautynių aprašymai pavaizduoti brėžiniais; santrauka anglų kalba.

Nuo šio tomo platinimo sėkmės priklauso II tomo išleidimas, kurį rašo prof. Antanas Rukša. II tome aprašomos lietuvių kovos su lenkais. Paskubėkite įsigyti I tomą. Kaina 12 dolerių.

Pinigus siusti:

K. Ališauskas
7312 So. Washtenaw Ave.,
Chicago, Ill. 60629
U.S.A.

BALTIJOS KVINTETO, pagarsėjusio vakarų Europoje, ir rašyt. ANTANO GUSTAIČIO satyrinės kūrybos VAKARAI-KONCERTAI įvyks Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Chicagoje, sausio 20 d., šeštadienį, 8 val. vak. ir 21 d., sekmadienį, 3 val. po pietų. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) PR 8-4585. Jaunimui ir studentams tik 2 dol. Koncertus-vakarus rengia GRANDIES šokių išvykai į Pietų Ameriką globoti komitetas.

Šiaučius kriaučių yla duria, bet abu kartu jie kuria Židinį Kultūros!

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 613-2923
SERVICE

PAINTING — PLASTERING
Also Panneling, Tile Work, Paper Hanging. Any place in N.Y.C., Nassau and Suffolk co. Reasonable Rates — 30 dol. per rm. Inside-outside. Window Work . . 4 dol. 2 calls — Free Estimates Call Spiros (212) 274-4336 24 Hr. Ans. Service

AEGEAN ISLES RESTAURANT
Open 7 Days a Week
781-87 East 31 Street Brooklyn
Corner Flatbush Ave. & H For Reservations Call 212 434-7496-70
We also do catering

PAPER HANGING AND PAINTING
Free Estimates
Call: 891-0587

Prime Office Space Available Location Westport Route 33 & Post Road. Easy Access to Turnpike & Parkway. Wall to Wall Carpeting. Climate Control. Call (203) 226-6777 Daily

Double your Income. We are Interested in people primarily in the management Field. A minimum investment of $350. is required. On a part time basis. You can earn as high as $6000 in 6 months or less. This is for people with character and common sense. More so than a Specific Education for people interested in a Stanford Interview call from 1-6 daily. (212) 459-1317.

BOOKER PLUMBING AND HEATING
189-33 Linden Blvd. St. Albans, Queens
We do Everything in Plumbing
All Work Guaranteed Call 291-9058

24 HOUR EMERGENCY HEATING AND SERVICE
Gas and Oil Installations, 332 Rogers Ave., Brooklyn. Call 284-9142. Also Located in Queens at 1280 Rockaway Blvd.

Headlight Toe-in, Toe-out, Wheel Allignment and all minor repairs and complete inspection
MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE
Shell Bay Ave. Mayville, N.J.
Cape May Court House Opp. Inspection Station (609) 465-5607

DISPLAY

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 59, English speaking, in good health, financially self maintaining, willing to accept children of any background and have adequate rooms, you are desperately needed now. Contact: McMahon Memorial Shelter, 128 East 112 St. New York, N.Y. 10029. 369-5665

MID-ISLAND AUTO WRECKERS. Over 1500 late model wrecks in stock. Complete line used parts, Late Model wrecks, bought & sold. Free teletype service. We deliver anywhere. New York 479-1393, if busy NYC 479-1690 Nassau 516 483-3836 1628 Long Island Ave., Deer Park

A & J AUTO WRECKERS INC.
Late Model Body Parts, Low Mileage Motors, Transmissions, Rear Ends, Interstate Teletype service, One Call Covers all, Prompt Delivery. N.Y.C. 895-6442, Nassau 516 IV 9-7555 Suffolk 516 MO 7-3532

FORT LEE DELICATESSEN
Open 7 Days a Week
Finest of Imported and Domestic Foods and Beverages
We do Catering for all Occasions
2034 Lemoine Avenue, Fort Lee, N.J.
Call: 201 947-1337

SERVICE
Air Conditioning & Refrigeration, Commercial & Industrial. Call Today for Fast Service. Refrigeration Inc. (201) 876-4444. 49 Mountain View Ave. Long Valley, N.J. 07853. We service and repair all Makes of Equipment ranging from fractional Horsepower through Absorption and Centrifugal systems.

EXPERT FLOOR SCRAPPING AND REFINISHING
$18 and up per Room. All Work Guaranteed. All Boros, Nassau & Suffolk County. 24 Hr. Service. Call (212) 534-1519. *When it Comes to Your Floor we do it All*

J. WYNN MOVING AND STORAGE CO.
We Go Anywhere
Reasonable Rates
Welfare Accepted
Call Anytime (201) 833-1512

PAINTING BY JOB OR CONTRACT
Satisfaction Guaranteed
Call after 6 P. M.
As for Hubert at 212 784-6421

We will paint Apartments and Hallways, Hang Wall Paper, Plaster. Commercial or Residential. All Work will be Guaranteed. Call (212) 426-3015, Day or Night or write in your order to Mr. Ray Bell 220-88 93rd St. Queens, New York.

FRED AND HEINZ DELICATESSEN
Imported and Domestic Products
Catering for all Affairs, 977 First Ave. at 54th St., N.Y.C. Phone 755-3592
Ask for Fred Hagen — Hans Kuehlewind Proprietors

OUTENS AUTO REPAIRS
All Auto Accessories and Used Parts For Cars. We Take Profesional pride in Our Work. Located at: 11 Rankin St. Newark, N. J.
Call Pete (201) 622-9122

Going Restaurant — Next to the Manchester Parkade. Roast Beef Sandwich Shop for sale or lease. Will Consider Working Partners. Minimum Cash required. Call owner. **Top Hat Roast Beef**, 257 Broad Street, Manchester, Conn. (203) 643-9565.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius dr Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201—232-5567

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak WBCU-FM, 99.5 meg. — angių kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir angių kalbomis sekmadieniais 9-30 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1388 69-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viškinis, 179 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 8-7209; FM bangomis 107.9 me. WHIL 1480 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 105.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 B. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

SEAFARE AND BEEF INN
Open 7 Days Bring the Family for Sunday Dinner
580 North Avenue, Union, New Jersey
Call: 201 352-4100
Ask for Gus or Spiro

Nauja solistės Gitos Čapkauskienės plokštelė — dainos ir arijos. Gaunama pas solistę, platintojus ir Darbininko administracijoj. Stereo 6 dol. (siunta 50 c.).

DARBININKUI

Darbininko skaitytojai, prisiųsdami savo prenumeratą, kartu prideda auką už kalendorių ir šiaip spaudai paremti:

Po 12 dol.: L. Amante, Highland Pk., N. J., I. A. Trečiokai, Orange, N. J.

10 dol.: J. Miliauskienė, Worcester, Mass.

Po 7 dol.: D. V. Garbonkai, A. Pateckis, Hartford, Conn., J. Beinoris, New Britain, Conn., K. Jankūnas, Lodi, N. J., A. Wiskus, Lakewood, Ohio, P. Davidonis, Phila, Pa., dr. J. Skučas, Indianapolis, Ind., P. Bielskus, Brooklyn, N. Y., A. L. Pociai, Richmond Hill, N. H.

Po 6 dol.: K. Degutis, Linden, N. J., Eg. Liaugaudas, Saddle Brook, N. J., A. Keniausis, Waterbury, Conn., A. Tylius, Washingron, D.C.

Po 5 dol.: M. Kvekshas, Burns, Or., O. Kubilienė, Easton, Pa., dr. A. Šmulkštys, A. Mikniutė, New York, kun. J. Grabys, Watervliet. N. Y., M. Paskacimis, Bronx, N. Y., I. Okunis, Flushing, N. Y., A. Simkus, Woodhaven, N.Y., K. Kapuška, Vernon, Conn., J. Lazdauskas, Bridgeport, Conn., J. Puodžiūnas, Waterbury, Conn., Z. Martinonytė ir A. Ulčinskienė, So. Boston, Mass.

Iš Mass. valstijos:

po 4 dol.: M. Randeliūnas, Brighton, M. Janonis, Brockton, M. Kalvaitienė, Brookline, J. Dacys, Dorchester, V. Kudirka, Norwood, J. Kačkelis, Northampton, J. Matusaitis, Worcester;

po 3 dol.: O. Kunčius, Brockton, J. Fronckienė, Methuen, J. Aneliauskas, Somerville, K. Merkys, K. Paskienė, J. Stanislovaitis, So. Boston;

po 2 dol.: iš Brockton: A. Ramanauskas, Rev. W. Wolkovich, J. Cijūnėlis, V. Sužiedėlis, R. Chirokienė, A. Plaskienė, A. Pocius ir P. Sargelis; **iš Dorchester:** M. Zerolienė, J. Starinskas, A. Šakenis, J. Petrauskas, V. Ivanakos, J. Babravičius, O. Vaičiūnienė, H. Gineitis, M. Norkunas ir Z. Petnauskas; **iš Quincy:** S. Lašys, K. Gruzdas; **iš Lawrence:** J. Saukimas, J. Stundza; **iš Bostono:** M. Kraunelis, M. Balukonis, J. Uždavinis, G. Mikalonis, S. Walentukevičius, K. Šidlauskienė, F. Jarvienė, P. Pauliukonis, A. Andrulionienė, M. Žilinskienė, P. Plikšnys, E. Valukonienė, J. Ajuskas, K. Masiulis, A. Bacevičius, S. Ofrossimowienė, J. Gimbutas, A. Švelnis, T. Bogušas, A. Kriščiūnas, A. Majauskaitė; iš Worcester: B. Bliumfeldas, K. Česna, J. Tamašauskas, P. Stanelis, E. Pauliukonienė, M. Augustine, E. Gorodeckas, A. Venclauskas, P. Aiksnoras, A. Giedraitis, A. Anužis, C. Simulynas, E. Balsavichienė, J. M. Pauliukoniai, V. Židžiūnas, B. Mudenas ir V. Merkeliūnas;

Mass. įvairūs: J. Velyvis, N. Adams, G. Stačiokas, Athol, R. Savukinienė, Newburyport, B. Kozlowski, Lynn, J. Vasys, Dedham, K. Barūnas, Hingham, F. Gerulskis, Islington, J. Štuopis, Sharon, A. Pakštienė ir O. Slepavičienė, Centerville, E. Putvytė, Fall River, V. Zenkus, W. Bridgewater, L. Vencius ir J. Belsky, Haverhill, A. Pozniak, N. Chelmsford, A. Brown, Methuen, J. Starenas, Holden, J. Vaitkūnas, Canton; **po 1 dol.:** iš Bostono: B. Povilavičius, A. Namasky, A. Januška, T. Kasparienė, P. Kurapkienė, C. Mališauskas, J. Kuodis; **iš Brockton:** M. Velicka, D. Kasper, R. Bielkevičius, D. Svirsky; **iš Worcester:** B. Tamulavičius, D. Antanavičienė, A. Kilmonis, A. Yakutis, A. Bundza, S. Kulunienė, I. Nauragis; **Mass. įvairūs:** M. Kilmonis, Lynn, kun. J. Steponaitis, Athol, B. Jurkevičius, J. Yerus, Haverhill, A. Kawaliewskienė, Shirley, O. Stanis, Hudson.

Laiku apsimokėjusiem prenumeratą ir už spaudai remti skirtą auką dėkoja Darbininko administracija.

History of Lithuania. Tai anglų kalboj prel. dr. J. B. Končiaus aprašyta lietuvių tautos istorija. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

NAUJAUSIA SKAMBIAUSIA PLOKŠTELĖ

Tai "**Kokiais keliais aš keliaučiau . . .**" Dainuoja Vokietijos lietuvių jaunimo kvintetas "Baltija"., kuris tiek daug pasisekimo sulaukė pereitą vasarą jaunimo kongreso proga koncertuodamas Chicagoj talentų vakare ir kongreso uždarymo metu Toronte. Plokštelėj kvintetą palydi Neo-Lithuanų orkestras. Įdainuota: Kokiais keliais bekeliaučiau, Karių daina, Kauno gimnazistų valsas, Užstalės daina, Vyrai prie jūros, Batukai, Pilkais keliais, Mėlynos akys, Dobiluos, Kai pamačiau aš ją, Oi neverk motinėle. Stereo, kaina 6 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. **Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle—1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridedama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.**

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Žiburėlis, lengvos muzikos dainos: Žiburėlis, Senbernio daina, Išdykėlės, Kodėl?, Mano laiškas, Knyga, Polka, Senas skerdžius, Šaukiu tave, Jūros laiškai, Negerki trečios, Baltasis intermezzo, Gera, Medžiotojų maršas. Dainuoja solistai su orkestrais. Stereo 6 dol.

Oi, toli, toli. Philadelphijos lietuvių choro "Viltis" įdainuotos dainos: Oi, kad išaušty, Mergužėle, lelijėle, Einu per kiemą, Pavasaris, Oi, toli, toli, Atsisveikinimas su gimtine, Dobilėlis, Nei vėjas pučia, Vilties daina, Meno daina, Laukiu vis, Lietuvos šviesos keliu (B. Budriūno kantata). Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Anoj pusėj Nemunėlio. Lietuvoj įdainuota dainos, duetai ir solo: Aš artojas, Dobiluos, Atnešk padangę gryną, Lietučiui dulkant, O dalele tu mano, Rugienom nubėgs, Medžiotojo dainelė, Oi užkilokit vartelius, Gęsta žaros, Parugy, Ant kalno karklai ir Anoj pusėj Nemunėlio. Stereo 5 dol.

Akvarėlė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Akvarėlė, Žalioji banga, Dar nežinia, Tu man brangiausia, Motociklų pirko Rokas, Oi, oi, oi, Polka, Skamba turistų daina, Sūnus paklydėlis, Mažasis šeikas, Rytas be šešėlio, Daina apie Kauną, Jūreivių valsas, Klarnetų polka. Dainuoja choras, solistai ir duetai. Stereo, 6 dol.

Lietuvių kompozitorių solo dainos. Išpildo sopranas Birutė Kemežaitė su Romos simfoniniu orkestru: Sapnas apie šiaurę, Karvelėli, Išdykęs rudenėli, Benamių daina, Dukružėlė, Vakaras, Nemunėli, Ne margi sakalėliai, Klajūnui, Na, tai kas, Rugiagėlės ir Dainos, muzika ir gėlės. Mono 6 dol.

Pranaše Didis. Tėviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos choro giesmės: Kantata-Pranaše Didis; Visa, kas gyva, garbina Jį; Nuo pavasario dvelkimo; Vakarinė liaudies giesmė; Ištremtųjų giesmė ir Tiesos Dvasia. Mono 5 dol.

Sol. Antanas Kučingis su orkestru dainuoja: Kur lygūs laukai, Oi žinau, žinau, Dar nepaketinau, Tyliai, tyliai Nemunėlis teka. "Jūra" — simfoninė poema, Svajonėlė (kanklių ansamblis), Blusa, operų arijos: Don Žuanas, Eugenijus Onieginas ir Pagrobimas iš Seralio. Stereo 6 dol.

Labą Rytą. New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūnas" įdainuotos dainos: Ramovėnų maršas, Tykus buvo vakarėlis, Nurimk, sesut, Vienuma, Alutis, Naktis graži, Karo žygio daina, Dainelė apie gaidelį, Daina, daina, Pražydo jazminai, Jau pravertos dvaro stonios, Lopšinė, Labą rytą, Baltos gėlės, Balnok, tėveli, Piliakalnis. Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Prisiuntimui pridedama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijoje.

Lietuvos Vytis — šitokios formos ir stilizuoto stiliaus — baltas vytis raudoname fone, su lietuviška trispalve viršuj arba skersai. Toks ženklas galima klijuoti ant automobilio lango (decal). Galima užsisakyti paštu prisiunčiant 1 dol. už ženklelį — Darbininko administracija.

BESIMOKANČIAM JAUNIMUI GRAŽI DOVANA

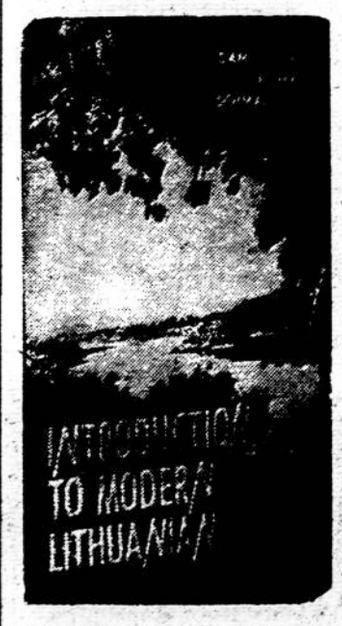

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol..

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

PAREMTI AUKOJO

Savukinienė, Newburyport, B. Kozlowski, Lynn, J. Vasys, Dedham, K. Barūnas, Hingham, F. Gerulskis, Islington, J. Štuopis, Sharon, A. Pakštienė ir O. Slepavičienė, Centerville, E. Putvytė, Fall River, V. Zenkus, W. Bridgewater, L. Vencius ir J. Belsky, Haverhill, A. Pozniak, N. Chelmsford, A. Brown, Methuen, J. Starenas, Holden, J. Vaitkūnas, Canton; **po 1 dol.:** iš Bostono: B. Povilavičius, A. Namasky, A. Januška, T. Kasparienė, P. Kurapkienė, C. Mališauskas, J. Kuodis; **iš Brockton:** M. Velicka, D. Kasper, R. Bielkevičius, D. Svirsky; **iš Worcester:** B. Tamulavičius, D. Antanavičienė, A. Kilmonis, A. Yakutis, A. Bundza, S. Kulunienė, I. Nauragis; **Mass. įvairūs:** M. Kilmonis, Lynn, kun. J. Steponaitis, Athol, B. Jurkevičius, J. Yerus, Haverhill, A. Kawaliewskienė, Shirley, O. Stanis, Hudson.

Laiku apsimokėjusiem prenumeratą ir už spaudai remti skirtą auką dėkoja Darbininko administracija.

History of Lithuania. Tai anglų kalboj prel. dr. J. B. Končiaus aprašyta lietuvių tautos istorija. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

NAUJAUSIA SKAMBIAUSIA PLOKŠTELĖ

Tai "**Kokiais keliais aš keliaučiau . . .**" Dainuoja Vokietijos lietuvių jaunimo kvintetas "Baltija"., kuris tiek daug pasisekimo sulaukė pereitą vasarą jaunimo kongreso proga koncertuodamas Chicagoj talentų vakare ir kongreso uždarymo metu Toronte. Plokštelėj kvintetą palydi Neo-Lithuanų orkestras. Įdainuota: Kokiais keliais bekeliaučiau, Karių daina, Kauno gimnazistų valsas, Užstalės daina, Vyrai prie jūros, Batukai, Pilkais keliais, Mėlynos akys, Dobiluos, Kai pamačiau aš ją, Oi neverk motinėle. Stereo, kaina 6 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. **Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle—1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridedama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.**

Here is The All New "CANINE TOILET(TM)"

It works like nothing you've ever seen before. Dogs no longer have to keep dirtying the streets; they can be as clean as humans. Brave string bags you simply throw away.

Put an end to complaints and harassment of man's best friend.

$3.00 per unit, $1.45 for 25 throwaway bags plus $1.00 handling, postage. Send to:

HOUSE OF FERN DEPT. CA.
28 Lincoln Terrace
Brklyn, N.Y. 11225
PHONE #: 783-6836

When your dog begins to squat, simply place the bag at the end of the rod underneath and collect the refuse.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant vokų. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojam nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

NAUJAUSIOS KNYGOS

— Ados Karvelytės "Ne tie varpai", lyrika, Darbininko leidinys. Kaina 2 dol.

— Stasio Raštikio "Įvykiai ir žmonės", atsiminimų III tomas. Didelio formato, kietais viršeliais. Kaina 15 dol.

— Fausto Kiršos "Palikimas" jau išėjo iš spaudos. Knyga didelio formato, 318 psl. Išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone. Gaunama ir Darbininko administracijoj. Kaina 6 dol.

GERIAUSIOS DOVANOS VAIKAM

Ką mes tikime. — Prel. P. Celiešiaus tikėjimo tiesų santrauka jaunuoliam. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Užburtos kanklės. V. Frankienės pasakojimai vaikam apie senovę. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais — 4 dol.

Šamo ežero sekliai. N. Jankutės pasakojimai — novelės vaikam. Kaina 4 dol.

Stovi pasakų šalis. Tai nauja, vaikam skirta knyga, parašyta P. Kalvaitienės. Kaina 2.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunamos Darbininko administracijoj.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Amsterl, R. P.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 3-4139

AKTORIUI HENRIKUI KAČINSKUI 70 METŲ

Š. m. sausio 23 mūsų dramos aktorius Henrikas Kačinskas sulaukia 70 metų amžiaus. Tai viena iš ryškiausių lietuviško teatro asmenybių, pasireiškusi dviem keliais — nuostabiais sukurtais vaidmenimis scenoje ir dailiuoju skaitymu bei deklamavimu.

Gimęs 1903 sausio 23 Viduklėje, Raseinių apskrityje, vargonininko šeimoje, mokėsi 1911-1914 Šiaulių gimnazijoje, 1914-1918 Bronicų gimnazijoje. 1918-22 mokytojavo Papilėje, Degimuose, Šiauliuose ir Mažeikiuose. 1922 įstojo į A. Sutkaus studiją Kaune ir nuo 1923-1925 jau buvo Vilkolakio, Tautos teatro aktorius. Nuo 1926 metų Kauno valstybės teatre. 1936-1938 dirbo Klaipėdos teatre, paskui vėl Kaune, nuo 1940 iki 1944 Vilniaus teatre.

Pasitraukęs į vakarus, reiškėsi tremtinių teatro kolektyvuose Augsburge, Detmolde ir vėl Augsburge. 1949 atvyko į Ameriką. 1949-1951 dėstė Bostono lituanistinėje mokykloje ir vadovavo dramos studijai. Vėliau persikėlė gyventi į New Yorką, reiškėsi teatrinėje veikloje — vaidino, režisavo, dėstė studijoje. Dirbo Amerikos Balse. Kai šią įstaigą perkėlė į Washingtoną, persikėlė ir Kačinskas. New Yorke visgi pasiliko jo namai, ir čia kas antra trečia savaitė atvažiuoja.

-o-

Kaip aktorius Henrikas Kačinskas reiškėsi labai plačioje skalėje, sukurdamas daugybę neužmirštamų vaidmenų, nuo sodžiaus iki salono, nuo jūrininko iki profesoriaus, vaidino dramose, komedijose, jaunus ir senius. Su nedidele išimtimi jis vaidino visame lietuviškame repertuare, nuo Maironio iki Sruogos.

Šalia vaidybos jis pagarsėjo ir dailiuoju skaitymu. Pradėjęs Lietuvoje apie 1934 metus, jis nuolat skaitė lietuvius klasikus. Su kokiu pagavimu ir užsidegimu jis deklamavo Donelaičio Metus, Baranausko Anykščių šilelį. Tai buvo reto grožio ir reto subtilumo interpretacijos. 1947 jis dalyvavo Augsburge Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavime, kai ten buvo paminėta 400 metų nuo lietuviškos knygos — nuo Mažvydo Katekizmo. Ir kaip jis paskaitė šios istorinės knygos įžangą — Imkit mane ir skaitykit!

Deklamavo jis ir dabarties autorius, Brazdžionį, Aistį, Santvarą ir kitus, skaitė partizanų graudžią poeziją. Ir šie visi skaitymai populiarino lietuvių autorius, visuomenę labiau suartino su mūsų rašytojais.

-o-

Šio aktoriaus sukaktį atžymi New Yorko Vaižganto Kultūros Klubas. Sausio 20, šeštadienį, jis rengia jo pagerbimą Kultūros Židinyje. Pradžia 7 v. v. Pirmiausia bus prof. J. Brazaičio žodis, paskui aktoriaus Jurgio Blekaičio apžvalginė paskaita apie H. Kačinsko sceninę kūrybą. Toliau skaitys pats sukaktuvininkas. Skaitymo tarpe bus parodyta skaidrės iš vaidmenų, daugiausia suvaidintų Vokietijoje ir Amerikoje. Po visos programos — kavutė.

Visi kviečiami pabuvoti valandėlę su didžiuoju dramos aktoriumi Henriku Kačinsku.

Atsakymai:

Skersai

1. Klaupkimės. 4. Juodas. 6. Aš. 8. Upė. 9. Eik. 10. Su. 11. Smaili. 12. Ištiesinta.

Žemyn

1. Kaimiečiai. 2. Puodas. 3. Saulėgrąža. 4. Juokas, 5. Sausai. 7. Šunims.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Melodijos radijo valandos 25 metų sukaktis paminėta sausio 7. Lietuvių organizacijos bei draugijos sveikino vedėjus A. Juškų ir K. Laskauską per radijo programą. Padėkojo už jų didelį pasišventimą ir malonumą, kurį suteikė klausytojam per 25 metus. Palinkėta sėkmės ateities darbe. Specialus sukaktuvinis vakaras buvo sausio 13, šeštadienį, Lietuvių svetainės patalpose. Gausūs dalyviai entuziastiškai išklausė Ginos Čapkauskienės koncerto. Viešnia iš Montrealio visus sužavėjo. Vakare dalyvavo ir miesto burmistras J. Donald Schaefer. Šokiam grojo Edvardo Karčausko orkestras.

Šv. Vardo draugijos 50 vyrų ir 13 jaunuolių buvo apdovanoti ištikimybės dovanom sausio 14 per 8:30 val. mišias. Draugijos dvasios vadas kun. A. Dranginis aukojo mišias. Klebonas prel. L. Mendelis įteikė dovanas.

Sniego balių rengia Šv. Alfonso parapijos organizacijos sausio 21, sekmadienį, 1 val. popiet Šv. Alfonso mokyklos salėj. Veiks loterija. Šokiam gros geras orkestras. Bilietų galima gauti pas organizacijas ir klebonijoj. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso mokyklos naudai.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius sausio 27 Lietuvių svetainės didžiojoj salėj rengia koncertą. Programą atliks "Viltis", mišrus choras iš Philadelphijos. Vakaro pradžia 7:30 val. Veiks bufetas. Šokiam gros orkestras. Bilietų bus galima gauti prie įėjimo.

Lietuvių svetainės šėrininkų metinis susirinkimas bus sausio 28 Lietuvių svetainės kambariuose. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Bus padaryti metinės veiklos ir finansų pranešimai. Bus renkami nauji direktoriai ir aptariami ateities veiklos planai.

Izabelė Kubilius, pirmos kartos lietuvė, staiga mirė sausio 2 savo namuose, Eastshire Drive. Velionė dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Gedulingos pamaldos už jos sielą buvo Šv. Alfonso bažnyčioje sausio 5. Palaidota. Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko sesuo Eleonora ir brolis Albertas.

Jonas Obelinis

Lietuvos skyrius tautų festivalyje Poughkeepsie. Iš k. Ligija Simanavičienė, Violeta Gruodienė ir Elena Damijonaitienė.

POUGHKEEPSIE, N.Y.

Tautų festivalis

Poughkeepsie mieste spalio 28 ir 29 buvo tautų festivalis. Jį organizavo ir globojo Poughkeepsie Jaycees organizacija. Jos pastangomis buvo gauta kolegijos salė, kurioj dvi dienas vyko paroda, o paskutinis vakaras buvo skirtas tautinių šokių pasirodymam.

Lietuviai savo skaičium šiame mieste negali pasigirti: čia gyvena tik septynios naujųjų ateivių šeimos ir pora viengungių. Tačiau savo tautos kultūrinės parodos suorganizavimui to skaičiaus pilnai pakako!

Festivalio išvakarėse buvo suruoštas balius. Atsilankė miesto burmistras, sveikino dalyvius ir džiaugėsi jų sumanymu. Toks festivalis buvo ne eilinis įvykis, todėl ir susidomėjimas juo buvo didelis.

Stebėtis teko, kad palyginti nedideliame mieste atsirado net 28 tautinės grupės, pasiruošusios kultūrinei savo krašto reprezentacijai. Be gausaus Europos tautų dalyvavimo, pasirodė su savo krašto dirbiniais ir šokiais taip pat ir kai kurių Azijos ir Pietų Amerikos kraštų ateiviai.

Taigi, bruzdant Poughkeepsie mieste visom tautybėm, lietuviai negalėjo likti ramūs. Su entuziazmu ir energija prie darbo puolė jaunavedžiai Kęstutis ir Ligija Simanavičiai, į talką stojo Damijonaičiai, Gruodžiai ir Norkeliūnai, o kiti tautiečiai prisidėjo finansiškai. Jų visų noras buvo ne tik surengti parodėlę, bet taip pat ir turėti scenoj savo krašto šokėjus. Tam įgyvendinti reikėjo didžiojo kaimyno, New Yorko, pagalbos. Buvo džiugu, kad Jadvygos Matulaitienės vadovaujama šokėjų grupė sutiko atvažiuoti ir tuo praturtinti lietuvių programą.

Į parodą buvo sunešti gražūs, raštuoti lino audiniai, puikūs medžio drožiniai — Vytis ir kryžiai, gintaro dirbinių turtingas rinkinys. Buvo pasistengta viską skoningai išdėstyti.

Publikai informuoti buvo išspausdinti lapeliai su trumpa Lietuvos istorijos apžvalga ir žemėlapiu. Prie jų buvo pridėtos iš N. Y. Lietuvių Bendruomenės gautos brošiūros apie Lietuvą. Visa ta informacinė medžiaga buvo lengvai išdalinta, nes lankytojų skaičius viršijo 3000.

Sekmadienio vakaras buvo skirtas tautiniam šokiam, dainom ir muzikai. Lietuvių šokiai stebino ir džiugino 1100 žiūrovų. Daugelis darnių pynių gražiai keitėsi viena po kitos.

Šis tautų festivalis paskatino ir saujelę lietuvių burtis darbui ir supažindinti didelę dalį vietinės visuomenės su lietuviško meno grožiu.

ŠACHMATAI

— **Olandai pasisiūlė** surengti antrąjį pasaulio rinktinės matčą prieš Sovietų didmeistrius gegužės-birželio m. Ispanijoj.

— Į naujametinį **Hastingso** turnyrą (Anglija) Sovietai pasiuntė savo didmeistrius Smyslovą ir Tukmakovą.

— **Bostono MET lygos** tarpklubinėse šachmatų rungtynėse praeitą penktadienį So. Bostono lietuvių piliečių draugijos šachmatininkai, kurie šiose varžybose (Championship Division) sutrumpintai vadinami —"Lithuanian", įveikė Harvardo klubą 3-2. Rungtynės vyko puošniuose Harvardo namuose (Commonwealth Ave.). Mūsų komanda šiuokart į rungtynes vyko nedaug turėdama vilties, nes trūko pačių stipriausių komandos žaidėjų Algio Makaičio ir Alekso Klinovo, tačiau labai ryžtingai sukovojo ir pelnijo tris taškus iš penkių. Taškų autoriai buvo Algis Leonavičius, Jurgis Zoza ir 15-metis jaunuolis Tomas Girnius, pirmą kartą besirungdamas atsakingose rungtynėse lietuvių komandoje.

Philadelphijoje sausio 6 viešėjo dvi komandos iš New Yorko. Komandas sudarė: Staknys, Kulpa, Sakalas, Vilpišauskas, Šimkus, Uknevičius. Buvo tikimasi komandos iš Baltimorės, bet ji negalėjo dalyvauti.

Philadelphijos komanda: Lušaitis, Melnikas ir Šnapštys ir New Yorko penki šachmatininkai pravedė individualinį žaibo turnyrą septyniais ratais su laikrodžiais, duodami kiekvienam 15 minučių laiko galvoti.

Lygiai taškų surinko: Sakalas (pralošė Šnapščiui) ir Šnapštys (pralošė Stakniui). Finale Sakalas įveikė Šnapštį ir tapo turnyro nugalėtoju. Komandom skaičiuojant, trys geriausi iš N. Y. prieš Philadelphiją baigė 15-10 ir 7-2 New Yorko naudai.

BOSTONO ŽINIOS

Bostone jau 21 metai veikia Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelis Nr. 120. Per tą laiką būrelio nariai ir kiti geradariai gimnazijai išlaikyti suaukojo 7156.45 dol. Aukos ir toliau priimamos Keleivio administracijoj, 636 E. Broadway, So. Boston, Mass., 02127. Kalėdų švenčių proga gimnazijos direktorius V. Natkevičius atsiuntė būreliui gražų sveikinimą ir padėką. Taip pat sveikinimą su visų parašais atsiuntė ir II-ros klasės mokiniai.

Kun. Antanas Baltrušūnas, Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone klebonas, sausio 7 buvo pagerbtas jo kunigystės 35 metų sukakties proga. Parapijos salėj 7-je gatvėj pagerbimą rengė Lietuvos vyčiai ir sodalietės. Kun. J. Svirskas, anksčiau buvęs šios parapijos vikaras ir tik pereitais metais iškeltas į nelietuvių parapiją toliau nuo Bostono, buvo šio vakaro vedėjas. Muz. J. Kačinsko vedamas parapijos choras gražiai dainavo, o choro vardu Jonas Valiukonis įteikė klebonui lietuvišką kryžių. Janina Ambraziejienė perskaitė ir įteikė gražų adresą. Antanas Matjoška, LB Bostono apylinkės pirmininkas ir Lietuvių Piliečių d-jos sekretorius, sveikino apylinkės ir klubo vardu. Sveikino ir Antanas Škudzinskas, LB Bostono pygardos pirmininkas. Kalbėdamas, kun. Baltrušūnas prisiminė, kaip šioj salėj, būdamas jaunuoliu, dirbo su Lietuvos vyčiais, o šioj koplyčioj aukojęs mišias, švęsdamas 25 m. kunigystės sukaktį. Padėkojo visiem rengėjam, sveikintojam, šia proga prisiminusiem. Po oficialios dalies vyko vaišės.

Kęstutis Makaitis aprašytas The Boston Globe laikrašty sausio 10. Laikraštis aprašo Providence, R. I., įvykusį NEEP — New England Economic Project suvažiavimą ir pastebi, kad organizacijos pirmininku šiem metam išrinktas Kęstutis Makaitis, 25 m. amžiaus, kuris yra "marketing officer" National Shawmut banke Bostone. Baigęs Bostono universitetą. Iš Makaičių šeimos turime jo seseris advokatę Nijolę, istorikę Skirmantę, buv. kapitoną Algį, kurie visi yra baigę Harvardo universitetą.

Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 18 Lietuvių Piliečių D-jos salėj, So. Bostone.

Kaziuko mugė įvyks kovo 4 Lietuvių Piliečių D-jos salėj So. Bostone.

N. & E. Seaman's Twilight Concerts present

ALDONA DVARIONAITĖ
(piano)

"A great pianist!"
David Amram

Program

Sadness – Prelude – Dance – Drops Nocturne – A Page from an Album Dance. (United States Premiere)	BALYS DVARIONAS
Sonata No. 8	SERGE PROKOFIEFF
Valses Nobles et Sentimentales	MAURICE RAVEL
Sonata in B minor	FRANZ LISZT

Tickets: Loge $5.00. Orchestra $4.00. Balcony $3.00. On sale at Town Hall box office, 113 W. 43 St., NYC 10036 beginning January 7th. Mail orders now to: N. Seaman, 1697 Broadway, (Suite 906), New York, N.Y. 10019. (Please enclose stamped envelope.)

TOWN HALL
Saturday, January 20, 1973
5:00 P.M.

Mielą bičiulę ANTANINĄ REIVYTIENĘ ir sūnų Alį su žmona jos sunkiausioje gyvenimo valandoje, mirus jos mylimai mamytei

Onai Paulauskienei

Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime

Sofija ir Henrikas Kačinskai

A.A.

Uršulei Naruševičienei

mirus, jos vyrą Tomą, dukrą Birutę, sūnų Vytą ir jų šeimas, nuoširdžiai užjaučiame

Ona ir Aleksandras Sulaičiai
Mirga ir Dantonas Sulaičiai

Kolegą dr. E. Jansoną širdingai užjaučiame jo mielai žmonai

A.A.

Marijai Jansonienei

Cape Cod mirus.

V. ir S. Gudas
New York

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Aktyvai virš $212,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5¼% • 1 year Term Deposit — 5¾%
• Special Notice a/c — 5¾% • 2 year Term Deposit — 6%

—— All Accounts Compounded Daily ——

DARBININKAS

Redakcija 455-7981
Administracija 452-8983
Spaustuvė 452-6916
Vienuolynas 455-7068
Kultūros Židinys. 827-9065

NEW YORKO NAUJIENOS

Simo Kudirkos šaulių šventė ir vėliavos šventinimas rengiami šį sekmadienį, sausio 21. Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos 11 val. Tuoj po pamaldų parapijos salėje — akademinė dalis. Pirma bus pasirašytas vėliavos šventinimo aktas, paskui bus prisiminta Vlado Pūtvio, šaulių įkūrėjo, 100 metų gimimo sukaktis. Apie jį kalbės prof. Vaidievutis Mantautas, Vl. Pūtvio anūkas. Giedos New Yorko vyrų choras Perkūnas, vadovaujamas muziko Vytauto Strolios. Po visos programos apatinėje salėje bus kavutė. Į šią šventę atvyksta iš Detroito Liet. Šaulių Sąjungos Tremtyje pirmininkas V. Tamošiūnas. Vėliavos krikšto tėvais bus dr. J. ir A. Kazickai. Visi kviečiami dalyvauti.

Vaclovas Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, nuo sausio 1 guli ligoninėje. Sveikata tiek pagerėjo, kad galės greitai grįžti namo, kai tik bus patikrinta bendra sveikatos padėtis.

Kultūros Židiniui statyti LB vajaus komitetas prašo visus, paaukojusius šio vajaus metu ir norinčius dalyvauti vajaus užbaigimo bankete, nedelsiant užsisakyti stalus ar vietas prie stalų pas Ireną Alksninienę, tel. (212) 886-5695 ar Loretą Vainienę, tel. (212) 296-6860 arba (212) 296-8607. Tik tokiu būdu bus galima laiku išsiuntinėti kvietimus į balių ir užtikrinti vietas.

Alice Florist Shop savininkė Zupkuvienė paaukojo gėles Kultūros Židinio statybos LB vajaus užbaigimo baliui. Vajaus komitetas jai reiškia padėką.

New Yorko šachmatų mėgėjai kviečiami sausio 19, penktadienį, 8 v.v. atvykti į Kultūros Židinį, 361 Highland Blvd., palošti šachmatais. Po to bus kiekvieną penktadienį tokie šachmatų žaidimai. Kviečiami visi, ypatingai jaunimas.

Prašom atsinešti savo šachmatus ir lentas.

Henriko Kačinsko, dramos aktoriaus, 70 metų sukakties pagerbimas rengiamas šį šeštadienį, sausio 20, Kultūros Židinyje. Pradžia 7 v.v. Bus aktoriaus J. Blekaičio paskaita, bus rodomos skaidrės iš sukaktuvininko teatrinės veiklos. H. Kačinskas yra dailiojo skaitymo bei deklamavimo puoselėtojas, ir šiai sukakčiai jis turi parengęs visai naują New Yorko lietuviam negirdėtą programą. Po skaitymų bus sveikinimai ir vėliau vaišės. Pagerbimą rengia Vaižganto Kultūros Klubas.

Muzikas Vincas Mamaitis Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 padarys pranešimą apie praėjusių metų muzikinę veiklą. Taip pat bus apžvelgtos ir kitos praeitų metų sritys — literatūra, dailė, visuomeninė veikla ir bus atžymėti iškilieji metų žmonės.

Dėl vykstančio Kultūros Židinio vajaus New Yorko ateitininkai savo tradicinio užgavėnių baliaus, kurio pelną skirdavo Židiniui, šiemet nerengs. Jie kviečia visus, kurie atsilankydavo į tuos linksmus vakarus, šiemet skirti savo auką tiesiog ir dalyvauti K. Židinio bankete.

Dr. Bladas Vencius, ilgametis Brooklyno dantų gydytojas, mirė gruodžio 21. Brooklyne jis gyveno 40-50 metų ir čia reiškėsi visuomeninėje, kultūrinėje veikloje. Dr. V. Paprockas parašė platesnį straipsnį apie velionį. Straipsnį spausdinsime kitame numeryje.

Kun. Liongino Jankaus penkerių metų mirties prisiminimas bus vasario 4, sekmadienį. Tą dieną 11 val. bus pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje, po pamaldų salėje akademinė dalis ir kavutė.

Muzikas ir solistas Liudas Stukas iš New Jersey pakviestas dainuoti Chicagos lietuvių operoje ir šį pavasarį balandžio pirmaisiais savaitgaliais atliks Eskamilio arba Toreodoro rolę 4 veiksmų Bizet operoje Carmen.

Marija Sidabraitė-Strumskienė-Jokubaitienė, pasižymėjusi Amerikos lietuvių dainininkė, 72 metų, mirė sausio 8, palaidota sausio 11 St. Charles kapinėse. Apie ją plačiau bus parašyta Darbininko muzikos skyriuje sausio 29 laidoje. Jos vyras Jurgis Jokubaitis mirė 1972 gruodžio 1.

Skautam remti tėvų komitetas gegužės 5, šeštadienį, 7 v.v. Maspetho lietuvių parapijos salėj rengia savo metinį balių.

Prof. Antano Salio, žymaus mūsų kalbininko, minėjimas-pagerbimas rengiamas kovo 25, sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židinyje. Rengia L.K. Mokslo Akademijos New Yorko židinys.

Dail. Albinas Elskus dalyvauja National Arts Club parodoje ir už paveikslą "Vaisiai" gavo premiją — 50 dol. Šis paveikslas buvo išstatytas ir Liet. Dailininkų Sąjungos parodoje, kuri buvo lapkričio gale Kultūros Židinyje.

Ados Karvelytės eilėraščių rinkinys "Ne tie varpai", atspausdintas pranciškonų spaustuvėje Brooklyne, Chicagoje eina su gražiu pasisekimu. Vien per šventes parduota apie šimtas egzempliorių. Poetė gyvena Chicagoje. Knygos recenzija bus greitu laiku Darbininke.

Kaziuko mugę rengia New Jersey skautai ir skautės. Mugė įvyks kovo 18, sekmadienį, Lietuvių Laisvės salėj, 269 Second St., Elizabeth, N. J. Pietūs 1 val.

Per Laisvės Žiburio radijo programą, kurią apmokėjo Aldona Kulikauskaitė-Paegle, sausio 28 bus vienos valandos diskusinė programa lietuvių Kultūros Židinio statybos ir ateities klausimais.

Vardinių, gimtadienio ir kalėdinių kortelių su lietuviškais sveikinimais gaunama Darbininko administracijoj. Kortelių yra dviejų kainų: po 20 ir po 25 c. kiekviena (įskaitoma ir persiuntimas).

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

East New Yorke išnuomojamas butas iš 5 kambarių pirmame aukšte. Kreiptis po 6 val. vakarais, šeštadienį ir sekmadienį visą dieną. Mrs. Z. Gurklys, 494 Pine St., Brooklyn, N. Y. 11208.

ŠAULIAI AUKOJA K. ŽIDINIUI

Simo Kudirkos šaulių kuopa savo susirinkime sausio 6 nutarė, kad kiekvienas šaulys per kuopą aukoja po 10 dol. Tie pinigai įrašomi Simo Kudirkos šaulių kuopos vardu.

Po 10 dol. jau aukojo šie šauliai: Antanas Reventas, Jonas Poderis, Petras Minkūnas, Vytautas Eidukevičius, Aloyzas Balsys, Adelė Poderienė, Bronius Bieliukas, Kęstutis Miklas, Julius Kumpikas, Kazys Bačauskas, Juozas Matukas, Antanas Pumputis. Viso paaukojo 120 dol. Anksčiau kuopa davė 25 dol.

Maironio lituanistinėje mokykloje Kalėdų senelis. Nuotr. G. Penikio

ELIZABETH, N. J.

Šeštadieninės mokyklos eglutė

Sausio 7 šios apylinkės lietuviai, susirinkę į Šv. Petro ir Povilo parapijos salę, galėjo pasigerėti šventadieniškai išsipuošusių Dr. V. Kudirkos šeštadieninės mokyklos mokinių atliekama programa tradicinės Kalėdų eglutės šventės proga. Šį kartą didžiąją programos dalį sudarė eilėraščių deklamavimas. Čia praėjo visa eilė tautiniais drabužiais pasipuošusių įvairaus amžiaus mokinių, kurie visi scenoje pavyzdingai elgėsi ir gražiai deklamavo parinktus eilėraščius. Eilėraščius deklamavo mokytojos Liucijos Alinskienės grupėje: Lilija Kurilavičiūtė, Juozas Didžbalis, Gina Mėlinytė, Raimondas Kurilavičius ir Linda ir Allan Didžbaliai; mokytojo Gedimino Alinsko grupės: Algis Alinskas, Regina Brazinskaitė, Vytautas Rubonis, Algis Brazinskas, Edvardas Jarmas ir Rūta Raudytė; mokytojo Eitmano grupėje: Rūta Didžbalytė ir Linas Eitmanas; mokytojos Mildos Kvedarienės grupėje: Jonas Didžbalis, Linas Bružėnas, Rūta Kvedaraitė, Audronė Veblaitytė, Antanas Matonis ir Rasa Eitmanaitė. Šiais metais mokykloje veikė ir lietuviškai nekalbančiųjų grupė, tačiau ir jų lietuviškos deklamacijos pasižymėjo gera tartimi. Čia lietuvių k. sugebėjimus pasigerėtinai pademonstravo Jonas ir Linda Jadeliai, Diana ir Ginger Kidžiūtės ir Petrutė Bradley. Juos visus paruošė šiai grupei vadovaujanti mokytoja Ona Karašienė.

Mokykla turi ir mokinių chorą, kuriam labai gražiai vadovauja vis dar nepavargstantis dėl tolimo kelio šios mokyklos mokytojas dr. Darius Slavinskas. Choras gražiai ir dideliu pasiryžimu padainavo Ateikit džiaugsmingai, Tyli naktis, Ten, kur Nemunas banguoja, Iš rytų šalelės ir Lietuva, šalis gražioji. Mažieji choristai susirinkusiųjų buvo palydėti užtarnautais plojimais.

To paties dr. Slavinsko mokomi Regina Brazinskaitė pianu grakščiai paskambino Schumano Linksmąjį ūkininką ir Žvaigždžių valsą, o Jonas Jadelis klarinetu pagrojo Žvangėkit, skambučiai ir Kalėdų eglutę.

Neatsiliko ir patys mažieji darželio mokiniai, paruošti mokytojos Didžbalienės, kurie dideliu užsispyrimu gražiai suvaidino Du gaidelius.

Mokytojos Mildos Kvedarienės paruošta tautinių šokių grupė grakščiai sušoko keletą tautinių šokių.

Programos pranešėjo darbą drąsiai ir sklandžiai atliko Petras Audėnas.

Į susirinkusius ir mokinius trumpai kalbėjo parapijos klebonas kun. Petras Žemeikis, retai kada apleidžiąs bet kurį lietuvišką subuvimą, mokyklos vedėjas kun. J. Pragulbickas, lituanistinių mokyklų inspektorius Antanas Masionis ir LB apygardos pirmininkas K. Jankūnas. Salė galėjo ir daugiau žmonių sutalpinti, o ypač gi pasigesta visos eilės LB veikėjų, kuriem šiaip jau šios mokyklos reikalai turėtų būti arčiau prie širdies.

Programai pasibaigus visi buvo rūpestingai pavaišinti mokinių tėvų ir mokytojų pagamintais kepiniais ir kava.

K.J.

JAUNIMO LITUANISTINIAI KURSAI

Šeštadienio rytais ausirenka Maironio mokykloje ne tik aštuonios klasės, bet ir kita klasė.

Į šią klasę susirenka visų amžių jaunimas. Čia vyksta lituanistiniai kursai. Jie buvo perkelti iš pirmadienių į šeštadienių rytus. Mus moko ponia J. Kregždienė.

Jaunimas susirenka čia, kad išmoktų geriau kalbėti lietuviškai.

Ateinantį šeštadienį, sausio 20, ponas A. Samušis atsilankys į kursus ir kalbės apie tautosaką.

Kursai veikia nuo rugsėjo mėnesio pradžios. Pas mus jau apsilankė ir kalbėjo A. Samušis ir K. Čerkeliūnas. Jie kalbėjo labai patraukliai.

Kviečiame atsilankyti visą jaunimą. Čia yra gera proga, kurios niekas neturėtų praleisti.

Danutė Norvilaitė

Kalendorių 1973 metam galima gauti Darbininko administracijoj: Anglijoj Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Darbininko kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo — kaina 1 dol. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

AKTORIAUS HENRIKO KAČINSKO
70 metų sukakties

minėjimas rengiamas sausio 20, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.—

Programoje:

aktoriaus J. Blekaičio paskaita,
skaidrės iš sukaktuvininko teatrinės veiklos,
sukaktuvininko literatūriniai skaitymai.

Po programos - kavutė.
Pagerbimą rengia ir visus atsilankyti kviečia
Vaižganto Kultūros Klubas

SIMO KUDIRKOS
šaulių kuopa
sausio 21, sekmadienį,
kviečia visus dalyvauti
KUOPOS ŠVENTĖJE

Programoje:

Iškilmingos pamaldos ir vėliavos šventinimas 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Vėliavos krikšto tėvai — dr. J. ir A. Kazickai.

Vėliavos šventinimo aktų pasirašymas tuoj po pamaldų tos pačios parapijos salėje.

Vlado Pūtvio, šaulių steigėjo, šimto metų gimimo sukaktis. Kalba prof. Vaidievutis Mantautas.

New Yorko lietuvių vyrų choras Perkūnas, dirigu ojamas Vytauto Strolios, atlieka akademijos meninę dalį.

Po visos programos — vaišės apatinėje salėje.

NEW YORKO IR NEW JERSEY LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VAJUS KULTŪROS ŽIDINIO STATYBAI PAREMTI

prasidėjo 1972 gruodžio 10 d. ir baigsis 1973 vasario 10 d. didžiuliu puošniu

BANKETU

Armėnų Kultūros Židinyje, Second Ave. ir 34 St. Manhattan, N.Y.,
dalyvaujant filmų ir televizijos aktorei
RŪTAI LEE — KILMONYTEI

7 val. koktelis, 8 val. vakarienė — filet mignon, šampanas
Šokiams groja JOE THOMAS orkestras.

Kiekvienas, paaukojęs šio vajaus metu Kultūros Židinio statybai paremti 50 dol. ar daugiau, kviečiamas į balių. Įėjimas nemokamas. Aukas priima visos New Yorko ir New Jersey lietuvių organizacijos. Aukų nurašymo nuo mokesčių.
Visos aukos šio vajaus metu atstatomos nuo pažadėtų aukoti sumų.

LB. VAJAUS KOMITETAS

Kunigas Norbertas Pakalnis

1888 spalio 29 — 1973 sausio 11

— — — —

Velionis buvo vienas iš New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos organizatorių

.....

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba